

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZATOR 2005 – 2013

MISJA GMINY:

Gmina Zator – „Serce Doliny Karpia”, której atrakcyjność dla inwestorów i turystów oraz poprawa jakości życia mieszkańców kształtowana jest poprzez wielowiekowe tradycje hodowli karpia, dziedzictwo historyczne Księstwa Zatorskiego i unikalne walory przyrodnicze oraz położenie pomiędzy aglomeracjami Krakowa i Śląska.

2005

Spis zawartości:

WSTĘP – ZNACZENIE I CELE DOKUMENTU	5
1 HORYZONT CZASOWY STRATEGII ROZWOJU	7
2 DIAGNOZA STANU GMINY.....	8
2.1 UKŁAD GEOGRAFICZNY.....	8
2.2 HISTORIA MIASTA I GMINY	12
2.3 PRZYRODA I OCHRONA ŚRODOWISKA	16
2.4 PLANOWANIE PRZESTRZENNE	17
2.5 KOMUNIKACJA	17
2.6 LUDNOŚĆ – DEMOGRAFIA	19
2.7 BAZA MIESZKANIOWA	24
2.8 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	25
2.9 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO – SOCJALNA	30
2.10 RYNEK PRACY	33
2.11 DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA (POZA ROLNICTWEM)	35
2.12 DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZA	36
2.13 LEŚNICTWO	38
2.14 TURYSTYKA.....	38
2.15 ADMINISTRACJA.....	41
2.16 BUDŻET GMINY.....	44
3 BADANIA ANKIETOWE	46
4 WARSZTATY ROZWOJU LOKALNEGO.....	49
5 ANALIZA S W O T.....	50
5.1 MOCNE STRONY	51
5.2 SŁABE STRONY	52
5.3 SZANSE.....	53
5.4 ZAGROŻENIA.....	54
6 STRUKTURA STRATEGII	55
7 MISJA GMINY	58
8 OBSZAR STRATEGICZNY NR I - „DOLINA KARPIA”	59
8.1 CEL OPERACYJNY I.1 - WDROŻENIE PROGRAMU „DOLINA KARPIA”	61
Działanie I.1.1 - Rozwój wędkarstwa - łowiska	61
Działanie I.1.2 - Zagospodarowanie zbiorników wodnych	62
Działanie I.1.3 - Wsparcie agroturystyki, ekoturystyki, potrawy lokalne	63
Działanie I.1.4 - Działania na rzecz ochrony krajobrazu i przyrody.....	64
8.2 CEL OPERACYJNY I.2 - OBIEKTY HISTORYCZNE	64
Działanie I.2.1 - Wykorzystanie istniejących na terenie gminy obiektów historycznych – Zamek Potockich.....	64
Działanie I.2.2 – Oznakowanie atrakcji historycznych, stworzenie muzeum stawiarstwa	65
8.3 CEL OPERACYJNY I.3 - BAZA TURYSTYCZNO – REKREACYJNA	66

Działanie I.3.1 – Budowa ścieżek rowerowych, edukacyjnych, ekologicznych, szlaków, oznaczenia, mapy	66
Działanie I.3.2 – Adaptacja i wykorzystanie istniejącej bazy noclegowej, przygotowanie pola biwakowego.....	67
8.4 CEL OPERACYJNY I.4 - PROMOCJA.....	67
Działanie I.4.1 – Stworzenie planu Promocji gminy	67
Działanie I.4.2 – Działania promocyjne.....	68
Działanie I.4.3 – Kalendarz imprez cyklicznych	69
9 OBSZAR STRATEGICZNY NR II – AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA.....	70
9.1 CEL OPERACYJNY II.1 - REALIZACJA STREF ROZWOJU GOSPODARCZEGO	72
Działanie II.1.1 Pozyskanie terenu, budowa infrastruktury.....	72
Działanie II.1.2 Opracowanie systemu zachęt dla inwestorów, promocja „Strefy”	73
9.2 CEL OPERACYJNY II.2 - SIEĆ DRÓG I INFRASTRUKTURA OKOŁO DROGOWA O ODPOWIEDNIEJ JAKOŚCI DOSTOSOWANA DO POTRZEB	74
Działanie II.2.1 – Usprawnienie połączenia gminy z autostradą, polepszenie dojazdu do lotniska, eliminacja ruchu tranzytowego z miasta - obwodnica	74
Działanie II.2.2 – Przebudowa i modernizacja sieć dróg gminnych	75
Działanie II.2.3 – Budowa, remonty i modernizacja chodników oraz parkingów	76
9.3 CEL OPERACYJNY II.3 - WSPARCIE INICJATYW MIESZKAŃCÓW ORAZ SYSTEMU DORADCZEGO I SZKOLENIOWEGO.....	77
Działanie II.3.1 - Wsparcie inicjatyw mieszkańców.....	77
Działanie II.3.2 – Szkolenia zawodowe, doradztwo dla przedsiębiorców w zakresie rejestracji firmy, księgowości, podatków - pomoc przedsiębiorcom w zakresie przygotowywania wniosków do programów pomocowych.....	78
9.4 CEL OPERACYJNY II.4 - ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ OPARTEJ NA ZASOBACH LOKALNYCH.....	79
Działanie II.4.1 - Współpraca z Rybackim Zakładem Doświadczalnym	79
Działanie II.4.2 - Budowa nowego targowiska miejskiego w Zatorze	80
Działanie II.4.3 - Udział w programach wspierających rzemiosło, łowiska specjalne, działalność związana z przetwórstwem ryb	80
Działanie II.4.4 - Promocja lokalnych produktów i przedsiębiorców	82
10 OBSZAR STRATEGICZNY NR III - SPOŁECZEŃSTWO	83
10.1 CEL OPERACYJNY III.1 - ZAPEWNIENIE OFERTY EDUKACYJNEJ, KULTURALNEJ I SPORTOWEJ NA WYSOKIM POZIOMIE	85
Działanie III.1.1 - Edukacja	85
Działanie III.1.2 - Kultura.....	86
Działanie III.1.3 - Sport	87
CEL OPERACYJNY III.2 - Budownictwo mieszkaniowe	88
Działanie III.2.1 - Mieszkania socjalne, komunalne.....	88
Działanie III.2.2 - Tereny pod budownictwo indywidualne.....	88
10.2 CEL OPERACYJNY III.3 - ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW.....	89
Działanie III.3.1 - Modernizacja bazy lokalowej placówek służby zdrowia, wyposażenie, zwiększenie zakresu usług.....	89
Działanie III.3.2 - Walka z patologiami społecznymi	89
Działanie III.3.3 - Bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz bezpieczeństwo publiczne	90
10.3 CEL OPERACYJNY III.4 - NOWOCZEŚNIE ZARZĄDZANA GMINA	91
Działanie III.4.1 - Remont i modernizacja budynku Urzędu Miejskiego	91
Działanie III.4.2 - Informatyzacja obiektów publicznych – Urząd Miejski, Szkoły, Biblioteki.....	91
Działanie III.4.3 - Podnoszenie kwalifikacji urzędników	92
11 OBSZAR STRATEGICZNY NR IV – OCHRONA ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	93

11.1	CEL OPERACYJNY IV.1 - UPORZĄDKOWANA GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI	95
	Działanie IV.1.1 - Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja istniejących odcinków	95
	Działanie IV.1.2 - Rozbudowa ujęć wody oraz modernizacja istniejącej sieci wodociągowej	96
	Działanie IV.1.3 - Stworzenie systemu segregacji oraz gospodarowania odpadami	96
11.2	CEL OPERACYJNY IV.2 - ODPOWIEDNIE ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWE.....	97
	Działanie IV.2.1 – Regulacja strumieni, cieków wodnych, melioracja rowów.....	97
	Działanie IV.2.2 – Zabezpieczenie osuwisk.....	98
	Działanie IV.2.3 – Doposażenie jednostek OSP w sprzęt „powodziowy”	99
11.3	CEL OPERACYJNY IV.3 - REWITALIZACJA CENTRUM ZATORA I SOŁECTW	99
	Działanie IV.3.1 – Opracowanie i realizacja planu rewitalizacji centrum miasta i centrów sołectw	99
	Działanie IV.3.2 – Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych	100
	Działanie IV.3.3 – Budowa nowego cmentarza komunalnego w Zatorze	101
12	WDRAŻANIE STRATEGII	102
12.1	OKRES I LATA 2005 - 2006.....	102
12.2	OKRES II - LATA 2007 - 2010 ORAZ OKRES III - LATA 2010 - 2013	102
13	MONITORING I OCENA STRATEGII.....	103
13.1	REALIZACJA CELÓW STRATEGII – WSKAŹNIKI MONITORINGU.....	103
14	FINANSOWANIE STRATEGII	106
15	ZBIEŻNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO ORAZ STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	107
16	WNIOSKI.....	110
17	ŹRÓDŁA DANYCH WYKORZYSTANE PODCZAS OPRACOWYWANIA STRATEGII	111

Wstęp – znaczenie i cele dokumentu

Strategia rozwoju gminy to koncepcja systemowego działania, polegająca na: formułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

Gmina Zator, aby w pełni mogła wykorzystywać swoje atuty i rozwijać się w warunkach integracji europejskiej i wzrastającej roli samorządów lokalnych musi posiadać jasno sprecyzowane kierunki działań, usystematyzowane w postaci spójnego dokumentu, jakim jest Strategia Rozwoju.

Niniejszy dokument stanowi narzędzie umożliwiające władzom samorządowym Gminy skuteczne rozwiązywanie problemów gospodarczych, społecznych, ekologicznych i przestrzennych. Strategia Rozwoju jest również dokumentem stanowiącym podstawę do pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację przedsięwzięć rozwojowych w gminie, a zwłaszcza środków pochodzących z Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności).

Posiadanie długookresowych planów rozwoju uwzględniających podstawowe cele i zadania jest warunkiem koniecznym w przypadku ubiegania się o środki pomocowe np. w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006.

Zarządzanie Gminą w obecnych warunkach umożliwiających podejmowanie szeregu działań rozwojowych wymaga długookresowego i systematycznego planowania.

Logika Strategii Rozwoju, a co za tym idzie wynikającego z niej sposobu zarządzania gminą opiera się na następujących założeniach:

- identyfikacja i hierarchizacja problemów w poszczególnych obszarach funkcjonowania Gminy,
- wskazanie dróg rozwiązania zdefiniowanych problemów,
- kompleksowe podejście do problemów gminy z uwzględnieniem czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) oraz czynników zewnętrznych (szanse i zagrożenia),
- planowanie działań w długim horyzoncie czasowym,
- realizacja zaplanowanych działań i monitorowanie osiąganych efektów.

Z uwagi na wyżej wymienione potrzeby powstała Strategia Rozwoju Gminy Zator.

Strategia została zbudowana w oparciu o kilka źródeł informacji min.: powszechnie dostępne dane statystyczne, dane opracowane przez Urząd Miejski w Zatorze, dane zebrane poprzez ankiety oraz informacje będące rezultatem warsztatów strategicznych.

Zasadniczą rolę w procesie tworzenia Strategii odegrali partnerzy społeczno – gospodarczy, którzy w czynny sposób brali udział w formułowaniu i precyzowaniu obszarów i kierunków rozwoju gminy.

Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części. Część pierwsza to opis istniejącej sytuacji (diagnoza stanu gminy) oraz obecnych i przyszłych problemów

oraz szans rozwojowych (analiza SWOT). Część druga natomiast dotyczy przedsięwzięć, które należy podjąć, aby zapewnić rozwój gminy. Ponadto dokument zawiera informacje na temat sposobu wdrażania, monitorowania oraz oceny działań podjętych w ramach celów strategicznych gminy.

1 Horyzont czasowy Strategii Rozwoju

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Zator przewidziana została na najbliższe 9 lat, to jest w okresie od 2005 do 2013 roku.

Wdrażanie działań sprecyzowanych w strategii przewidziano w 3 okresach:

- okres I lata 2005 - 2006,
- okres II lata 2007 - 2010,
- okres III lata 2010 - 2013.

Zaproponowany podział na okresy wdrażania wynika z założenia realizacji części zadań priorytetowych w I okresie 2005 - 2006, a zwłaszcza z perspektywy finansowania tych zadań ze środków pomocowych oraz z budżetu gminy.

Przedstawiona perspektywa czasowa pokrywa się z okresami programowania europejskich środków pomocowych pochodzących z funduszy strukturalnych.

W pierwszym okresie wdrażania 2005 - 2006 największe potencjalne źródło wsparcia finansowego dla przedsięwzięć gminy stanowił będzie ZPORR.

Kolejny okres programowania dla funduszy strukturalnych Unii Europejskiej obejmie lata 2007 – 2013, czyli czas obejmujący II i III okres wdrażania strategii.

2 Diagnoza stanu gminy

2.1 Układ geograficzny

Gmina Zator położona jest w zachodniej części Województwa Małopolskiego w powiecie oświęcimskim, leży 40 kilometrów na zachód od Krakowa, 50 kilometrów na wschód od Bielska - Białej, 45 kilometrów od Katowic. W bliskim sąsiedztwie znajdują się: Oświęcim (16 km), Chrzanów (18 km), Wadowice (14 km), Andrychów (18 km).

Gmina Zator sąsiaduje z 5 gminami:

- od południa – Tomice, Wieprz (powiat wadowicki),
- od zachodu – Przeciszów (powiat oświęcimski),
- od północy poprzez Wisłę – Babice (powiat chrzanowski)
- od wschodu – Spytkowice (powiat wadowicki)
- od północy – Alwernia (powiat chrzanowski)

Obszar gminy Zator – 5 144 ha, w tym obszar miasta Zator 1 150 ha.

W skład gminy Zator wchodzi miasto Zator oraz 9 sołectw: Podolsze, Smolice, Trzebieńczyce, Rudze, Łowiczki, Palczowice, Laskowa, Graboszyce, Grodzisko.

Gmina Zator leży w obrębie prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem, obszar nizinno-wyżynny, u stóp Pogórza Karpackiego, w Kotlinie Oświęcimskiej, w obszarze dolnego odcinka rzeki Skawy oraz w dolinie Wisły, we fragmencie przy ujściu rzeki Skawy. Wisła stanowi północną granicę gminy, a Skawa przecina teren gminy w kierunku północ - południe, stanowiąc jej oś geograficzną.

W dolinie Skawy – położone są sołectwa Trzebieńczyce, Graboszyce, Grodzisko, Laskowa, Zator - miasto, Podolsze.

W obszarze Pogórza Śląskiego, położonego na zachód od doliny Skawy, znajdują się sołectwa: Graboszyce, Rudze, Zator i Łowiczki.

W obszarze Pogórza Wielickiego położonego po wschodniej stronie doliny Skawy zlokalizowane są sołectwa: Grodzisko i Laskowa.

We fragmencie doliny Wisły znajdującej się w granicach gminy znajdują się sołectwa: Palczowice, Podolsze, Smolice.

Różnice wysokości terenu gminy wahają się od 215 - 295 m n.p.m. (największe we wsi Graboszyce, Grodzisko i Laskowa). Generalnie obszar gminy obniża się w kierunku północnym.

Województwo Małopolskie – powiat oświęcimski

Powiat oświęcimski i gmina Zator

Geologia

Budowa geologiczna terenu Gminy Zator pozwala na wyróżnienie dwóch części:

- część północna – leży w obszarze Zapadliska Przedkarpackiego
- część południowa – leży w obszarze Zewnętrznych Karpat

Najstarszymi osadami czwartorzędowymi są piaski, gliny i żwiry. Pod nimi, na głębokości poniżej 300 metrów, w utworach karbońskich znajdują się znaczne pokłady węgla kamiennego.

Najbardziej rozpowszechnionymi, w tym rejonie, są utwory młodszego plejstocenu. Na wysoczyznach występują one jako dyluwia, lessy, lub utwory lessopodobne. W obszarze wyższych terasów akumulacyjnych dolin rzecznych są to piaski, żwiry i pyłowe utwory lessowate.

Najniższe terasy dolin rzecznych zbudowane są z utworów holoceńskich takich jak: żwiry i piaski, przykryte glinami, mułami i ilami serii powodziowej.

Dolina Wisły, w rejonie Zatora, przybiera formę szerokiej doliny rzecznej (szer. do 12 km), posiada płasko - równinną rzeźbę terenu, wzrastającą w kierunku południa). Dolina Skawy w swym dolnym odcinku jest płaskodenną doliną rzeczna (szer. do 2 km).

W dolinach rzek wytworzyły się tarasy rzeczne zboczowe oraz akumulacyjne o różnej wysokości od 8 do 20 m nad poziom rzeki.

Surowce naturalne

Najliczniej na terenie gminy występuje kruszywo naturalne. Eksploatuje się następujące wyrobiska: „Zakole B” – 3,54 ha, „Smolice – Zakole” - 36,16 ha, „Smolice – Zakole A” - 8,44 ha, „Zakole, a - Starorzecze” – 10,35 ha, „Smolice – Zakole B” - 23,00 ha, „Zator – Podolsze Nowe” – 30,10 ha. Prowadzone są prace dokumentacyjne dotyczące występowania kruszywa na obszarze „Rabusiowice” – około 58 ha.

Eksploatowana jest również glina czwartorzędowa - odkrywka „Zator” - 4,70 ha

Węgiel kamienny zlokalizowano w dwóch pokładach: „Rejon Zator” – 6 tys. ha w gminach Zator, Przeciszów, Spytkowice, „Rejon Spytkowice” - 8 tys. ha w gminach Zator, Spytkowice, Brzeźnica – nie jest prowadzona eksploatacja.

Na terenie gminy występuje problem osuwisk, w roku 2001 w wyniku nasilonych opadów deszczu na terenie miasta Zator doszło do obsunięcia 10 skarp, dwa osuwiska w sołectwie Laskowa, jedno w sołectwie Rudze. Największe niebezpieczeństwo stwarzają osuwiska na terenie miasta, których część zagraża budynkom, w tym obiektom zabytkowym.

Wody powierzchniowe

Ze względu na liczne kompleksy zbiorników wodnych na terenie gminy, gmina Zator nazywana jest „Doliną Karpia”. Stawy rybne oraz zalane wyrobiska po eksploatacji kruszywa zajmują około 22% powierzchni gminy. Główne kompleksy stawów rybnych: Przyręb, spytkowickie, zatorskie, rudzkie. Główne zalane wyrobiska: Garboszyce, Trzebieńczyce, Podolsze.

Obszar gminy Zator znajduje się w dorzeczu Wisły. Gminę przecina rzeka Skawa, będąca prawobrzeżnym karpackim dopływem Wisły. Skawa wpada do Wisły w miejscowości Podolsze. Na terenie gminy Zator do Wisły wpada również Bachorz. Skawa jest rzeką o reżimie wyrównanym z wezbraniem roztopowymi i opadowymi (letnimi). Poziom wody Skawy wykazuje tendencję spadkową, natomiast wezbrania pojawiają się coraz częściej i ich wielkość również wzrasta. Ta tendencja wzrostowa związana jest z budową wałów przeciwpowodziowych oraz regulacją części cieków.

Sieć hydrograficzna na terenie gminy jest bardzo rozwinięta. Do Skawy uchodzą: Wieprzówka, Łowiczanka oraz Czarczówka, sieć rzek uzupełnia gęsta sieć rowów melioracyjnych oraz rowów doprowadzających wodę do poszczególnych stawów.

Według wyników analizy wód Skawy płynącej przez gminę Zator wody były w:

- III klasie czystości pod względem zawartości substancji biogenych i zawiesin,
- II klasie czystości pod względem zawartości substancji organicznych,
- I klasie czystości pod względem zawartości substancji nieorganicznych.

Pod względem zanieczyszczeń bakteriologicznych wody Skawy na terenie gminy Zator nie spełniają norm.

Zagrożenie powodziowe

Obszar gminy zaliczany jest do terenów szczególnie zagrożonych powodzią. W wyniku powodzi w 1997 roku gmina poniosła straty w zakresie infrastruktury, szacowane na ponad 3 mln zł. Największe koszty stanowiła odbudowa zniszczonych dróg - około 2,6 mln zł.

W wyniku powodzi w roku 2001 straty według protokołów Komisji Wojewody wynosiły około 4,6 mln zł. Największe straty dotyczyły sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków oraz infrastruktury drogowej, a także ujęcia wody i sieci wodociągowej.

Wody podziemne

Gmina Zator położona jest w hydrogeologicznym regionie przedkarpackim. Poziom wodonośny występuje na głębokości od 5 do 10 m poniżej powierzchni terenu. Średnia miąższość warstwy wodonośnej oceniana jest na 4,8 m, natomiast współczynnik infiltracji 244/24h.

Wody cechuje dobra jakość (klasa Ib), lecz jakość ta jest nietrwała z powodu braku izolacji złoża. Zagrożenie zanieczyszczenia potęguje niski poziom występowania wód podziemnych w dolinach rzecznych oraz umiejscowienie wzdłuż dolin skupisk ludności i dróg, a także obszarów rolnych, gdzie stosowane są środki ochrony roślin i nawozy sztuczne.

Badania wskazują na przekroczenie norm dla wód pitnych w zakresie poziomu żelaza, manganu, azotanów i amoniaku.

W dolinie Skawy znajduje się główny zbiornik wód podziemnych nr 444 – „Dolina rzeki Skawy” – (utwory czwartorzędu w dolinach rzecznych). Na terenie gminy Zator znajduje się jego niewielka część.

Na obszarze gminy występuje duże zróżnicowanie głębokości zalegania wody gruntowej, poziom ten waha się od 2 m do 11 m.

Klimat

Gmina Zator leży w środkowoeuropejskiej strefie klimatycznej, w karpackim regionie klimatycznym, w dolnej partii umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego. Następuje tu krzyżowanie się wpływu klimatu kontynentalnego i morskiego. Obszar cechuje duża zmienność warunków pogodowych i częste występowanie anomalii.

Kształt klimatu stymuluje również bliskie sąsiedztwo obszarów górskich (wpływ ochładzających i ciepłych prądów od Bramy Morawskiej, zwiększających ilość opadów i podwyższających temperaturę).

W ciągu roku przeważają masy powietrza polarno – morskiego (62%), powietrze polarno - kontynentalne (26%), powietrze zwrotnikowe i arktyczne (po około 6%). Przeważają wiatry wiejące z kierunku zachodniego (około 60%), udział cisz – około 8%. Średnia prędkość wiatru od 2,5 do 3,0 m/s. Większa częstotliwość występowania dni wietrznych i większe prędkości wiatrów występują w miesiącach zimowych (głównie wiatry fenowe).

Wysokość opadów nie przekracza 800 mm, nasilenie (40%) czerwiec - sierpień. Pokrywa śnieżna średnio pojawia się 30 listopada i jest obecna przez średnio 69 dni w roku.

Średnia temperatura w roku wynosi około 8 st. C., najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnio 20 st. C.), a najzimniejszym styczeń (średnio -2,5 st. C.).

Okres wegetacji (średnia dobowa ponad 5 st. C.) – 224 dni, okres intensywnej wegetacji roślin (średnia dobowa ponad 10 st. C.) – od końca kwietnia do połowy października, okres bezprzymrozkowy – 172 dni.

Gleby

Na terenie gminy występuje duże zróżnicowanie pokrywy glebowej, główne jednostki glebowe:

- gleby brunatne i pseudobielicowe – południowo - zachodnia część gminy, nadmiernie uwilgotnione,
- mady rzeczne – północna część gminy, dolina Skawy, niekorzystne stosunki powietrzno – wodne,
- gleby glejowe – na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych, glina, łąy,
- czarne ziemie - zachodnia część gminy,
- torfowe i murszowe – kilka kompleksów w zachodniej części gminy.

Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb dla gminy Zator wynosi 62,1 co daje 48 miejsce wśród gmin Małopolski (średnia dla Województwa Małopolskiego – 52,2)

Na terenie gminy panują korzystne warunki glebowe i klimatyczne dla uprawy 4 podstawowych zbóż, a także koniczyny i buraków. W części gminy panują również korzystne warunki dla sadownictwa.

Wskaźnik obrazujący potencjał przyrodniczy obszaru gminy Zator dla potrzeb rolnictwa wynosi prawie 80 pkt (dla Województwa Małopolskiego 67,4 pkt, a dla kraju 66,6 pkt).

2.2 Historia Miasta i Gminy

W okresie kształtowania się państwa polskiego, w dorzeczu górnej Wisły późniejszej ziemi krakowskiej obejmującej swym zasięgiem również teren zatorszczyzny, zamieszkiwało plemię Wiślan. Z chwilą powstania państwa polskiego tereny te stanowiły zachodnią część Małopolski wchodzącej w skład monarchii pierwszych Piastów. Pierwsze osady ludzkie skupiały się głównie w dolinach rzecznych Wisły, Skawy i Soły. Około roku 1179 w wyniku darowizny Kazimierza Sprawiedliwego na rzecz Mieszka Płatonogiego – księcia opolskiego i pana na Raciborzu, istniejąca wówczas rozległa kasztelania oświęcimska, a wraz, z nią zatorszczyzna, oderwane zostały od Polski i przyłączone do Śląska i pod panowanie Piastów Śląskich. Granicę pomiędzy księstwem opolskim Mieszka Płatonogiego, a dzielnicą krakowską Kazimierza Sprawiedliwego ustalono na rzece Skawie. W tym okresie, według najnowszych badań powstał Zator jako gródek graniczny strzegący szlaku handlowego wiodącego z Krakowa na Śląsk. Z faktem tym wiązać należy również pochodzenie nazwy Zator, która oznaczać miała zatorowanie drogi lub rzeki. Pierwsza oficjalna wzmianka o wsi pochodzi z 1228 r. w związku z nadaniem jej wojewodzie opolskiemu Klemensowi z Ruszczy. Ten z kolei uposażył znaną już wówczas wieś książęcą Zator, klasztor benedyktynek w Staniątkach koło Krakowa. W 1281 r. Zator wszedł w skład nowo powstałego księstwa cieszyńskiego – oświęcimskiego, które otrzymał książę cieszyński Mieszko.

Dokumentem datowanym na dzień 10 listopada 1292 r. Mieszko cieszyński i pan na Oświęcimiu nadał Zatorowi prawa miejskie wzorowane na prawie dolnośląskiego Lwówka. W latach 1312-1317 z podziału księstwa cieszyńskiego powstało księstwo oświęcimskie. W 1445 roku z podziału tego księstwa powstało księstwo zatorskie, a Zator awansował do miana jego stolicy. Pierwszy książę zatorski Waclaw obwarował miasto, poszerzył jego granice, przystąpił do budowy zamku. W mieście prosperował handel i rzemiosło. W 1456 r. księstwo zatorskie zostało zhołdowane Polsce, a w 1494 r. ostatni książę zatorski Janusz sprzedał księstwo królowi Janowi Olbrachtowi, zachowując prawo dożywotniego władania.

Prawnej inkorporacji księstwa zatorskiego do Polski dokonał Sejm Walny w Warszawie w 1564 r. W wyniku sporu o wodę do stawów rybnych w 1513 r. ostatni książę zatorski Janusz został zamordowany przez kasztelana ze Spytkowic – Wawrzyńca Myszkowskiego. Władzę w księstwie w imieniu króla przejął starosta. Tereny zatorszczyzny włączone zostały do woj. krakowskiego zachowując nadal tytuł i pewne odrębności ustrojowe. Korzystając z licznych przywilejów królewskich miasto rozwijało się dobrze, kwitł handel, dobrze prosperowała gospodarka rybna, było miejscem sejmików szlacheckich i siedzibą starostwa, stanowiło centrum życia politycznego i gospodarczego na tym terenie.

Okres wojen szwedzkich przyniósł miastu zniszczenie i upadek gospodarczy. Mieszkańców nękały nieurodzaje, powodzie, pożary i „morowe powietrze”. Do zubożenia ludności w późniejszym okresie przyczyniły się również przemarsze obcych wojsk, grabieże i rozboje.

W wyniku I rozbioru Polski ziemia zatorska znalazła się w granicach zaboru austriackiego jako część Galicji, a cesarz Austrii przyjął tytuł księcia zatorskiego. W 1778 roku rząd austriacki sprzedał dobra zatorskie ostatniemu staroście Fryderykowi Piotrowi Duninowi. Od tej pory aż do II wojny światowej zatorszczyzna była w posiadaniu rodów możnych: Duninów, Poniatowskich, Tyszkiewiczów, Wąsowiczów, Potockich z tzw. linii wilanowskiej, ostatnio Potockich z linii krzeszowickiej.

Uruchomienie w 1884 r. linii kolejowej Skawina – Oświęcim przyczyniło się do ponownego ożywienia życia gospodarczego miasta. Powstawały nowe zakłady wytwórcze, rozwijało się rzemiosło, głównie plecionkarstwo i wikliniarstwo, kwitł handel, prosperowała gospodarka rybna.

Od 1865 r. działała w mieście Straż Ogniowa, od 1871 r. – czytelnia miejska, od 1891 r. – Sąd Grodzki, od 1892 r. – Urząd telegraficzny, od 1895 r. – Towarzystwo Zaliczkowe (obecnie Bank Spółdzielczy) i szkoła koszykarska.

W wyniku II wojny światowej Zator został wcielony do Rzeszy Niemieckiej. W dniu 26 stycznia 1945 r. wojska niemieckie wyparte zostały przez wojska radzieckie, wchodzące w skład 60 Armii I Frontu Ukraińskiego. Aktualnie miasto pełni rolę lokalnego ośrodka usługowego, jest siedzibą władz miejskich. Powstanie samorządu lokalnego stało się szansą bardziej dynamicznego rozwoju, szczególnie w zakresie mieszkalnictwa i infrastruktury z nim związanej.

Herb księstwa zatorskiego przedstawia białego orła z rozpostartymi skrzydłami na błękitnym tle i złotą literą „Z” na piersi.

Herb miasta stanowią trzy miecze z czarnymi głowicami, stykające się u dołu ostrzami na czerwonym tle.

Najważniejsze daty:

- 1179 – Domniemana data powstania osady Zator jako gródka granicznego nad Skawą.
- 1228 – Książę Opolski Kazimierz nadaje wieś Zator kasztelanowi opolskiemu Klemensowi z Ruszczy, który uposaża nią klasztor benedyktynek w Staniątkach koło Krakowa.
- 1292 – Książę cieszyński Mieszko nadaje Zatorowi prawa miejskie.
- 1445 – Z podziału Księstwa Oświęcimskiego powstaje Księstwo Zatorskie, a miasto Zator awansuje do miana jego stolicy.
- 1494 – Książę zatorski Janusz sprzedaje Księstwo Zatorskie królowi Janowi Olbrachtowi, zastrzegając sobie prawo dożywocia.
- 1564 – Sejm walny w Warszawie dokonuje formalno-prawnej inkorporacji Księstwa Zatorskiego do Polski. Zator miejscem sejmików szlacheckich.
- 1656 – Najazdy szwedzkie pustoszą miasto. Lustracja miasta stwierdza jego upadek
- 1769 – Miasto zniszczone przez wielki pożar.
- 1772 – Pierwszy rozbiór Polski, Zator pod monarchią austriacką (Galicja). Cesarz Austrii przyjmuje tytuł księcia zatorskiego.
- 1778 – Cesarz Austrii sprzedaje dobra zatorskie ostatniemu staroście Piotrowi Duninowi i jego żonie Zofii z Małachowskich.
- 1797 – Część dóbr zatorskich odkupuje księżna Apolonia Poniatowska dla swej córki Konstancji, żony Ludwika Tyszkiewicza.
- 1805 – Po śmierci Konstancji dobra dziedziczy córka Anna, żona Aleksandra Potockiego, a po rozwodzie z nim, żona generała Wąsowicza, adiutanta Napoleona I.
- 1845 – Po śmierci Aleksandra Potockiego dziedzicem Zatora zostaje Maurycy Potocki, następnie jego syn August Potocki.
- 1909 – Dobra zatorskie zakupiła Krystyna Potocka - właścicielka Krzeszowic i Pałacu pod Baranami w Krakowie - dla swego syna Adama Potockiego.
- 1939 – Druga wojna światowa. Zator włączony do Rzeszy Niemieckiej.
- 1945 – Wyzwolenie.

Istniejące obiekty zabytkowe:

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY w Zatorze, pod wezwaniem św. Wojciecha i Jerzego z 1393 r. w miejscu pierwotnego kościółka romańskiego, wzmiankowanego już w 1292 r. Zabytek kl. I. Gotyk z elementami neogotyku, murowany z cegły, w dolnych partiach z kamienia, oszkarpowany. Kilkakrotnie restaurowany, ostatnio w latach 1956 – 73, z częściową przebudową wnętrza. Prezbiterium gotyckie, krzyżowo – żebrowe, strop głównego korpusu, filary, chór - współczesne. Wewnątrz liczne cenne pamiątki m.in.: spiżowa chrzcielnica z XV w., mozaika „ECCE HOMO” z XVI w., zabytkowe dzwony z XV i XVI w., liczne epitafia z XVII – XIX w., fragmenty fresków na ścianach odsłonięte podczas ostatniej renowacji, klasycystyczny fotel dla celebransa z I połowy XIX w., konfesjonały z XIX w., gotycki ołtarz główny z 1886 r. Obok kościoła grobowiec w kształcie antycznego sarkofagu księżnej Apolonii Poniatowskiej - właścicielki dóbr zatorskich (XVIII/XIX w.). W krypcie pod kościołem spoczywają m.in.: Ludwika i Maurycy Potoccy oraz Anna

z Tyszkiewiczów Potocka - Wąsowiczowa i jej mąż generał Stanisław Wąsowicz - adiutant Napoleona I.

- PAŁAC w Zatorze - pierwotnie zamek książęcy o cechach obronnych z 1445 r., później rezydencja magnacka. Zabytek klasy I. Siedziba zatorskich książąt, później starostów królewskich, następnie własność prywatna rodów możnych. Częściowo przebudowany przez Duninów (dobudowa II piętra). W 1836 r. restaurowany przez Wąsowiczów i Potockich z częściową przebudową wewnątrz i bogatym wystrojem (sztukaterie, malowidła, marmurowe kominki), wg projektu architekta F. M. Lanciego, w stylu romantycznego neogotyku. Pałac stał się typową rezydencją magnacką, w której gromadzono cenne pamiątki narodowe, galerię obrazów, bogatą bibliotekę. Ostatnio, do II wojny światowej, własność hr. Potockich z linii krzeszowickiej. Obecnie siedziba Rybackiego Zakładu Doświadczalnego. Odrestaurowany gruntownie w latach 1964 - 73. Sale na parterze – pompejańska, złota, paprociowa, bluszczowa z pięknymi malowidłami, sztukateriami i marmurowymi kominkami, udostępnione zwiedzającym. Obok pałacu oficyna – dawna kuchnia pałacowa z 1836 r., fragmenty murów okalających pałac z 1836 r., dawny zajazd, później wozownia, stajnie pałacowe, garaże i mieszkania z XIX w. Poniżej skarpy pałacu znajduje się dawny park krajobrazowy w stylu angielskim z zabytkowym drzewostanem, zniszczony przez wiatrołomy i osuwiska podczas powodzi w 2001 r.
- Dawny zajazd, później wozownia, stajnie pałacowe, garaże i mieszkania z XIX w.
- Park obok pałacu wzmiankowany w XVI w. jako ogród ozdobny. Poniżej skarpy park krajobrazowy z zabytkowym drzewostanem.
- Cmentarz katolicki założony w 1784 r. i cmentarz żydowski (kirkut) prawdopodobnie z połowy XIX w.
- Układ urbanistyczny rynku o cechach XIV w. Zabytek klasy II, przebudowany w 1968 r.
- Aleja lipowa - pomnik przyrody o wybitnej roli krajobrazowej, ponad 350 lip, wiek – ponad 150 lat.
- Relikty fortyfikacji miejskich, zachowane fragmenty średniowiecznych obwarowań miejskich w zachodniej części miasta.
- Folwark Podlipki o genezie średniowiecznej, obecny zespół budynków mieszkalnych (czworaków) z połowy XIX w., stajnie, spichlerze.
- Dawny dom ubogich starców, tzw. szpitalka, pierwotnie wzmiankowany w 1507 r., obecnie budynek z przełomu XIX i XX w.
- Budynek dworcowy z 1884 r., wybudowany w związku z otwarciem nowej linii kolejowej Skawina – Oświęcim.
- Gotycko – renesansowy dwór obronny z XVI w. w Graboszycach, otoczony parkiem ze starym pomnikowym drzewostanem
- Drewniany kościółek z XVI w. pod wezwaniem św. Andrzeja w stylu śląsko – małopolskim, w Graboszycach
- Drewniany kościółek z XIX w. w Palczowicach
- Ślady grodziska wczesnośredniowiecznego w Grodzisku

- Staropolski dwór barokowy z poł. XVIII w. w Rudzach
- Figury i krzyże przydrożne, m.in. figura św. Rocha, św. Jana Kantego, św. Jana Nepomucena z XIX w.

Do ewidencji zabytków z terenu gminy wpisano około 250 obiektów – głównie domy drewniane oraz murowane z przełomu XIX i XX w. Na terenie gminy zewidencjonowanych jest 45 stanowisk archeologicznych.

2.3 Przyroda i ochrona środowiska

„Dolina Karpia” - rybne wody Skawy, zrekułtywowane i zarybione wyrobiska poeksploatacyjne, liczne stawy, cisza, spokój oraz dużo zieleni to główne walory przyrodnicze Gminy Zator. Krajobraz nad Skawą, zielone zarośla wiklinowe i stawy z kępami tataraku i sitowia oraz licznymi siedliskami ptactwa wodnego m. in. czapli, łąbędzy, kormoranów są doskonałym miejscem dla osób szukających ciszy i kontaktu z przyrodą.

Duże zróżnicowanie geomorfologiczne terenu gminy (m.in.: duża powierzchnia stawów) spowodowało powstanie obszarów siedliskowych dla szeregu gatunków ssaków, gadów, płazów, owadów, a zwłaszcza ptaków oraz ryb. W połączeniu z bardzo bogatą i zróżnicowaną roślinnością obszar gminy Zator stanowi dużą wartość przyrodniczą.

Na terenie gminy Zator, można spotkać:

- rzadkie gatunki ptaków: czaple purpurowe, perkozy rdzawoszyje, zauszniki, bataliony, rybitwy białowąse, bociany czarne i białe, największe w Europie Środkowej kolonie lęgowe bardzo rzadkiego ślepowrona,
- rośliny: m.in.: kotewka - orzech wodny, salwinia pływająca, grzybieńczyk, pióropusznik strusi.

Zmiany w środowisku

Największe zmiany w środowisku dokonane zostały na obszarach stawów hodowlanych, terenach eksploatacji kopalin, terenach zurbanizowanych oraz w związku z budową infrastruktury komunikacyjnej i regulacją rzek.

Prowadzone analizy (2002) wskazują, iż zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego nie przekraczają dopuszczalnych norm. Główne źródła zanieczyszczeń to lokalne kotłownie, indywidualne paleniska, transport. Zjawiskiem negatywnym jest napływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy zwłaszcza z terenu Śląska.

Najsilniej na degradację narażony jest krajobraz, rzeźba terenu oraz fauna i flora.

Trwają prace związane z ustanowieniem na części terenu gminy Obszaru Specjalnej Ochrony „Dolina Dolnej Skawy”, który jest włączony do Europejskiej Sieci Ekologicznej - Natura 2000. Obszar ten o powierzchni 400 ha obejmuje meandrującą rzekę, wysepki, starorzecza, brzegi, tarasy zalewowe – jest to obszar występowania rzadkich gatunków ptaków oraz ryb.

Cennymi obszarami wymagającymi ochrony są również korytarze i ciągi ekologiczne Wisły, Skawy, Wieprzówki i mniejszych cieków wodnych.

Prawnej ochronie na terenie gminy Zator podlega, ale ja lipowa (wzdłuż dróg Zator – Oświęcim i Zator – Piotrowice) licząca 381 lip, parki i drzewostany w Zatorze, Graboszycach, Rudzach.

2.4 Planowanie przestrzenne

Gmina Zator posiada Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wydany w dniu 30 lipca 1992 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Bielskiego, nr 10 z 1992 r.

Do niniejszego Planu w latach 1996, 1999, 2002 i 2003 wprowadzane były zmiany dotyczące poszczególnych obszarów gminy.

W dniu 6 grudnia 1999 r. zostało sporządzone „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzeni Gminy Zator”.

Obecnie, zgodnie z postanowieniami uchwały nr XLIX/289/02 Rady Miejskiej w Zatorze z 2002 r. trwa opracowywanie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wykonawca: Krakowskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Krakowie, ul. Gazowa 15).

Równolegle, zgodnie z postanowieniami uchwały nr XXI/134/04 Rady Miejskiej w Zatorze z 2004 r. trwa opracowywanie zmian do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzeni Gminy Zator).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Zator zawiera około 290 działek (wpłynęło 138 wniosków oraz 18 uzgodnień do planu). Plan będzie uwzględniał możliwość realizacji przedsięwzięć wynikających z miejscowych potrzeb: m.in.: budownictwo jednorodzinne, rozwój gospodarczy, obwodnica Zatora, tereny turystyczno – rekreacyjne, modernizacja dróg i parkingów, zalesianie.

2.5 Komunikacja

Do najważniejszych relacji zewnętrznych, dla których istotne znaczenie ma jakość powiązań komunikacyjnych należą kierunki:

- Oświęcim - ośrodek przemysłowy, lokalizacja miejsc pracy,
- Wadowice - tradycyjny ośrodek o znaczeniu subregionalnym,
- Kraków - tradycyjny ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym,
- aglomeracja górnośląska - lokalizacja miejsc pracy,
- Bielsko Biała – ośrodek o znaczeniu regionalnym
- Chrzanów

Przez miasto przebiegają drogowe powiązania komunikacyjne na kierunku wschód - zachód: Oświęcim - Kraków oraz północ-południe: Katowice – Wadowice - Andrychów.

Wskaźnik gęstości sieci drogowo - ulicznej dla gminy Zator wynosi 195 km / 100 km², uznać go należy za bardzo wysoki i wystarczający dla zapewnienia dobrej dostępności całego obszaru gminy. Wskaźnik ten dla powiatu oświęcimskiego wynosi

127,4 km/100 km² i jest dwukrotnie wyższy niż średnio w kraju (59,5 km/100 km²) oraz nieznacznie wyższy niż w Małopolsce (110,5 km/100 km²).

Poważne zastrzeżenia budzi jednak stan techniczny sieci drogowo - ulicznej i to niezależnie od klasy i funkcji drogi. Skutkiem tego są niskie standardy ruchu (m.in. relatywnie długie czasy dostępności ww. ośrodków).

Drogi krajowe na terenie gminy

NAZWA DROGI	NUMER DROGI	KLASA	CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ DROGI [MB]	SZER. DROGI [MB]/NAWIERZCHNIA
Zator – Skomielna Medyka	28	GP	7.105	6,0-6,5 – bitumiczna
Babice – Skawina	44	G	3.795	6,0-6,5 - bitumiczna
RAZEM			10.900	

dane: UM Zator

Drogi wojewódzkie na terenie gminy

NAZWA DROGI	NUMER DROGI	KLASA	CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ DROGI [MB]	SZER. DROGI [MB]/NAWIERZCHNIA
Chrzanów – Babice – Zator – Andrychów - Łękawica	781	G	6.700	5,0 – 6,5 bitumiczna

dane: UM Zator

Drogi powiatowe zamiejskie na terenie gminy

NAZWA DROGI	NUMER DROGI	KLASA	CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ DROGI [MB]	SZER. DROGI [MB]/NAWIERZCHNIA
Spytkowice – Smolice	04-201	Z	6.117	5,6 – bitumiczna
Graboszyce – Głębowice	04-268	L	1.000	5,2 – bitumiczna
Zator – Łowiczki - Rudze	04-270	V	2.560	5,2 - bitumiczna
RAZEM			9.677	

dane: UM Zator

Drogi powiatowe miejskie zostały przejęte przez Gminę Zator w zarząd zwykły na podstawie porozumienia.

Gmina Zator posiada również dogodne połączenie z Autostradą A4 (węzeł w Chrzanowie): 20 km oraz korzystne położenie względem dwóch lotnisk: Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków – Balice i Port Lotniczy Katowice – Pyrzowice. Przez Zator przebiega także droga wodna Górnej Wisły łącząca Śląsk z Krakowem - wykorzystywana jest głównie do transportu kopalin i surowców sypkich dla budownictwa, tylko na odcinku Oświęcim - Kraków.

Komunikacja kolejowa

Przez obszar miasta i gminy Zator prowadzą dwie linie kolejowe PKP:

- Nr 94; pierwszorzędna, zelektryfikowana, dwutorowa relacji Oświęcim – Zator – Skawina – Kraków Płaszów, prowadząca ruch towarowo – pasażerski;
- Nr 103; zelektryfikowana, jednotorowa o drugorzędnym znaczeniu relacji Trzebinia - Spytkowice - Wadowice - Sucha Beskidzka, obciążona ruchem mieszanym.

Na terenie gminy znajduje się stacja PKP w Zatorze oraz przystanki osobowe Trzebieńczyce i Grodzisko.

Ze stacji Zator zapewnione są bezpośrednie powiązania z Krakowem Płaszowem i Oświęcimiem.

Autobusowa komunikacja pasażerska PKS zapewnia bezpośrednie powiązania z Andrychowem, Chrzanowem, Jaworzniem, Oświęcimiem, Spytkowicami, Suchą Beskidzką i Wadowicami - znaczna część tych linii to linie przelotowe. Na terenie gminy usługi świadczą PKS Oświęcim, PKS Andrychów oraz PKS Chrzanów.

Na terenie gminy funkcjonują przewoźnicy prywatni operujący na trasach z Zatora do Krakowa, Oświęcimia, Andrychowa, Wadowic, Spytkowic, Palczowic i Smolic.

Obszar miasta i gminy charakteryzuje się relatywnie wysokim udziałem rowerów w ruchu kołowym.

Rower jest znaczącym środkiem w realizacji podróży obowiązkowych jak i fakultatywnych w okresie wiosna - lato - jesień. Stosunkowo niewiele występuje rowerowych ruchów rekreacyjnych.

Na terenie gminy Zator zlokalizowana jest jedna placówka pocztowa - w Zatorze przy ul. T. Kościuszki 1.

Telekomunikacja

794 gospodarstwa rolne posiada telefon stacjonarny.

Długość sieci światłowodowej na terenie gminy to około 10 km, możliwe jest podłączenie do neostrady i DSL – 144 abonentów; do SDI – 16 abonentów. Obecnie z ww. połączeń korzysta 93 abonentów.

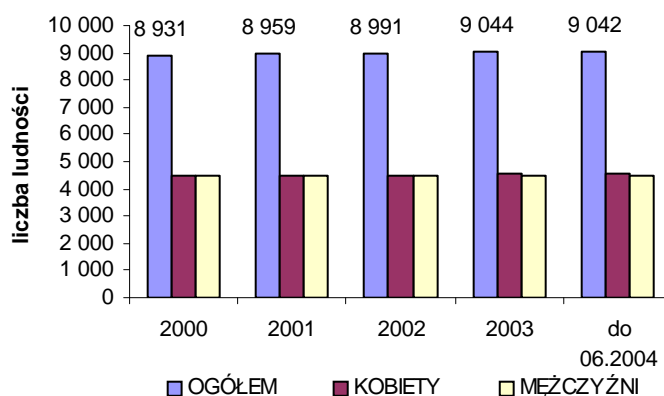
Na terenie gminy istnieje pełna dostępność wszystkich sieci komórkowych.

2.6 Ludność – demografia

Liczba mieszkańców (w podziale na kobiety i mężczyzn) w latach 2000 - 2004

ROK	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	URODZENIA	ZGONY
2000	8 931	4 453	4 478	82	75
2001	8 959	4 469	4 490	95	76
2002	8 991	4 507	4 484	72	78
2003	9 044	4 534	4 510	85	87
do 06.2004	9 042	4 535	4 507	47	51

dane: UM Zator

Przyrost naturalny

Przyrost naturalny w przekroju gmina, powiat

2003	Powiat oświęcimski	Zator	
	na 1000 mieszkańców	W liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców
Małżeństwa	5,01	44	4,90
Urodzenia żywe	8,62	85	9,24
Zgony	8,63	87	9,35
Przyrost naturalny	-0,01	-2	-0,11

dane: UM Zator

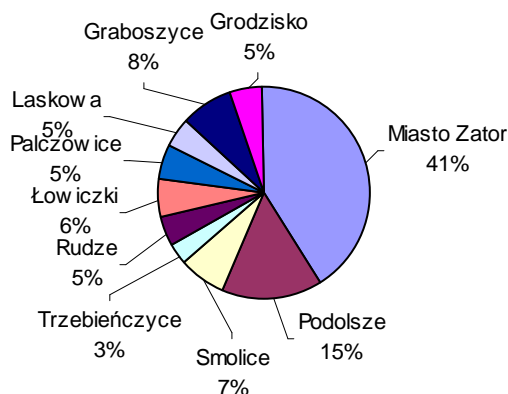
Liczba ludności utrzymuje tendencję wzrostową, wzrost w skali roku ok. 40 osób. Negatywna tendencja obserwowana w większości gmin tzn. od roku 2002 liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń (ujemny przyrost naturalny), oznacza to, że wzrost liczby mieszkańców gminy jest wynikiem napływu osób z zewnątrz gminy. W gminie Zator wskaźnik przyrostu naturalnego ma wartość niższą od średniej powiatowej i znacznie niższą od średniej dla Województwa, które ma dodatni przyrost naturalny (Małopolska 2003: 0,98). Natomiast wskaźnik ten jest znacznie wyższy w porównaniu ze średnią krajową (Polska 2003: -0,37).

Współczynnik feminizacji dla Zatora wynosi 101, co jest wartością niską, średnia dla Województwa Małopolskiego wynosi 106.

Ludność Gminy Zator w rozbiu na miejscowości

Miejscowości wchodzące w skład gminy	Liczba mieszkańców
Miasto Zator	3 721
Podolsze	1 338
Smolice	635
Trzebieńczyce	306
Rudze	429
Łowiczki	514
Palczowice	471
Laskowa	426
Graboszyce	751
Grodzisko	440

dane: UM Zator

Około 41% mieszkańców gminy mieszka w mieście Zator, reszta w 9 sołectwach, największe z nich to Podolsze około 15% ludności.

Odsetek osób zamieszkujących na wsi w gminie Zator wynosi około 59% jest wyższy od średnich dla powiatu oświęcimskiego – około 44% i dla Województwa Małopolskiego – około 50%

Gęstość zaludnienia

Wskaźnik gęstości zaludnienia w przekroju gmina, powiat, województwo

Województwo Małopolskie	214 osób na km ²
Powiat oświęcimski	391 osób na km ²
Zator	177 osób na km ²

dane: Ludność, ruch naturalny i migracje w Województwie Małopolskim w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004

Gęstość zaludnienia gminy jest ponad dwa razy mniejsza od średniej dla powiatu oświęcimskiego oraz o prawie 20% niższa od średniej dla Województwa Małopolskiego. Powodem tego jest fakt, iż 1/5 gminy pokrywają stawy oraz prawie 60% ludności zamieszkuje w stosunkowo rozproszonej zabudowie jednorodzinnej na wsi.

Ekonomiczne grupy wiekowe

Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku 2003 – wartości procentowe

2003	Zator [%]	Powiat oświęcimski [%]
ludność	100	100
Wiek przedprodukcyjny	25	22
mężczyźni	13	11
kobiety	12	11
miasto	10	11
wieś	15	11
Wiek produkcyjny	61	63
mężczyźni	32	32
kobiety	29	30
miasto	26	35
wieś	34	27
Wiek poprodukcyjny	15	16

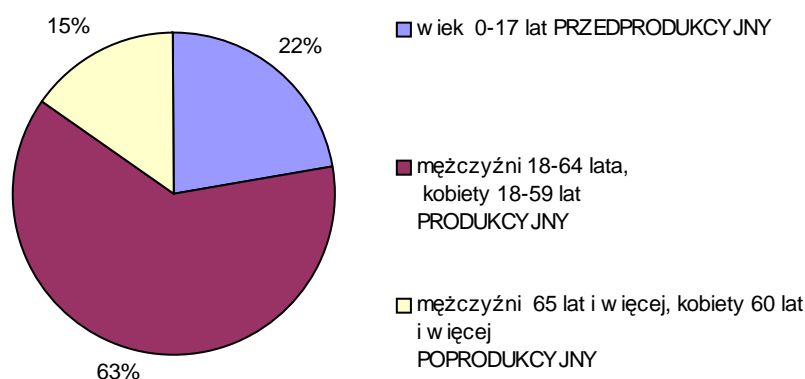
mężczyźni	5	5
kobiety	10	10
miasto	6	9
wieś	9	6

dane: *Ludność, ruch naturalny i migracje w Województwie Małopolskim w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004

Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku (06.2004r.) – wartości bezwzględne

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
ogółem	9042	4534	4508
w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	2026	983	1043
w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	5640	2648	2992
poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)	1376	903	473

dane: UM Zator

Struktura podziału ludności według grup wiekowych jest bardzo zbliżona do średnich dla powiatu oświęcimskiego. W gminie Zator występuje niższy odsetek ludności w wieku produkcyjnym na korzyść ludności w wieku przedprodukcyjnym. Korzystnym zjawiskiem jest stosunkowo niski odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym, który jednak w najbliższych latach będzie wykazywał tendencję wzrostową.

Migracje

Migracje na terenie gminy Zator

Migracje stałe	
Napływ	187
Odpływ	115
Saldo	72
Migracje czasowe	
Czasowo zameldowani	125

Czasowo nieobecni	140
Saldo	-15

dane: UM Zator

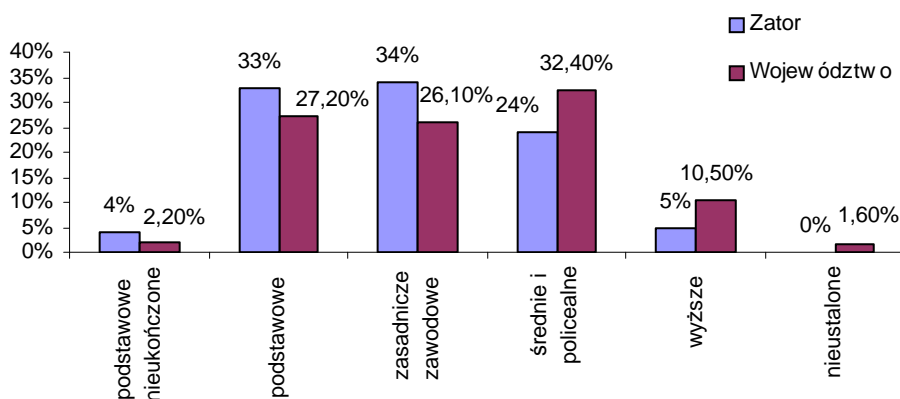
Migracje stałe są główną przyczyną wzrostu liczby ludności gminy Zator. W przypadku powiatu oświęcimskiego wskaźnik migracji zarówno stałych jak i czasowych przyjmuje wartości ujemne. Dodatkowo saldo migracji jest zjawiskiem pozytywnym i świadczy o atrakcyjności gminy Zator jako miejsca zamieszkania, jest to analogiczna tendencja jak w przypadku średniej dla Województwa Małopolskiego.

Wykształcenie

Odsetek ludności gminy Zator w podziale na wykształcenie

wykształcenie	Zator			Województwo Małopolskie
	razem	mężczyźni	kobiety	
podstawowe nieukończone	4%	3%	5%	2,2%
podstawowe	33%	31%	35%	27,2%
zasadnicze zawodowe	34%	42%	25%	26,1%
średnie i policealne	24%	20%	26%	32,4%
wyższe	5%	4%	6%	10,5%
nieustalone	0%	0%	0%	1,6%
RAZEM	100%	100%	100%	100%

dane: Ludność, ruch naturalny i migracje w Województwie Małopolskim w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Zator jest niższy od średnich dla Województwa Małopolskiego. Co czwarty mieszkaniec gminy posiada wykształcenie średnie lub policealne i jedynie 5% mieszkańców posiada wykształcenie wyższe. Stosunkowo wysoki jest odsetek ludności (1/3) o wykształceniu podstawowym.

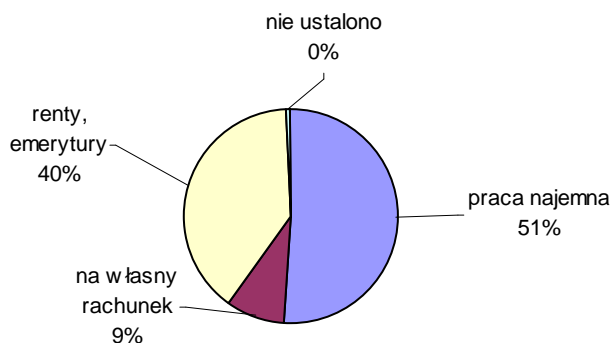
Źródła utrzymania

Ludność według źródeł utrzymania (2003)

	ogółem	mężczyźni	kobiety	miasto	wieś
praca najemna	4 516	2 390	2 126	2 173	3 121
na własny rachunek	788	398	380	240	538
renty, emerytury	3 549	1 618	1 931	1 485	2 064
nie ustalono	38	22	16	21	17

dane: Ludność, ruch naturalny i migracje w Województwie Małopolskim w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004

Ponad 50% ludności utrzymuje się z pracy najemnej, niespełna 10% ludności utrzymuje się wyłącznie z pracy na własny rachunek.

Niepokojącym zjawiskiem jest bardzo wysoki odsetek ludności utrzymującej się z rent i emerytur – 40%. Stosunek liczby pracujących w rolnictwie do ogólnej liczby pracujących wynosi 17%.

Osoby niepełnosprawne

W gminie Zator zamieszkuje 1 366 osób niepełnosprawnych (658 mężczyzn i 708 kobiet / 522 miasto i 844 wieś) w tym prawnie niepełnosprawnych 1 155 osób. 221 osób niepełnosprawnych pracuje zawodowo.

Liczba niepełnosprawnych przypadających na 1000 mieszkańców – 151, dla Województwa Małopolskiego wartość ta wynosi – 182.

2.7 Baza mieszkaniowa

Baza mieszkaniowa według właścicieli mieszkań

rodzaj właściciela	liczba mieszkań
osoby fizyczne	2 154
spółdzielnie mieszkaniowe	125
gmina	87
zakłady pracy	114
inne	11
ogółem	2 491

dane: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – ZATOR, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Warunki mieszkaniowe

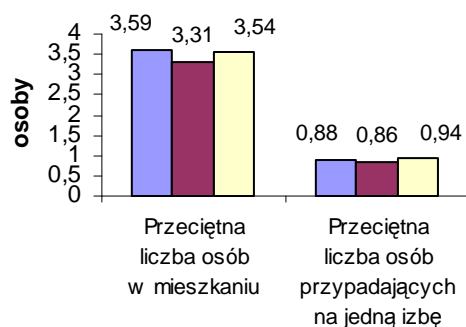
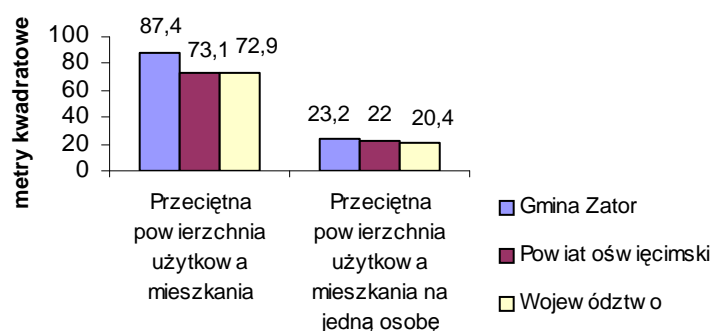
	Gmina Zator	Powiat	Województwo

		oświęcimski	Małopolskie
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,28	3,87	3,80
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	87,4 m ²	73,1 m ²	72,9 m ²
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę	23,2 m ²	22 m ²	20,4 m ²
Przeciętna liczba osób przypadających na jedną izbę	0,88	0,86	0,94
Przeciętna liczba osób w mieszkaniu	3,59	3,31	3,54

dane: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – Województwo Małopolskie, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Około 86% mieszkań na terenie gminy należy do prywatnych właścicieli. Warunki mieszkaniowe przekraczają średnie dla powiatu oświęcimskiego oraz dla Województwa Małopolskiego zwłaszcza w zakresie średniej liczby izb w mieszkaniu oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi – 3,23, dla gospodarstw domowych bez działki rolnej – 2,87, z działką rolną – 3,65.

2.8 Infrastruktura techniczna

Drogi

Gminna sieć drogowa składa się z 51 km lokalnych dróg gminnych, 11,2 km lokalnych dróg miejskich), 8,8 km dróg powiatowych miejskich – przejętych przez

Gminę Zator w zarząd zwykły na podstawie porozumienia oraz 9,7 km dróg powiatowych zamiejskich.

Gminne drogi lokalne

Sieć lokalnych dróg gminnych składa się z 42 odcinków dróg o średniej długości 1,2 km, łączna długość – 51 km. Najdłuższy odcinek (prawie 8 km) stanowi droga Lipowa – Zator – Grodzisko, kolejne odcinki o długości przekraczającej 2 km i stanowiące podstawowe drogi wewnętrzne na terenie gminy to: Palczowice – Smolice (3,4 km), Rudze – Gierałtowice (2,4 km), Podolsze – Przeroszów (2,4 km), Łowiczki – Przyręb (2,4 km), Trzebieńczyce – Grodzisko – Woźniki (2,1 km).

85% lokalnych dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną – ponad 43 km, pozostałe odcinki (8 km) mają nawierzchnię żwirową.

Miejskie drogi lokalne

W skład lokalnych dróg miejskich wchodzi 40 odcinków ulic w mieście Zator. Najdłuższe odcinki (ponad 1 km) to ul. Stawowa oraz ul. Kopernika, średnia długość ulicy to 250 mb. W sumie lokalne drogi miejskie to 11,2 km o łącznej powierzchni około 47 tys. m². Ponad 5 km ulic ma nawierzchnię bitumiczną lekką lub wzmocnioną, pozostałe odcinki są utwardzone żwirem, istnieją również 4 ulice będące drogami gruntowymi o łącznej długości około 0,8 km.

Miejskie drogi powiatowe

Gmina Zator przejęła w zarząd zwykły od powiatu oświęcimskiego na podstawie porozumienia 11 odcinków miejskich dróg powiatowych o łącznej długości około 9 km. Dwie ulice o długości przekraczającej 2 km (Bugajska i Graniczna), pozostałe 9 ulic ma średnią długość około 0,5 km.

Wszystkie 11 odcinków ulic posiada nawierzchnię bitumiczną o szerokości od 4 do 7 m.

Stan około 50% dróg gminnych można ocenić jako dobry. Pozostałe odcinki wymagają bieżących napraw, a część remontów. Problem ten nasila się zwłaszcza po okresie zimowym.

Sieć wodociągowa

Miasto i gmina Zator zaopatrywane są w wodę z własnych ujęć zlokalizowanych w Graboszycach i Zatorze.

Na sieci wodociągowej zainstalowane są hydranty przeciwpożarowe (podziemne i nadziemne) w odległościach zapewniających zabezpieczenie na wypadek pożaru istniejących budynków.

Sieć wodociągowa na terenie gminy Zator

	Długość sieci w km
Wodociągi – razem	94,1

Zator	25,3
Podolozze	10,0
Smolice	8,3
Trzebieńczyce	6,8
Rudze	6,6
Łowiczki	8,6
Palczowice	4,5
Laskowa	6,4
Graboszyce	10,1
Grodzisko	7,5
Długość przyłączy domowych	72,7
Liczba przyłączy do budynków	2.277

dane: UM Zator

Istniejące ujęcia wody zapewniają pokrycie zapotrzebowania wody dla całej gminy po zwiększeniu poboru wody z ujęcia w Graboszytach.

W celu zabezpieczenia ujęć wody przed zanieczyszczeniem ustanowiona została strefa ochronna - teren ochrony bezpośredniej, wykluczający jakiegokolwiek inne użytkowanie nie na cele wodociągowe oraz teren ochrony pośredniej.

Sieć kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Zator wynosi 72,6 km i jest do niej podłączonych 1.317 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Na terenie gminy Zator istnieje również kanalizacja ogólnospławna o łącznej długości 8,5 km.

Przyłącza kanalizacyjne na terenie gminy Zator

Miejscowości wchodzące w skład gminy	Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji	%
Miasto Zator	3 017	80,7
Podolsze	1 310	98,1
Smolice	0	0
Trzebieńczyce	244	79,4
Rudze	308	70,5
Łowiczki	450	88,6
Palczowice	385	81,8
Laskowa	358	84,0
Graboszyce	0	0
Grodzisko	16	3,7
Gmina ogółem	6 087	67,3

dane: UM Zator

Na terenie gminy działa mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków w Podolszu. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Skawa. Oczyszczalnię przekazano do eksploatacji w 1999 r. ostatnie prace modernizacyjne przeprowadzono w 2002 r. Projektowana przepustowość oczyszczalni 4 460 m³ na dobę, przy pogodzie deszczowej do 5 550 m³ na dobę. Rzeczywista ilość doprowadzanych do oczyszczalni ścieków:

- pogoda bezopadowa – 600 m³ na dobę, maksymalnie: 800 m³ na dobę,
- w czasie deszczu – średnio: 800 m³ na dobę, maksymalnie: 1 200 m³ na dobę.

W procesie oczyszczania powstają osady po piaskowniku (około 30 m³ na rok – oddawane na wysypisko), osady z skratki (około 16 m³ na rok – oddawane

na wysypisko) oraz osady z mechanicznego odwodnienia (około 300 m³ na rok – oddawane na wysypisko).

Oczyszczalnia obsługuje wszystkie skanalizowane miejscowości w gminie Zator (Zator, Podolsze, Laskowa, Palczowice, Trzebieńczyce, Rudze, Łowiczki) oraz jest przystosowana do obsługi sąsiednich gmin Babice i Wieprz.

Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej wynosi zaledwie 86% - świadczy on o problemie zanieczyszczenia środowiska poprzez ścieki z obszarów nieskanalizowanych.

Plany w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej

Planowany rok realizacji	Miejscowość	Długość sieci w km
2005	Łowiczki - dokończenie	2,30
2005	Graboszyce - kolektor główny	3,01
2005	Zator	1,02
2006	Rudze	0,99
2006	Graboszyce - kolektor główny	0,21
2006	Zator	1,00
2006	Grodzisko	9,34
2007	Smolice	16,10
2008	Graboszyce (wieś)	16,90

dane: UM Zator

Dla ww. zadań w większości sporządzono już dokumentację techniczną oraz uzyskano pozwolenie na budowę (oprócz Smolic i Graboszyce – wieś).

Gmina poszukuje finansowania zewnętrznego, które umożliwiłoby realizację zaplanowanych inwestycji. Część zadań ujęto we wniosku złożonym do ZPORR.

Odpady

Głównym źródłem powstawania odpadów są gospodarstwa domowe, obiekty handlowo-usługowe, rekreacyjno - sportowe, obiekty służby zdrowia, obiekty użyteczności publicznej, itp. W okresie zimowym w składzie odpadów przeważa żużel z palenisk.

Od września 2000 r. gospodarką odpadami na terenie gminy zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Oświęcimiu (90% gospodarstw zawarło umowy na odbiór odpadów komunalnych – około 1830 umów).

Mieszkańcy posiadają swoje pojemniki, z których odbierane są śmieci. Poza standardowym systemem zbiórki śmieci (nie posegregowane) mieszkańcy mają umożliwiony odbiór odpadów posegregowanych (metal, szkło, makulatura, tworzywa sztuczne) w wyznaczonych terminach zwykle co kwartał. Odpady posegregowane można oddać w osobnych workach lub do kontenerów (dzwonów – 12 na terenie gminy). Pomimo tego, że odbiór odpadów posegregowanych jest bezpłatny w roku 2003 zebrano jedynie 35 ton posegregowanych odpadów (w tym 25 ton szkła). Gmina zapewniła korzystne warunki do segregacji odpadów. Brak świadomości wśród mieszkańców powoduje tak niski odsetek odpadów posegregowanych.

W Zatorze przy ul. Wadowickiej, w 1994 r. na terenie poeksploatacyjnym cegielni zostało zlokalizowane gminne wysypisko odpadów. Składowisko to było zrealizowane niezgodnie z dokumentacją projektową, nie zakończono realizacji zabezpieczeń przed jego negatywnym wpływem na środowisko. W związku z powyższym w roku 2001 wysypisko zostało zamknięte i zrehabilitowane. Obecnie odpady komunalne odbierane są przez Zakład Usług Komunalnych w Oświęcimiu i odwożone na tamtejsze składowisko (Oświęcim). W skali roku jest to około 4 700 m³.

Na terenie gminy nie istnieje inne legalne składowisko, obserwuje się powstawanie dzikich skupisk śmieci (przy Skawie oraz przy drogach) usuwanych przez gminę. Powodem tej sytuacji jest również fakt wprowadzenia opłat za odbiór śmieci. Wiele wysypywanych przy drogach odpadów nie pochodzi od mieszkańców gminy Zator.

Odpady niebezpieczne

W roku 2003 przeprowadzono pierwszą wywózkę odpadów zawierających azbest (głównie eternit) z 16 gospodarstw, zadanie to zostało sfinansowane przez Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Oświęcimiu oraz budżet gminy Zator. W roku 2004 przewiduje się wywóz eternitu z około 20 gospodarstw.

Gmina przygotowuje się do opracowania programu gospodarowania odpadami.

Ogrzewanie budynków

Na terenie miasta i gminy Zator nie ma większych źródeł ciepła i nie przewiduje się budowy centralnej kotłowni. Nie przewiduje się również budowy sieci ciepłowniczej w układach ponadlokalnych.

Istnieją lokalne kotłownie w takich obiektach użyteczności publicznej jak: Szkoły, Urząd Miasta, itp.

Gazyfikacja

Teren miasta i gminy jest w większości zgazyfikowany.

Długość sieci gazowniczej: w mieście – 23,72 km, w gminie – 116,22 km, razem: 139,94 km.

Liczba przyłączy gazowych: w mieście – 632 szt., w gminie – 1332 szt., razem: 1964 szt.

W 2003 r. przeciętne roczne zużycie gazu na terenie gminy (miasto + gmina) wyniosło 1.683.273 m³/rok, czyli uśrednione przeciętne zużycie gazu na gospodarstwo/odbiorcę to 858,37 m³/rok – jest to wielkość bardzo uśredniona ponieważ szkoły zużywają dużo więcej gazu niż gospodarstwa domowe.

Sieć gazowa zasilana jest z magistrali Dw 500 CN 64 Brzeźnica - Oświęcim, która zapewnia pełne pokrycie zapotrzebowania miasta i gminy w gaz oraz umożliwia ewentualną rozbudowę sieci i zwiększenie liczby odbiorców.

Stan techniczny sieci gazowej jest dobry. Wykonana jest głównie z rur PE, fragmenty sieci wykonano z rur stalowych, średnice gazociągów 160 - 25 mm.

Przez Gminę przebiega magistrala gazowa wysokoprężna Ø 500 CN 6,4 relacji Skawina-Oświęcim.

Energetyka

Obecnie miasto i gmina Zator zasilane są w energię elektryczną z sieci n.n. 15 kV, w większości napowietrznej (61,4 km) i kablowej (2,56 km), eksploatowanej przez Zakład Energetyczny Wadowice.

Głównym punktem zasilania (GPZ) jest stacja transformatorowa 110/15 kV ZATOR zlokalizowana przy ul. Krakowskiej 18 zasilana dwustronną linią 110 kV (16,4 km) relacji Borek Szlachecki - Dwory.

Maksymalny pobór mocy w szczycie jesienno-zimowym wynosi dla gminy Zator 6500 kW.

Energia elektryczna dla terenu miasta i gminy dostarczana jest z sieci 15 kV przez stacje transformatorowe 15/0,4 kV zlokalizowane na terenie gminy, z których 35 eksploatowanych jest przez ZE Wadowice, natomiast 10 stacji i linie 15 kV przez odbiorców energii.

Łączna moc transformatorów zainstalowanych w 45 stacjach transformatorowych 15/0,4 kV na terenie miasta i gminy Zator wynosi 9642 kVA.

Ponadlokalne powiązania stanowią: linia 400 kV Skawina - Byczyna; linia 110 kV Borek Szlachecki - GPZ Zator - GPZ Dwory; linia 110 kV Huta Skawina - Graboszyce Pompownia – Dwory, linia 15 kV GPZ Zator - Nawiga- Trzebinia - przechodząca przez rzekę Wisłę na teren ZE Kraków; linie 15 kV GPZ Zator - łączany przechodząca przez gminę Spytkowice i Brzeźnica na teren ZE Kraków.

Cmentarze

Na terenie gminy znajdują się trzy cmentarze katolickie oraz nieczynny cmentarz Żydowski w Zatorze.

Cmentarz komunalny w Zatorze - pow. 1.41 ha, stan wypełnienia ponad 80 %.

Cmentarz parafialny w Palczowicach – pow. 1.00 ha, stan wypełnienia 45 %.

Cmentarz parafialny w Graboszycach – pow. 0.20 ha, stan wypełnienia 80 %.

2.9 Infrastruktura społeczno – socjalna

Oświata

Placówki oświatowe, których organem prowadzącym jest gmina Zator (liczba uczniów i liczba nauczycieli)

lp.	szkoła	liczba uczniów	liczba nauczycieli
1.	Szkoła Podstawowa w Smolicach	66	10
2.	Szkoła Podstawowa w Zatorze + filia Łowiczki	381 26	28 4
3.	Szkoła Podstawowa w Laskowej + filia Grodzisko	76 28	11 3
4.	Zespół Szkół w Graboszycach	179	14
5.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Podolszu	171	19
6.	Zespół szkół Ogólnokształcących w Zatorze Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Gimnazjum	416	35
7.	Przedszkole w Rudzach	24	1
8.	Przedszkole w Podolszu	27	2
9.	Samorządowe Przedszkole w Zatorze	92	7

dane: UM Zator

Szkoła Podstawowa w Palczowicach oraz Niepubliczne Przedszkole w Palczowicach są prowadzone przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Palczowice. Szkoła Podstawowa w Rudzich prowadzona jest przez Rudzkie Stowarzyszenie Kulturalno – Oświatowe. W Laskowej funkcjonuje Niepubliczne Gimnazjum prowadzone przez Panią Barbarę Brandys.

W Zatorze działa Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego będące filią Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Radocy prowadzonego przez powiat wadowicki.

Sieć szkolna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta w zakresie szkolnictwa podstawowego i średniego. W zakresie studiów wyższych i pomaturalnych istnieją duże możliwości ze względu na bliskość Krakowa oraz aglomeracji śląskiej.

Służba zdrowia

Na terenie gminy działa Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zatorze. Zakład zatrudnia 4 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.

SZOZ w Zatorze

Liczba zadeklarowanych pacjentów	9 093
Liczba lekarzy POZ	4
Liczba stomatologów	2
Liczba lekarzy specjalistów (ginekolog)	1
Liczba pielęgniarek	11
Liczba położnych	1

dane: UM Zator

W SZOZ działają również prywatne praktyki lekarskie:

- praktyka dermatologiczna
- praktyka okulistyczna
- praktyka kardiologiczna

SZOZ w Zatorze zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy w zakresie dostępności do służby zdrowia.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna na terenie gminy jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorze. Poniższa tabela obrazuje podstawowe wielkości związane ze świadczeniami pomocy społecznej. Wysoka wartość udzielonej pomocy w roku 2001 związana jest z powodzią, która w tym czasie dotknęła mieszkańców gminy Zator.

Pomoc społeczna w gminie Zator 2000 - 2004

Dane za rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Wartość udzielonej pomocy (w zł)
2000	224	716	541 655
2001	859	2514	1 087 745

2002	345	1106	757 185
2003	348	1108	684 275
do 06. 2004	199	624	158 721
RAZEM	1975	6068	3 229 581

dane: UM Zator

W Zatorze mieści się również Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. DPS dysponuje 50 miejscami dla pensjonariuszy niepełnosprawnych intelektualnie oraz 80 miejscami w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Zator funkcjonują 3 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych kategorii S-1: OSP Podolsze – 34 druhow, OSP Graboszyce – 33 druhow, OSP Smolice – 34 druhow. W Zatorze funkcjonuje jednostka kategorii S-3: OSP Zator – 53 druhow, która jest włączona do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

Na terenie gminy działa jeden komisariat Policji w Zatorze zatrudniający 16 funkcjonariuszy i jednego komendanta.

Kultura

Ośrodek Kultury w Zatorze prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury i czytelnictwa. W ramach tej działalności funkcjonują następujące biblioteki:

Biblioteka Publiczna w Zatorze, Filia w Laskowej, Filia w Podolszu, Filia w Rudzach, Punkt Biblioteczny w Łowiczkach.

Zatrudnienie w Ośrodku: 6,33 etatu, Ośrodek dysponuje pomieszczeniami w budynku przy ul. Rynek 2, stanowiącymi własność Gminy Zator.

Media: Gazeta „Życie Zatora” jest miesięcznikiem o charakterze lokalnym i pełni funkcję informacyjną dla mieszkańców gminy Zator. Wydawcą gazety jest Ośrodek Kultury w Zatorze.

Kina: w Zatorze od października 2003 r. nie działa kino ze względu na negatywną opinię Sanepidu.

Imprezy cykliczne:

- Święto Karpia
- Zawody wędkarskie dzieci i młodzieży
- Konkurs o Najlepszego Gospodarza Zbiornika Wodnego
- Ogólnopolski Spływ Kajakowy
- Letni Gminny Turniej Piłki Nożnej
- Zimowy Turniej Piłki Siatkowej
- Turniej Gmin o Puchar Doliny Karpia
- Dożynki Gminne
- Turniej Wsi - rywalizacja KGW
- Ogólnopolski Turniej Wędkarski Dziennikarzy i Reporterów – Wędkarstwo i Strzelectwo
- Dzień Samorządowca w Dolinie Karpia – Urząd Marszałkowski.

Stowarzyszenia i inne placówki związane z działalnością kulturalną:

- Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej
- Orkiestra Dęta działająca przy Ośrodku Kultury w Zatorze
- Wielopokoleniowy Zespół Pieśni i Tańca „Laskowiaczy” w Laskowej

Kościół w gminie Zator:

- Kościół pod wezwaniem św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze,
- Kaplica pod wezwaniem świętego Franciszka z Asyżu w Laskowej
- Kościół pod wezwaniem świętego Jakuba Apostoła w Palczowicach
- Kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej w Grodzisku
- Kościół pod wezwaniem świętego Andrzeja Apostoła w Graboszycach
- Kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej w Łowickach

Boiska sportowe:

- LKS Zatorzanka (1926) - W skład obiektu sportowego, zarządzanego przez LKS „Zatorzanka” wchodzi: Budynek, ogrodzony stadion z boiskiem do piłki nożnej, bieżnią i trybunami, boisko do piłki nożnej i piłki siatkowej, strzelnica sportowa.
- LKS „Skawa” Podolsze
- LKS „Gród” Grodzisko
- LKS Palczowice

Organizacje pozarządowe

Zarejestrowaną organizacją pozarządową działającą na terenie gminy jest Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej. Powołane zostało 2 grudnia 1986 r., skupia około 70 członków. Do jego głównych zadań należy: popularyzowanie wiedzy historycznej o Ziemi Zatorskiej, zbieranie, opracowywanie i kompletowanie materiałów archiwalnych, opracowania monograficzne, zinwentaryzowanie obiektów zabytkowych, oprowadzanie turystów po mieście.

2.10 Rynek pracy

Liczba bezrobotnych

Lata	Stan na 31 XII				Stan na 30 VI 2004
	2000	2001	2002	2003	
Liczba bezrobotnych	561	719	718	734	699
W tym kobiet	363	456	428	419	426

dane: UM Zator

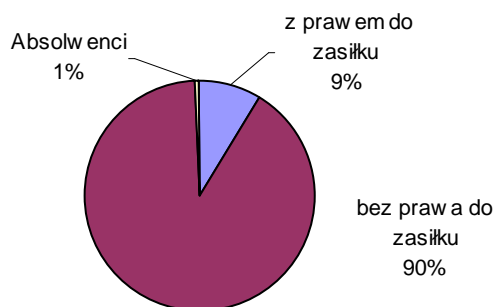
Ilość osób bezrobotnych w grupach statystycznych

	Stan na 31 III 2004r.	Stan na 30 VI 2004r.
Bezrobotni z prawem do zasiłku	89	62
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	669	637
Absolwenci	57	4

dane: UM Zator

stan na 30 VI 2004r.

Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu nie prowadzi badań poziomu bezrobocia ukrytego, w związku z tym niemożliwe jest określenie skali tego problemu w gminie Zator.

Aktywność ekonomiczna ludności

	pracujący	bezrobotni	bierni zawodowo	stopa bezrobocia
ogółem	3 001	814	3 188	21,3
mężczyźni	1 718	371	1 373	17,8
kobiety	1 283	443	1 815	25,7
miasto	1 158	415	1 365	26,4
wieś	1 843	399	1 823	17,8

dane: Rynek pracy w Województwie Małopolskim w latach 2000 – 2003, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004.

Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy

	do 3 m - cy	4 – 12 m - cy	ponad 1 rok
ogółem	74	303	435
mężczyźni	43	172	156
kobiety	31	131	279
miasto	43	155	216
wieś	31	148	219

dane: Rynek pracy w Województwie Małopolskim w latach 2000 – 2003, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród bezrobotnych, podobnie jak na tle powiatu, stanowią ludzie młodzi (18 - 34 lata) ponad 60% bezrobotnych. Wśród ogólnej liczby bezrobotnych przeważają osoby o niskim poziomie kwalifikacji zawodowych z wykształceniem podstawowym lub zawodowym.

Niepokojącym zjawiskiem jest wydłużający się okres pozostawania bez pracy ponad 50% bezrobotnych nie ma pracy dłużej niż rok.

Restrukturyzacja górnictwa, hutnictwa, z którymi mieszkańcy gminy są silnie związani bezpośrednio przekłada się na wzrost liczby bezrobotnych na terenie gminy.

2.11 Działalność gospodarcza (poza rolnictwem)

W gminie Zator liczba zarejestrowanych podmiotów na 1 000 mieszkańców kształtuje się na znacznie niższym poziomie od średniej dla Małopolski oraz powiatu oświęcimskiego i wynosi jedynie 28 (województwo - 65,4, powiat - 49,2).

W gospodarce gminy dominuje rolnictwo, produkcja ryb, drobny handel, rzemiosło, drobny przemysł.

Podmioty gospodarcze na terenie gminy to głównie firmy jednoosobowe, których działalność nie stanowi głównego źródła utrzymania. Są to firmy o małym potencjale gospodarczym działające głównie na rynku gminnym.

Główne problemy związane z prowadzeniem i rozwojem działalności gospodarczej wskazywane przez przedsiębiorców to: skomplikowany system prawny i podatkowy, trudności w uzyskaniu kredytu, brak środków na inwestycje.

Gospodarkę stawową na terenie gminy prowadzą dwa specjalistyczne przedsiębiorstwa:

Przedsiębiorstwo Produkcji i Hodowli Ryb Słodkowodnych w Krakowie, oddział w Rudzach - oferuje konsumentom karpie, amury, tołpygi, sumy, szczupaki i liny. Rybacki Zakład Doświadczalny w Zatorze - zakład produkcyjny i placówka naukowo – badawcza w zakresie intensyfikacji produkcji karpia, szczupaka, suma, lina, sandacza, jazia oraz materiału zarybieniowego. Siedzibą RZD jest pałac Potockich, udostępniany również zwiedzającym.

Struktura działalności gospodarczej w Gminie Zator - stan na dzień 18.08.2004r.

lp.	rodzaj działalności	ilość przedsiębiorstw
1	Handel (sklepy)	89
2	Przedsiębiorstwa wielobranżowe	80
3	Transport	49
4	Handel obwoźny	45
5	Budownictwo	31
6	Usługi inne	20
7	Bary i restauracje	19
8	Mechanika pojazdowa	14
9	Ślusarstwo	9
10	Krawiectwo	6
11	Nauka	5
12	Rękodzieło (wikliniarstwo)	5
13	Fryzjerstwo	5
14	Przetwórstwo przemysłowe	5
15	Sprzątanie i czyszczenie	5
16	Usługi lekarskie i stomatologiczne	5
17	Pośrednictwo ubezpieczeniowe	5
18	Pozostałe	42
	ogółem	439

dane: UM Zator

W ewidencji działalności gospodarczej gminy Zator figuruje 439 wpisów. Ponad 20% to działalność handlowa (sklepy), 18% stanowią wpisy dotyczące prowadzenia działalności wielobranżowej. Po 10% ogólnej liczby firm stanowią firmy zajmujące się transportem oraz handlem obwoźnym.

W tabeli w pozycji „pozostałe” ujęto następujące branże: rolnictwo, naprawa, elektryka, kamieniarstwo, młynarstwo, usługi projektowe, stolarstwo, usługi muzyczne, usługi pogrzebowe, usługi weterynaryjne, usługi fotograficzne, video filmowanie, działalność paramedyczna, działalność detektywistyczna, agroturystyka (działalność zarejestrowana w Zatorze, ale gospodarstwo funkcjonuje w Białce Tatrzańskiej).

Na terenie gminy, pomimo bardzo korzystnych warunków dla rozwoju agroturystyki, nie istnieje żadne gospodarstwo agroturystyczne.

Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do sklepów spożywczych i ogólnie przemysłowych. W każdej wsi Gminy Zator zlokalizowanych jest po kilka sklepów. Dostępność do stacji benzynowych jest wystarczająca, na terenie miasta Zator zlokalizowane są dwie stacje benzynowe przy ul. Krakowskiej oraz przy ul. Wadowickiej.

Strefy gospodarcze

Gmina Zator stworzyła projekt Stref Rozwoju Gospodarczego w Zatorze polegający na kompleksowym zagospodarowaniu terenów pod zorganizowaną przestrzeń produkcyjną.

Strefa Rozwoju Gospodarczego o powierzchni 33 ha ulokowana jest w zachodniej części miasta w sąsiedztwie planowanej obwodnicy łączącej drogę krajową nr 44 z kierunku Oświęcimia z drogą nr 28 z kierunku Wadowic. Strefa dzieli się na 4 obszary:

G-1 o powierzchni 7,6 ha; G-2 o powierzchni 4,8 ha; G-3 o powierzchni 4,8 ha; G-4 o powierzchni 7,6 ha.

O atrakcyjności oferowanego terenu dla inwestorów stanowią: pełne uzbrojenie terenu, dostępność komunikacyjna, bliskość dużych rynków zbytu i źródeł pozyskania surowców, przystępna cena gruntu, system ulg i zachęt dla inwestorów.

Rozwojowi usług w tym rejonie sprzyja korzystne położenie w sąsiedztwie dużych centrów rozwoju gospodarczego: Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Krakowa oraz aglomeracji Bielska-Białej. Łącznie daje to w najbliższym zasięgu komunikacyjnym ok. 5 mln mieszkańców.

Teren gminy Zator jest położony w obszarze objętym programami restrukturyzacji górnictwa, hutnictwa i rolnictwa.

2.12 Działalność rolnicza

Gmina Zator ma charakter rolniczy, brak w niej większych zakładów wytwórczych. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 2,3 ha. Rozłóg gospodarstw wynosi średnio 4 pola.

Średnia powierzchnia gospodarstwa jedynie nieznacznie przekracza średnią dla Województwa Małopolskiego - 2,1 ha, (najniższy wskaźnik ze wszystkich województw).

Przeciętny dochód z pracy z jednego hektara przeliczeniowego w gospodarstwach rolnych – Gmina Zator

ROK	DOCHÓD
1999	1.265
2000	1.257
2001	1.016
2002	884
2003	1.030

dane: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – ZATOR, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Struktura wielkości gospodarstw

	ogółem	do 1 ha	1 – 5 ha	5 – 10 ha	ponad 10 ha
liczba gospodarstw	1 357	738	545	57	17
grunty ogółem w ha	4 447	432	1 280	424	3 311 w tym indywidualne 307
użytki rolne	2 226	334	1 137	364	390

dane: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – ZATOR, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Użytkowanie gruntów

	w ha	w %	Pow. oświęcimski	Województwo Małopolskie
grunty ogółem	4 447	100	100	100
użytki rolne	2 226	50	78,7	80,2
grunty orne	1 868	42	63,7	53,4
sady	15	0,3	0,7	1,4
łąki	277	6,2	11,7	20,2
pastwiska	65	1,5	2,6	5,2
las, grunty leśne	107	2,4	3,1	13,6
pozostałe grunty	2 114	47,5	18,2	6,2

dane: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – ZATOR, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.

Struktura użytkowania gruntów odbiega o średniej dla powiatu oświęcimskiego i znacznie różni się od średniej dla Województwa Małopolskiego. Użytki rolne stanowią jedynie 50% gruntów ogółem (o 30% mniej niż średnia dla województwa). Bardzo niski na tle Województwa jest również wskaźnik udziału lasów i gruntów leśnych zarówno dla gminy Zator jak i dla powiatu oświęcimskiego.

Zboża (głównie pszenica i jęczmień) stanowią ponad 80% ogólnej powierzchni zasiewów, ziemniaki 13%. 70% gospodarstw zajmuje się uprawą zbóż, a ponad 60% - uprawą ziemniaków.

Około 30% gospodarstw zajmuje się hodowlą trzody chlewnej, 17% - bydła i 50% - drobiu.

Na terenie gminy i miasta Zator działają firmy zajmujące się produkcją ryb, przede wszystkim karpia.

Kierunkiem specjalnej produkcji rolnej na terenie gminy obok gospodarki rybackiej jest produkcja wikliny oraz, w coraz większym zakresie ekologiczna, nowoczesna produkcja rolna oraz naturalne przetwórstwo.

2.13 Leśnictwo

Lasy zajmują jedynie 5% całkowitej powierzchni gminy, jeden z najniższych wskaźników w regionie (średnia dla Małopolski około 29%) – jedyny większy kompleks to Las Rudzki (leśnictwo Nidek) 35 ha oraz dwa drzewostany w Zatorze (13 ha i 4,5 ha). Na terenie gminy znajduje się duża liczba małych połaci leśnych stanowiących własność prywatną. Drzewostany zalicza się do II klasy uszkodzeń przemysłowych.

Gmina opracowała program zwiększenia lesistości przewidujący etapowe zalesienie około 450 ha, co spowodowałoby wzrost wskaźnika zalesienia gminy do ponad 15%.

2.14 Turystyka

Gmina Zator ze względu na walory przyrodnicze, kulturowe oraz krajobrazowe posiada duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji. Potencjał ten wzmocnia także położenie na dogodnych szlakach komunikacyjnych, dobry dojazd koleją oraz komunikacją PKS.

Zator jest gminą atrakcyjną na sobotnio-niedzielny wypoczynek dla mieszkańców Krakowa i Śląska i oraz stanowi bazę dla krajoznawczych i turystycznych wypadów głównie w Beskid Mały.

Rozległe tereny nad Skawą stanowiące potencjalne tereny pod inwestycje turystyczne, zieleni, znaczne powierzchnie zajmowane przez zbiorniki wodne, cisza i spokój świadczą o atrakcyjności gminy jako bazy wypoczynkowej.

Najpopularniejszym sposobem rekreacji jest wędkarstwo na licznych (prywatnych i komercyjnych) akwenach.

Część stawów, stanowiąca ostoję rzadkiej fauny i flory, może tworzyć atrakcję dla turystyki kwalifikowanej (przyrodniczej) – np. obserwacje ptaków.

Akweny wodne powstałe w wyniku zalania wyrobisk stwarzają doskonałe warunki do uprawiania sportów wodnych oraz aktywnej rekreacji.

Graboszyce – możliwość wędkowania, lokal gastronomiczny, dwa korty tenisowe, boisko do siatkówki, hotel turystyczny (w budowie).

Zatorskie Towarzystwo Wędkarskie i PZW - łowiska zagospodarowane staraniem członków w Zatorze, Podolszu, Trzebieńczycach i Graboszycach – możliwość wykupienia sezonowych zezwoleń na połów ryb.

Przez teren gminy przebiegają szlaki rowerowe między innymi część Zielonego Szlaku Kraków - Morawy - Wiedeń „Greenways” (dziedzictwo przyrodniczo - kulturowe), biegnie on z miejscowości Dwory przez Zator do Wadowic. Przez Zator przebiega również szlak EuroVelo 11. Drewniany kościół w Graboszycach został umieszczony

na „Szlaku Architektury Drewnianej”. Przez gminę przebiega także „Szlak zabytków Ziemi Oświęcimskiej” oraz szlak prowadzący wzdłuż rzeki Skawy (od Zatora do Wadowic).

Trasy spacerowe nad Skawą, wzdłuż zarośli wiklinowych i stawów rybnych z siedliskami ptactwa wodnego stanowią miejsce spacerów nie tylko dla mieszkańców Zatora, ale i przyjezdnych szukających ciszy i kontaktu z przyrodą. Obecnie gmina Zator jest na etapie realizacji umowy dotyczącej ścieżek rowerowych wspólnie z gminami wchodzącymi w skład „Doliny Karpia” (tj. gminą Przeciszów i gminą Spytkowice) oraz Towarzystwem na Rzecz Ziemi, mieszczącym się w Oświęcimiu i PTTK.

Baza noclegowa i gastronomiczna

Baza noclegowa:

- Schronisko w Szkole Podstawowej w Grodzisku - 35 miejsc noclegowych,
- Restauracja „Myśliwska”, Zator – może przyjąć jednocześnie 17 osób.
- Ośrodki Wypoczynkowe nad Skawą: KWK "Janina" - ul. Parkowa – domki campingowe oraz - "EXPLORIS"- ul. Parkowa - domki campingowe.
- Możliwość rozbicia namiotów nad Skawą
- Najbliższe hotele w Oświęcimiu (Glob, Olimpijski) i Wadowicach (Podhalanin).

Gastronomia:

- Restauracja „Myśliwska”, Zator, Rynek 11,
- Restauracja „Łowisko”, Zator, ul. Oświęcimska 35,
- Placówki gastronomiczne na terenie miasta, sklepy różnej branży.

Na terenie gminy - w Smolicach - znajduje się Galeria Rzeźby państwa Kazimierzy i Kazimierza Skórkich „Wilczy Pysk” - ciekawie urządzonego ogród, w którym umieszczono kilkadziesiąt okazałych drewnianych rzeźb.

Ze względu na wartości historyczne, kulturowe, krajobrazowe gmina może stać się miejscem atrakcyjnym turystycznie. Istniejąca baza i infrastruktura jest niewystarczająca by stanowić odpowiednie zaplecze do rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy.

Istotnym czynnikiem jest również opracowanie programu promocji turystycznej uwzględniającego wszystkie atrakcje i walory gminy (produkt turystyczny).

Dolina Karpia

„Dolina Karpia” to projekt będący wynikiem programu szkoleniowego zorganizowanego w 2003 r. w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich. W przedsięwzięcie zaangażowane są 3 gminy Zator, Przeciszów i Spytkowice, które cechują bardzo podobne walory przyrodnicze, historyczne zagłębienie hodowli karpia, lokalizacja w pobliżu aglomeracji przemysłowych. Realizację projektu założono na lata 2004 – 2007.

Celem projektu jest tworzenie warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gmin: Zator, Przeciszów i Spytkowice. W szczególności ma to polegać na:

- stworzeniu kompleksowej i spójnej oferty turystycznej opartej na naturalnych zasobach środowiska,

- rozwoju infrastruktury turystycznej,
- lokalnym rozwoju turystyki przez wzrost aktywności mieszkańców,
- powstaniu nowych podmiotów gospodarczych związanych z turystyką.

Projektodawcy położyli duży nacisk na stworzenie marki regionu jako znaku rozpoznawczego. Nie ma wątpliwości, że dla Zatora takim znakiem rozpoznawczym jest karp, hodowany tu od średniowiecza.

„Dolina karpia” to szansa na rozwój turystyki nie tylko nad Skawą. Programem interesują się istniejące w regionie związki wędkarskie, hodowcy ryb i prywatni przedsiębiorcy już teraz inwestujący w branżę turystyczną.

Powołano zespół międzygminny, który zajmie się poszczególnymi elementami projektu, będzie też zabiegał o środki na jego realizację. Zakłada się, że ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy europejskich, uda się w ciągu czterech lat zrealizować inwestycje turystyczne za ponad 300 000 zł. Sięganie po te środki powinien ułatwić fakt, że projekt ma obejmować trzy gminy. Z inicjatywy Krakowskiej Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych i Oświęcimskiego Towarzystwa na Rzecz Ziemi, zrodził się również pomysł instalacji kamery przesyłającej obraz ze stawów hodowlanych do internetu. Instytucje te zamierzają czynnie włączyć się w projekt i pomóc znaleźć środki finansowe na jego realizację.

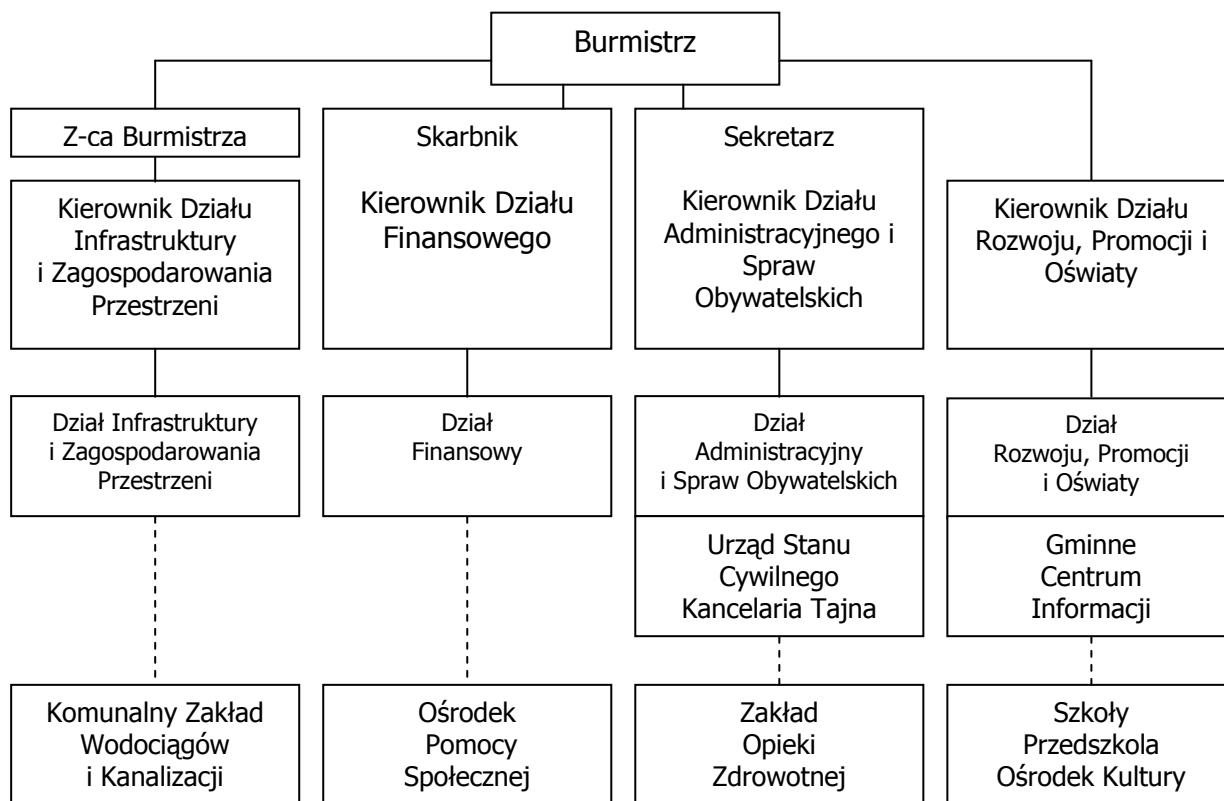

2.15 Administracja

Struktura Urzędu

Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Zatorze

dane: UM Zator

Urząd Miejski w Zatorze zatrudnia 27 osób. Wydzielenie w strukturze Urzędu Działu Rozwoju, Promocji i Oświaty oraz jego bezpośrednia podległość jedynie Burmistrzowi Miasta zapewnia sprawne zarządzanie przedsięwzięciami związanymi z rozwojem gminy. Struktura taka jest dostosowana również do przygotowywania wniosków i dokumentacji związanej z ubieganiem się o środki pomocowe.

Współpraca z innymi gminami

W ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (komponent B3 – Budowanie potencjału instytucjonalnego) powstał projekt „Dolina Karpia” realizowany przez gminy: Zator, Przeciszów, Spytkowice. Celem ogólnym projektu jest wypromowanie „Doliny Karpia” dla rozwoju turystyki i rekreacji na terenie tych trzech gmin.

W ostatnich latach Gmina Zator współpracuje również z gminami Babice i Wieprz w zakresie systemu oczyszczania ścieków – oczyszczalnia w Podolszu.

Współpraca zagraniczna

Berekfürdő (Węgry)

Kontakty z Węgrami zostały nawiązane po powodzi w 2001 r. – zorganizowano kolonie dla dzieci z Zatora na Węgrzech. Następnie nawiązano – na zasadzie miast partnerskich – współpracę z miejscowością Berekfürdő podpisując 27 października 2001 r. porozumienie o współpracy.

W 2002 r. delegacja artystów z Berekfürdő odwiedziła Zator i wystąpiła na obchodach Dni Zatora. Na obchodach dni Berekfürdő natomiast obecna była delegacja z Zatora. W ramach współpracy organizowana jest również coroczna wymiana dzieci i młodzieży.

Dolina i Wyszkiw (Ukraina)

Rady Miejska w 2003 r. podjęła uchwałę w sprawie nawiązania partnerskich stosunków między Gminą Zator, a Miastem Dolina i Gminą Wyszkiw na Ukrainie.

Z inicjatywą partnerstwa wystąpiła strona ukraińska. Efektem tej współpracy była wizyta artystów i władz z Ukrainy w czerwcu 2004 r. Artyści ukraińscy uświetnili swym występem program obchodów Zatorskich Dni Karpi.

Nieruchomości gminne

Gmina Zator jest właścicielem nieruchomości gruntowych o powierzchni ogólnej 247 ha. Ponad 50% gruntów stanowiących własność gminy stanowią tereny po eksploatacji żwiru, które w większości zostały zalane. Akweny te są dzierżawione na cele wędkarskie.

Nieruchomości należące do gminy

Nazwa jednostki	Powierzchnia gruntu w m ²
SZOZ w Zatorze	5 204
Szkoły Podstawowe i Zespoły Szkół, przedszkole w Podolszu	67 010
Komunalny Zakład Wodociągów (budynki, budowle, sieci, zasoby mieszkaniowe, inne)	433 385
Urząd Miejski w Zatorze	
budynki gminne, budowle	14 353
pozostałe grunty	2 241 178
RAZEM	2 471 130

dane: UM Zator

Pozyskane środki pomocowe

W latach 1998 – 2004 Gmina Zator pozyskała ponad 4 mln zł jako finansowanie zewnętrzne realizowanych projektów. Najwięcej środków pozyskano w ramach programu PHARE Odbudowa (pierwsza i druga edycja), który finansował likwidację szkód po powodziowych oraz budowę infrastruktury przeciwpowodziowej. Projekty dotyczyły odbudowy zniszczonych dróg oraz odmulania rowów i cieków wodnych na terenie gminy.

Ze środków programu PHARE – Inred sfinansowano budowę kolektora sanitarnego na osiedlu Królewiec.

Gmina korzystała również ze środków z Ekofunduszu (około 1 300 tys. zł) na zadania z zakresu wodociągów, kanalizacji oraz systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej.

W ramach Programu Banku Światowego Aktywizacja Obszarów Wiejskich gmina zrealizowała budowę kanalizacji na osiedlu Bugaj oraz ulicy Oświęcimskiej (200 tys. zł – dofinansowania).

Projekt polegający na rozbudowie stacji uzdatniania wody w Graboszycach został sfinansowany przez Program SAPARD (224 tys. zł – dofinansowania).

W ramach Kontraktu Wojewódzkiego gmina wzięła udział w dwóch projektach: System Identyfikacji Atrakcji Turystycznych IDENTUR oraz budowa sali gimnastycznej przy ZSO w Zatorze.

Gmina Zator skorzystała z dwóch małych dotacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej.

Gminie przyznano środki z WFOŚiGW oraz z NFOŚiGW na realizację inwestycji kanalizacyjnych (ponad 560 tys. zł – dofinansowania).

Ze środków pomocowych zostało także sfinansowane utworzenie Gminnego Centrum Informacji w Zatorze - środki Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów (42,5 tys. zł – dofinansowania).

Gmina stara się pozyskać jak najwięcej środków pomocowych, aplikując do wszystkich dostępnych dla niej programów. Jedynie zewnętrzne źródła finansowania pozwalają na realizację dużych przedsięwzięć rozwojowych na terenie gminy. Gmina złożyła również wniosek dotyczący infrastruktury kanalizacyjnej do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006.

Informacja i promocja

W styczniu 2004 roku w Zatorze zostało uruchomione Gminne Centrum Informacji - Zator, Rynek 2. Zostało ono sfinansowane z grantu Wojewódzkiego Urzędu Pracy (42,5 tys. zł oraz budżetu gminy 18,4 tys. zł)

Gminne Centrum wyposażone jest w 4 komputery z dostępem do sieci i pełnym wyposażeniem, telefon, faks, kserokopiarkę. Z usług GCI można korzystać 6 dni w tygodniu.

Ma ono przede wszystkim służyć osobom bezrobotnym z terenu gminy, ale także absolwentom szkół, studentom, młodzieży, dzieciom w poszukiwaniu różnych informacji, jak również tym, którzy planują rozpocząć własną działalność gospodarczą (służy radą jak krok po kroku założyć własną firmę). Ponadto każdy bezrobotny, student, absolwent może na miejscu skorzystać z wielu publikacji książkowych.

Nowoczesną formą propagowania informacji na temat gminy oraz promowania jej atrakcji turystycznych jest strona internetowa Urzędu Miejskiego w Zatorze (www.zator.iap.pl). Strona zawiera dokładne i zaprezentowane w przejrzysty sposób informacje na temat Urzędu Miejskiego oraz terenu gminy.

Źródłami informacji oraz jednostkami promującymi gminę są także: Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej (Galeria malarstwa i rzeźby, zbiory historyczne), Ośrodek Kultury (wydaje gazetę lokalną „Życie Zatora”), Biblioteka Miejska.

Urząd Miejski w Zatorze wydał mapę gminy oraz foldery o mieście, strefach rozwoju gospodarczego, zatorskim kościele. Urząd współpracuje z Wydziałem Promocji Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, który w swoich przewodnikach zamieści informacje o gminie Zator. Wydane zostaną mapy ścieżek rowerowych po gminie.

Materiały promujące gminę rozdawane są przy każdej okazji. Można je również uzyskać w Bibliotece Miejskiej, która sprzedaje także kartki pocztowe, reprintsy starych zdjęć Zatora. Gmina promuje artystów ludowych. Ośrodek Kultury w Zatorze organizuje co roku plenery malarskie dla artystów amatorów.

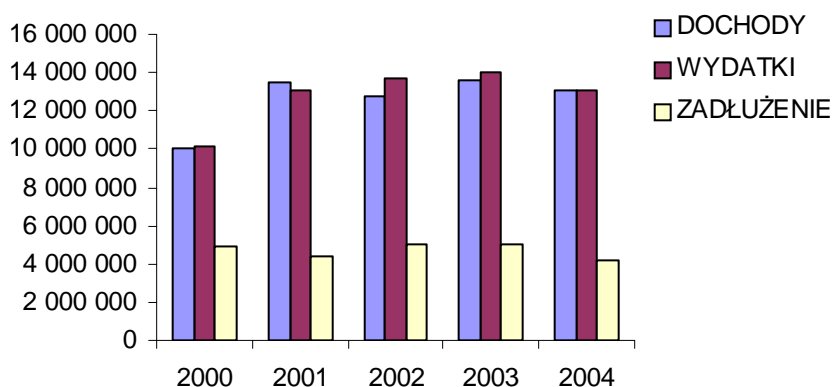
Gmina stara się być obecna w mediach, kilka reportaży o Zatorze nadała Telewizja Kraków, publikowane są artykuły w Gazecie Krakowskiej i Dzienniku Polskim. Urząd co miesiąc organizuje konferencje prasowe i przekazuje dziennikarzom tematy związane z promocją gminy.

2.16 Budżet Gminy

Budżet Gminy Zator w zł.

ROK	DOCHODY BUDŻETU	WYDATKI BUDŻETU	ZADŁUŻENIE NA KONIEC ROKU	DOCHODY OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA GMINY
2000	10.000.385	10.140.391	4.915.000	1.120
2001	13.519.776	13.029.484	4.435.590	1.509
2002	12.710.871	13.733.767	4.974.429	1.414
2003	13.588.101	13.994.608	4.988.641	1.502
2004	13.033.342	13.035.124	4.163.214	1.441

dane: UM Zator

Wartość dochodów własnych budżetu gminy na jednego mieszkańca w roku 2002 wynosiła 625,5 zł. i nieznacznie przekraczała średnią dla wszystkich gmin Województwa Małopolskiego – 583,5 zł.

Zadłużenie

ROK	DOCHODY BUDŻETU	ZADŁUŻENIE	ZADŁUŻENIE / DOCHODY
2000	10000385	4915000	49%
2001	13519776	4435590	33%
2002	12710871	4974429	39%
2003	13588101	4988641	37%
2004	13033342	4163214	32%

dane: UM Zator

Zjawiskiem pozytywnym jest coroczny spadek wartości wskaźnika zadłużenia w stosunku do dochodów budżetu gminy (2000 - prawie 50%, 2004 – 32%), świadczy on o coraz mniejszym obciążeniu budżetu, co stwarza możliwości realizacji nowych inwestycji przez gminę.

Wydatki budżetu gminy według działów

Planowane na rok 2004 wydatki budżetu gminny stanowią kwotę 13 084 420 zł. Około 50% wydatków dotyczy oświaty i wychowania, poziom wydatków na oświatę w większości gmin Małopolski przekracza połowę wydatków budżetu.

Wydatki na administrację publiczną stanowią około 11% budżetu natomiast jedna dziesiąta środków przeznaczana jest na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Stosunkowo dużą pozycję w budżecie stanowi obsługa długu publicznego około 7%.

W ogólnej kwocie wydatków wydatki inwestycyjne wynoszą około 16% (2 084 420 zł.), jest to odsetek zbliżony do średniej dla gmin Województwa Małopolskiego.

3 Badania ankietowe

Strategia powinna być dokumentem wynikającym z potrzeb oraz dążeń społeczności lokalnej, dlatego też nie może powstać jedynie w oparciu o dokumenty i przemyślenia urzędników. W prace nad strategią zaangażowano społeczność lokalną zakładając, że tylko w przypadku uspołecznienia prac nad zapisami strategii dokument ten znajdzie akceptację mieszkańców i reprezentującej ich Rady Gminy.

Opracowano dwa typy anonimowych ankiet skierowane do mieszkańców Gminy. Pierwszym typem były tzw. „małe ankiety” zawierające 10 pytań dotyczących podstawowych kwestii związanych z gminą. Do Urzędu dostarczono 28 wypełnionych ankiet. Część pytań miała charakter otwarty i dotyczyła następujących kwestii: najważniejsze zadania do zrealizowania przez samorząd gminny, kierunki rozwoju gminy, czynniki wspomagające i czynniki hamujące rozwój gminy, elementy negatywnie wpływające na warunki prowadzenia działalności gospodarczej, perspektywy dla lokalnej młodzieży,

W ankiecie umieszczono także 3 pytania zamknięte (ankietowany zaznaczał jedną z podanych odpowiedzi) dotyczące warunków życia w gminie Zator w porównaniu z innymi gminami, sytuacji gospodarczej gminy oraz sytuacji materialnej rodzin mieszkających w gminie.

Analiza danych zgromadzonych na podstawie ankiet wskazuje, że gmina i panujące w niej warunki do życia i działalności gospodarczej są przeciętne lub niższe od przeciętnej.

W zakresie najważniejszych spraw, którymi powinien zająć się samorząd, ankietowani wskazali na budowę obwodnicy i polepszenia stanu dróg, uzupełnienie braków w kanalizacji, poprawę estetyki miasta, pozyskanie inwestorów, budowę ścieżek rowerowych oraz wsparcie rozwoju agroturystyki.

Prawie 70% ankietowanych wskazało na rozwój turystyki i rekreacji jako kierunku, w którym powinny podążać władze gminy.

Ankietowani jako szanse na pozyskanie zewnętrznych środków finansowych i rozwój gminy w zamierzonych kierunkach wskazali profesjonalną kadrę urzędniczą i działania promujące gminę, także dobre warunki krajobrazowe i położenie komunikacyjne, jednocześnie za największą przeszkodę rozwoju określono niski budżet gminy.

Zjawiskiem o bardzo negatywnym charakterze jest fakt, iż większość ankietowanych uważa, iż lokalna młodzież nie ma żadnych perspektyw rozwoju na terenie gminy.

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło kluczowego elementu związanego z Gminą Zator, z którego gmina może być dumna, ankietowani na pierwszym miejscu postawili dziedzictwo historyczne miasta (ponad 30%), na drugim miejscu stawy i hodowlę karpia (24%) i na miejscu trzecim bogactwo krajobrazu 18%.

W efekcie przeprowadzenia „małych ankiet” możliwe było poznanie ogólnej opinii mieszkańców na temat gminy i jej problemów.

Drugim etapem badań ankietowych było przeprowadzenie ankiety wśród liderów lokalnych tzw. „ankiety dużej”. Ankieta ta była znacznie bardziej złożona i wymagała poświęcenia znacznie więcej czasu do jej poprawnego wypełnienia.

Ankieta składała się z dwóch części. Część pierwsza polegała na zdefiniowaniu do 5 najważniejszych problemów występujących w gminie i nadanie wymienionym problemom hierarchii. Drugą część ankiety stanowił spis prawie 100 rodzajów przedsięwzięć, których realizacja może przyczynić się do rozwoju gminy. Zadanie ankietowanych polegało na wskazaniu tych przedsięwzięć, które ich zdaniem przyczynią się do rozwiązania zdefiniowanych przez nich w części pierwszej problemów. Również w przypadku przedsięwzięć ankietowani układali je w hierarchicznym porządku. Do Urzędu dostarczono 20 wypełnionych ankiet.

Na podstawie pierwszej części badania ankietowego, ustalono listę najczęściej wskazywanych problemów.

Zdefiniowany Problem	% wskazań
braki w kanalizacji sanitarnej i deszczowej, ochrona środowiska, brak wysypiska śmieci / dzikie wysypiska	17,4%
słabo rozwinięta turystyka i agroturystyka, rekreacja - brak infrastruktury	13,6%
zły stan dróg gminnych, obwodnica	13,3%
bezrobocie	11,0%
złe funkcjonowanie Urzędu gminy, zły przepływ informacji, brak kierunków rozwoju	8,8%
brak estetyki miasta, zwłaszcza rynku	6,4%
strefy rozwoju gospodarczego, wsparcie przedsiębiorczości, zmniejszenie podatków od nieruchomości	4,2%
zagrożenie powodziowe	4,1%
oświata, szkolenia	3,3%
brak infrastruktury kulturalnej	2,6%
opieka zdrowotna	2,0%
inne	7,9%

Po analizie i podsumowaniu drugiej części ankiet dotyczących proponowanych przedsięwzięć określono podstawowe grupy przedsięwzięć najczęściej wskazywane przez ankietowanych.

Proponowane przedsięwzięcia	% wskazań
Ponad 10 % wskazań	
Rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury	33,9%
Działania na rzecz rozwoju turystyki, rekreacji, sportu	14,7%
Wsparcie przedsiębiorczość	11,4%
Poniżej 10 % wskazań	
Szkolenia	6,6%
Odnowa wsi, dziedzictwo kulturowe, kultura	6,2%
Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe	5,2%
Inne	5,0%
Różnicowanie działalności rolniczej /alternatywne źródła dochodów/	3,4%
Informatyzacja	2,9%
Szkoły	2,6%
Rolnictwo - inne działania	2,0%

W zakresie podstawowej infrastruktury wskazywano na konieczność rozbudowy kanalizacji, poprawy stanu dróg gminnych oraz przygotowania uzbrojonych terenów inwestycyjnych.

Jako kluczowe zadania związane z rozwojem turystyki ankietowani wskazywali opracowanie planu rozwoju turystyki na terenie gminy i rozbudowane działania promocyjne.

Jako wsparcie przedsiębiorczości, na pierwszym miejscu wskazano działania doradcze dla przedsiębiorców oraz rozwój przetwórstwa ryb na terenie gminy.

4 Warsztaty rozwoju lokalnego

Drugim elementem uspołecznienia procesu tworzenia strategii rozwoju były warsztaty, w których udział wzięli liderzy lokalni. Warsztaty miały formę dwóch 4 - godzinnych spotkań, które odbyły się 4 i 5 października 2004.

Do udziału w warsztatach zaproszono szerokie grono przedstawicieli poszczególnych instytucji oraz mieszkańców z terenu gminy.

W warsztatach udział wzięło około 50 osób, obecni byli członkowie Rady Gminy, nauczyciele, dyrektorzy szkół, lokalni przedsiębiorcy, reprezentanci gospodarstwa rybackiego, mieszkańcy, urzędnicy odpowiedzialni za kluczowe wydziały w Urzędzie miejskim oraz władze gminy.

Warsztaty przeprowadzono według następującego planu:

Część wprowadzająca – informacyjna (2 godziny)

1. Rozpoczęcie spotkania – przedstawienie uczestników.
2. Koncepcja dokumentu – strategia rozwoju lokalnego, poszczególne etapy działania.
3. Znaczenie liderów społecznych w procesie tworzenia strategii.
4. Prezentacja – myślenie projektowe – podstawowe zasady tworzenia projektów i zarządzania nimi.
5. Schematyczna prezentacja Diagnozy stanu gminy.
6. Przedstawienie problemów gminy zidentyfikowanych na podstawie diagnozy stanu gminy – dyskusja uczestników.
7. Prezentacja formularzy ankiet: „Ankieta dla mieszkańców” i „Ankieta dla liderów opinii społecznej”.
8. Przedstawienie barier rozwoju zidentyfikowanych na podstawie ankiety dla mieszkańców oraz ankiety dla liderów opinii społecznej – dyskusja uczestników.
9. Prezentacja szczegółowych wyników „Ankiety dla liderów opinii społecznej” – lista przedsięwzięć do realizacji, które uzyskały największą liczbę punktów.

Część warsztatowa – koncepcyjna (6 godzin)

1. Zdefiniowanie kluczowych problemów rozwoju gminy Zator w oparciu o diagnozę, ankiety i ustalenia uczestników warsztatów.
2. Wstępna koncepcja misji gminy Zator.
3. Określenie czterech obszarów rozwoju strategicznego i celów strategicznych w ramach obszarów.
4. Wyznaczenie w ramach poszczególnych obszarów celów operacyjnych, działań i zadań kluczowych.
5. Podsumowanie spotkania – przedstawienie rezultatów pracy w formie schematu.

Dzięki przeprowadzeniu warsztatów i udziałowi w nich przedstawicieli różnych środowisk z terenu gminy możliwe było takie sformułowanie zapisów strategii, aby jak najwierniej obrazowały potrzeby i aspiracje mieszkańców gminy.

5 Analiza S W O T

Kolejną czynnością było wyodrębnienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń odnośnie gminy Zator. Do zrealizowania tego zadania wykorzystano wyniki prac studialnych i analitycznych przedstawionych w części pierwszej opracowania: "Diagnoza stanu gminy Zator".

Ponadto listę szans i zagrożeń wzbogacono o informacje uzyskane od mieszkańców gminy, zwłaszcza jej liderów i przedstawicieli samorządu lokalnego poprzez ankiety oraz na warsztatach strategicznych.

Wykorzystano analizę SWOT ("strengths" - mocne strony, "weaknesses" - słabe strony, "opportunities" - szanse i "threats" - zagrożenia). Polega ona na analizie istniejącego potencjału gminy, realizowanych zadań i możliwości rozwojowych niezależnych lub zależnych w niewielkim stopniu od otoczenia (mocne i słabe strony) oraz na analizowaniu tych obszarów na zewnątrz gminy, które wpływają na jej funkcjonowanie (szanse i zagrożenia).

Macierz SWOT – schemat

cechy wewnętrzne	I MOCNE STRONY	II SŁABE STRONY
cechy zewnętrzne	III SZANSE	IV ZAGROŻENIA
	<i>cechy pozytywne</i>	<i>cechy negatywne</i>

Poniżej wymieniono elementy wchodząc w skład poszczególnych grup czynników zamieszczając wszystkie wnioski wynikające z diagnozy, ankiet, warsztatów. Jako pierwsze zostały wskazane czynniki uznane za kluczowe.

5.1 MOCNE STRONY

Czynniki kluczowe:

- Tradycje hodowli ryb
- Projekt Doliny Karpia
- Położenie pomiędzy aglomeracjami Śląska i Krakowa
- Bogata historia Zatorszczyzny i związane z tym obiekty zabytkowe
- Walory krajobrazowe i przyrodnicze
- Polityka gminna sprzyjająca rozwojowi

Pozostałe czynniki:

- Korzystne położenie i zadawalający system zewnętrznych powiązań komunikacyjnych
- Korzystne warunki demograficzne - potencjał ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym
- Duża podaż siły roboczej, istniejący potencjał ludzki
- Dodatnie saldo migracji i wzrastająca liczba ludności
- Rozwinięta baza mieszkaniowa, dobre warunki mieszkaniowe
- Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych
- Istnienie oczyszczalni gotowej do przyjęcia ścieków
- Zwodociągowanie prawie całego obszaru gminy
- Całkowita gazyfikacja gminy
- Wystarczająca infrastruktura energetyczna
- Uporządkowana gospodarka odpadami, możliwość segregacji odpadów
- Dostęp do telefonii stacjonarnej, dostępność sieci bezprzewodowej
- Efektywna sieć oraz dobre funkcjonowanie placówek oświaty (szkoły, przedszkola, biblioteki)
- Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej zaspokajający potrzeby mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia
- Istnienie Gminnego Centrum Informacji (dobrze wyposażony)
- Istnienie Gminnego Ośrodka Kultury
- Istnienie i sprawne funkcjonowanie strony www oraz prasy lokalnej
- Możliwość lokalizacji nowych firm i warunki rozwoju przemysłu, handlu i usług
- Blisko zlokalizowane rynki zbytu
- Rezerwy atrakcyjnych i stosunkowo tanich terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne, handel i różnego typu usługi oraz przemysł
- Przeświadczenie władz samorządowych o roli promocji miasta i gminy
- Polityka gminna sprzyjająca rozwojowi, efektywna struktura Urzędu Miejskiego pozwalająca na sprawne ubieganie się o środki pomocowe
- Doświadczenie gminy w zakresie pozyskiwania środków pomocowych z różnych programów
- Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie inwestycji oraz promocji
- Współpraca z gminami z zagranicy
- Wzrost dochodów gminy w ostatnich trzech latach
- Istnienie osób i organizacji czynnie zainteresowanych rozwojem miasta i gminy

- Dobra klasa części gleb, korzystne warunki klimatyczne - możliwość wyspecjalizowanej produkcji rolniczej oraz produkcji ekologicznej
- Występowanie i eksploatacja surowców naturalnych (kruszywo, glina)
- Położenie w sąsiedztwie dużych źródeł ruchu i popytu na usługi turystyczne
- Rozwinięty program organizacji masowych imprez rekreacyjnych o znaczeniu ponad lokalnym - promujących gminę
- Znaczące nakłady budżetu gminy na inwestycje
- Rozpoczęte prace w zakresie projektu „Dolina Karpia”
- Rozpoczęte prace w zakresie utworzenia stref gospodarczych
- Korzystne położenie pomiędzy trzema dużymi centrami rozwoju gospodarczego aglomeracją śląską, krakowską i bielską
- Tradycje wikliniarstwa
- Szerokie możliwości rozwoju „marki lokalnej” związanej z karpim (już rozpoznawalnej)
- Potencjał w zakresie rozwoju turystyki oraz rekreacji - różnorodność przyrodniczo – krajobrazowa (walory krajobrazu, wartość przyrodnicza - występowanie rzadkich ptaków, roślin)

5.2 SŁABE STRONY

Czynniki kluczowe:

- Braki w infrastrukturze ochrony środowiska
- Mała podaż lokalnych miejsc pracy
- Trudna sytuacja ekonomiczna Rybackiego Zakładu Doświadczalnego - właściciela znacznej części majątku gminy
- Brak obwodnicy - obciążenie centrum Zatora ruchem tranzytowym
- Niska aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców

Pozostałe czynniki:

- Pogarszające się warunki komunikacyjne – wydłużające się czasy dojazdu
- Zanieczyszczenie cieków wodnych oraz gleb
- Zagrożenie powodziowe
- Punktowe braki w infrastrukturze wodociągowej
- Zły stan techniczny dróg oraz niedobory w zakresie infrastruktury około drogowej
- Brak parkingów na terenie Zatora
- Niski stopień rozwoju infrastruktury informatycznej
- Niski poziom wykształcenia
- Zubożenie społeczności lokalnej
- Rosnąca apatia społeczna, brak wiary w sukces
- Wysoki odsetek ludności utrzymującej się z rent i emerytur
- Niewielka oferta w zakresie aktywizacji bezrobotnych oraz absolwentów
- Wysoki poziom bezrobocia
- Duży odsetek długotrwale bezrobotnych
- Bezrobocie ukryte w rolnictwie
- Struktura gospodarstw rolnych - duże rozdrobnienie gospodarstw
- Niski potencjał oraz dochodowość produkcji rolnej

- Brak zakładów przetwórstwa rolnego
- Brak specjalizacji w produkcji rolnej
- Niewielka ilość małych i średnich przedsiębiorstw
- Brak gotowych, uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- Brak prężnych firm, dominują firm małe działające lokalnie
- Niedostateczny rozwój turystyki /agroturystyki/, pomimo istnienia walorów przyrodniczych oraz brak dostatecznej bazy rekreacyjnej
- Niewystarczająca promocja gminy oraz dostępnych programów pomocowych
- Bardzo niski wskaźnik lesistości gminy
- Duże zmiany w środowisku i krajobrazie związane z eksploatacją kopalni oraz regulacją rzek
- Zagrożenie walorów turystycznych i przyrodniczych przez nieodpowiednie zachowania turystów
- Skromny budżet gminy nie pozwalający na duże inwestycje

5.3 SZANSE

Czynniki kluczowe:

- Środki strukturalne Unii Europejskiej
- Wzrastająca popularność aktywnej turystyki
- Wzrost gospodarczy kraju, zainteresowanie inwestycjami zagranicznymi

Pozostałe czynniki:

- Wzrastająca rola samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju lokalnego
- Poparcie społeczne dla samorządu terytorialnego
- Wzrastające poczucie więzi mieszkańców z danym terenem
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym
- Stabilizacja ekonomiczna kraju
- Dopływ nowych technologii i kapitału
- Sprawne funkcjonowanie rynku kapitałowego
- Zmniejszenie się stopy bezrobocia
- Utrzymanie proekologicznego charakteru gminy
- Ochrona krajowego rynku rolnego
- Sprawne i efektywne funkcjonowanie systemu doradztwa rolniczego
- Preferencje kredytowe dla rolnictwa
- Wzrost popytu na zdrową żywność
- Rozwój alternatywnych, pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców wsi (w tym agro - i eko - turystyki)
- Rozwój turystyki poprzez optymalne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego
- Rozwój rynku turystycznego w Polsce
- Rozwój usług towarzyszących turystyce
- Panujący w kraju trend na spędzanie wolnego czasu w formie wyjazdów z dużych aglomeracji na tereny wiejskie - agroturystyka
- Realizacja inwestycji infrastrukturalnych
- Partnerska współpraca z miastami i obszarami za granicą
- Utrzymywanie się silnego lobby proekologicznego

- Stosunkowo tania siła robocza
- Rozwinięty rynek dóbr konsumpcyjnych
- Możliwości promowania gminy jako miejsca przyjaznego dla inwestorów
- Zapotrzebowanie na tereny uzbrojone, korzystnie zlokalizowane
- Rozwój gospodarczy rejonu (powiat, województwo)
- Rozwój przedsiębiorczości w ramach zorganizowanych przestrzeni produkcyjnych
- Lepsze wykorzystanie bliskości i potencjału dużych aglomeracji miejskich
- Możliwość skorzystania z środków pomocowych UE – fundusze strukturalne (na modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej) przez samorząd
- Możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego UE na inwestycje rozwojowe realizowane przez firmy

5.4 ZAGROŻENIA

Czynniki kluczowe:

- Opóźnienia w realizacji zbiornika Świnna – Poręba - zagrożenie powodziowe
- Brak decyzji w zakresie restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego – Instytut Rybactwa Śródlądowego
- Brak stabilnej polityki rządu wobec jednostek samorządu terytorialnego

Pozostałe czynniki:

- Niski przyrost naturalny - postępujący proces starzenia się społeczeństwa
- Zagrożenie klęskami żywiołowymi
- Zagrożenie przestępczością
- Niska siła nabywcza społeczeństwa (bariera popytu)
- Niekorzystna struktura agrarna rolnictwa
- Niskie dochody samorządu terytorialnego (udział w podatkach dochodowych)
- Wysoki poziom bezrobocia w kraju
- Brak perspektyw zatrudnienia w otoczeniu gminy
- Brak środków finansowych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego na modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej
- Pogłębiająca się dysproporcja dochodów gmin w stosunku do przydzielonych
- Rozszerzanie się bezrobocia strukturalnego
- Wzrost zagrożenia rozwojem patologii społecznych, szczególnie wśród ludzi młodych i dzieci
- Słaba kondycja zakładów pracy w regionie - wzrost bezrobocia
- Trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej (między innymi: wysokooprocentowane kredyty, zawile i niestabilne przepisy prawne, bankowe)
- Rosnąca konkurencja, szybki rozwój sąsiednich gmin
- Ubożenie społeczeństwa
- Wzrost obciążeń finansowych ludności (podatki, koszty mediów, cen usług)

6 Struktura Strategii

Strategia rozwoju w zakresie części koncepcyjnej została opracowana z zachowaniem bardzo ścisłej struktury logicznej – przedstawionej na schematach.

Misja gminy stanowi najwyższy poziom będący próbą syntetycznego przedstawienia głównych idei Strategii.

Najważniejsze przewidziane dziedziny interwencji gminy zostały zgrupowane w czterech obszarach strategicznych. W ramach każdego obszaru strategicznego sformułowano cel strategiczny, który opisuje główny kierunek interwencji w ramach obszaru.

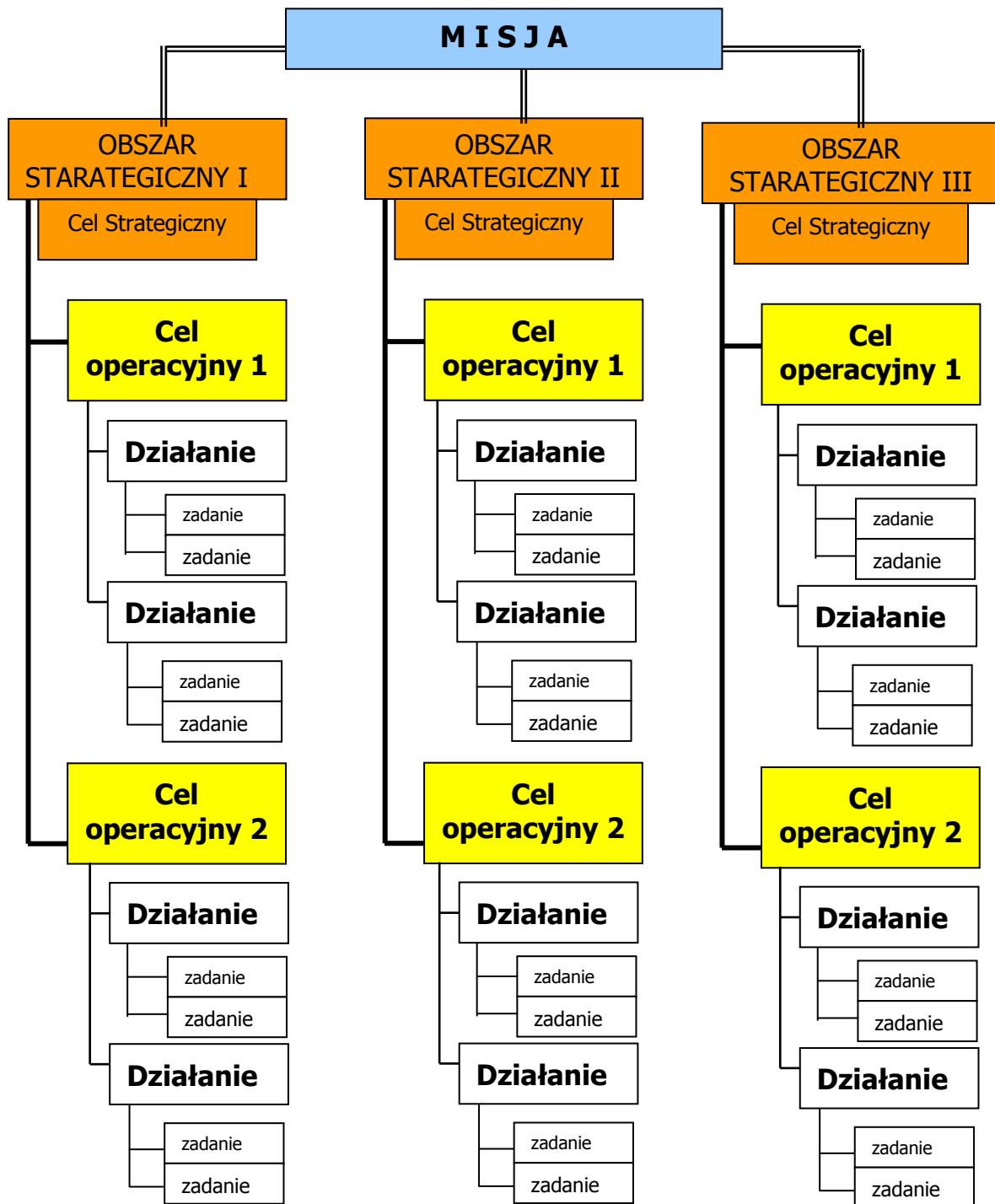
Zapisy celu strategicznego realizowane będą poprzez cele operacyjne stanowiące jego rozbicie i uszczegółowienie.

Cele operacyjne przekładają się na konkretne działania, które są charakterystyką rodzajów proponowanych do realizacji zadań.

Poziom najniższy w strukturze strategii stanowią zadania, które nie należą już do części strategicznej, stanowią natomiast bezpośrednie narzędzia realizacji działań, celów operacyjnych oraz celów strategicznych i misji Gminy.

Schemat budowy strategii

Strategia Rozwoju Gminy Zator - Schemat zawartości dokumentu

Obszar Strategiczny Nr I	„Dolina Karpia”
<i>Cel strategiczny</i>	Wykreowanie z „Doliny Karpia” Europejskiego Centrum Wędkarstwa - pełne wykorzystanie walorów historycznych, krajobrazowych i przyrodniczych.
OPERACYJNY I.1	Wdrożenie programu „Dolina Karpia”
OPERACYJNY I.2	Obiekty historyczne
OPERACYJNY I.3	Baza turystyczno – rekreacyjna
OPERACYJNY I.4	Promocja
Obszar Strategiczny Nr II	Aktywność gospodarcza
<i>Cel strategiczny</i>	Stworzenie korzystnych warunków dla inwestorów oraz pobudzenie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców gminy
OPERACYJNY II.1	Realizacja stref rozwoju gospodarczego
OPERACYJNY II.2	Sieć dróg i infrastruktura około drogowa o odpowiedniej jakości dostosowana do potrzeb
OPERACYJNY II.3	Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz system doradczego i szkoleniowego
OPERACYJNY II.4	Rozwój działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych
Obszar Strategiczny Nr III	Spółczeństwo
<i>Cel strategiczny</i>	Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców gminy
OPERACYJNY III.1	Zapewnienie oferty Edukacyjnej, Kulturalnej i Sportowej na wysokim poziomie
CEL OPERACYJNY III.2	Budownictwo mieszkaniowe
CEL OPERACYJNY III.3	Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców
CEL OPERACYJNY III.4	Nowocześnie zarządzana Gmina
Obszar Strategiczny Nr IV	Ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowego
<i>Cel strategiczny</i>	Zachowanie walorów przyrodniczych i historycznych gminy
CEL OPERACYJNY IV.1	Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami
CEL OPERACYJNY IV.2	Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe
CEL OPERACYJNY IV.3	Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw

MISJA:

Gmina Zator – „Serce Doliny Karpia”, której atrakcyjność dla inwestorów i turystów oraz poprawa jakości życia mieszkańców kształtowana jest poprzez wielowiekowe tradycje hodowli karpia, dziedzictwo historyczne Księstwa Zatorskiego i unikalne walory przyrodnicze oraz położenie pomiędzy aglomeracjami Krakowa i Śląska.

7 Misja gminy

Przy konstruowaniu misji gminy zdefiniowano kluczowe elementy, które zdaniem władz samorządowych jak i liderów lokalnych biorących udział w warsztatach strategicznych powinny zostać ujęte w zapisie misji.

1. kluczowa rola gminy w projekcie „Dolina Karpia”
2. atrakcyjność turystyczna i inwestycyjna gminy,
3. dbałość o mieszkańców gminy przejawiająca się w stworzeniu odpowiednich warunków życia,
4. bogata historia miasta i gminy oraz tradycje w zakresie hodowli karpia,
5. bogactwo przyrodnicze,
6. korzystne położenie gminy.

Przy uwzględnieniu powyższych założeń Misja gminy Zator została sformułowana w następujący sposób:

„Gmina Zator – „Serce Doliny Karpia”, której atrakcyjność dla inwestorów i turystów oraz poprawa jakości życia mieszkańców kształtowana jest poprzez wielowiekowe tradycje hodowli karpia, dziedzictwo historyczne Księstwa Zatorskiego i unikalne walory przyrodnicze oraz położenie pomiędzy aglomeracjami Krakowa i Śląska”.

Kolejne rozdziały w tej części Strategii opisują poszczególne obszary i cele strategiczne wraz z celami operacyjnymi, działaniami i kluczowymi zadaniami.

8 Obszar Strategiczny Nr I - „Dolina Karpia”

Cel strategiczny w ramach obszaru: Wykreowanie z „Doliny Karpia” Europejskiego Centrum Wędkarstwa - pełne wykorzystanie walorów historycznych, krajobrazowych i przyrodniczych.

Zestawienie celów operacyjnych, działań oraz zadań kluczowych

CEL OPERACYJNY I.1		Wdrożenie programu „Dolina Karpia”
	Działanie I.1.1	Rozwój wędkarstwa – wykorzystanie łowisk i rzek.
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania wspierające tworzenie nowych otwartych łowisk i rozwój istniejących. 2. Wsparcie organizacji zrzeszających wędkarzy (Kół Wędkarskich).
	Działanie I.1.2	Zagospodarowanie zbiorników wodnych
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Zintegrowanej Strategii Wykorzystywania Zbiorników Wodnych w „Dolinie Karpia”. 2. Poprawa infrastruktury usługowej „okołoziornikowej”: <i>Tęczak, Piastowski, Zakole A, Podolsze</i>. 3. Sprzedaż, dzierżawa niewykorzystywanych zbiorników wodnych na organizacje łowisk otwartych.
	Działanie I.1.3	Wsparcie agroturystyki, ekoturystyki, potrawy lokalne
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie powstawania gospodarstw agroturystycznych w oparciu o gospodarstwa rolne. 2. Edukacja rolników pod względem korzyści osiąganych z agroturystyki.
	Działanie I.1.4	Działania na rzecz ochrony krajobrazu i przyrody
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i wytyczanie ścieżek edukacyjnych (Galeria Rzeźby Ludowej), ekologicznych, agroturystycznych. 2. Współpraca z Kołami Wędkarskimi, Kołami Łowieckimi i in. organizacjami. 3. Uwzględnienie w studium zagospodarowania przestrzennego znaczenia i walorów przyrodniczych gminy.
CEL OPERACYJNY I.2		Obiekty historyczne
	Działanie I.2.1	Wykorzystanie istniejących na terenie gminy obiektów historycznych – Zamek Potockich
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zamek Potockich – centrum szkoleniowo - konferencyjne. 2. Dwory w Graboszycach i w Rudzach. 3. Kościoły drewniane. 4. Średniowieczne zespoły stawów rybnych – Przyręb, Rudze, Bugaj.
	Działanie I.2.2	Oznakowanie atrakcji historycznych, stworzenie muzeum stawiarstwa
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie Lokalnego Szlaku Atrakcji Turystycznych „Dolina Karpia”. 2. Utworzenie <i>Muzeum Stawiarstwa w Zatorze</i>.
CEL OPERACYJNY I.3		Baza turystyczno - rekreacyjna
	Działanie I.3.1	Budowa ścieżek rowerowych, edukacyjnych, ekologicznych, szlaków, oznaczenia
	zadania	Utworzenie sieci szlaków turystycznych i tras rowerowych: Zator – Graboszyce, Grodzisko – Laskowa, Zator – Podolsze – Przyręb, Łowiczki – Rudze – Zator, Zator – Podolsze – Smolice.

	Działanie I.3.2	Adaptacja i wykorzystanie istniejącej bazy noclegowej, przygotowanie pola biwakowego
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie pola biwakowego i kempingowego w oparciu o bazę budynku Parkowa 7. 2. Poszerzenie zakresu oferty i promocja Schroniska Młodzieżowego w Grodzisku. 3. Stworzenie planu lokalizacji i adaptacji niewykorzystywanych terenów „dóbr wiejskich” pod pola namiotowe, kempingowe.
CEL OPERACYJNY I.4		Promocja
	Działanie I.4.1	Stworzenie planu Promocji gminy
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie wieloletniego planu promocji gminy. 2. Utworzenie lokalnego ośrodka wsparcia usług turystycznych.
	Działanie I.4.2	Działania promocyjne, mapy
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja produktu turystycznego „Dolina Karpia”. 2. Promocja atrakcji turystycznych i historycznych Gminy. 3. Wydawanie aktualnej Mapy Łowisk Otwartych „Doliny Karpia”. 4. Promocja stref rozwoju gospodarczego. 5. Organizacja i udział w targach i imprezach promocyjnych.
	Działanie I.4.3	Kalendarz imprez cyklicznych
	zadania	<p>Przygotowanie stałego kalendarza imprez „Doliny Karpia” w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Święto Karpia b) Zawody wędkarskie dzieci i młodzieży c) Konkurs o Najlepszego Gospodarza Zbiornika Wodnego d) Ogólnopolski Splyw Kajakowy e) Letni Gminny Turniej Piłki Nożnej f) Zimowy Turniej Piłki Siatkowej g) Turniej Gmin o Puchar Doliny Karpia h) Dożynki Gminne i) Turniej Wsi - rywalizacja KGW j) Ogólnopolski Turniej Wędkarski Dziennikarzy i Reporterów – Wędkarstwo i Strzelectwo k) 2004 Dzień Samorządowca w Dolinie Karpia – Urząd Marszałkowski

8.1 CEL OPERACYJNY I.1 - Wdrożenie programu „Dolina Karpia”

Gmina Zator posiada bardzo duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji, w chwili obecnej potencjał ten jest niewykorzystywany i turystyka ma jedynie marginalne znaczenie. Ze względu na korzystną lokalizację w stosunku do dużych aglomeracji Zatoszczyzna ma szansę stać się ośrodkiem tzw. turystyki weekendowej oraz turystyki ukierunkowanej – wędkarstwo, ekologia.

W wyniku działań podjętych przez 3 sąsiadujące gminy o zbliżonych walorach przyrodniczych, historycznych, a przede wszystkim związanych z hodowlą karpia Zator, Preciszów i Spytkowice opracowano koncepcję projektu „Dolina Karpia”.

Głównym celem programu „Dolina Karpia” jest tworzenie warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji poprzez podejmowanie działań związanych z

- stworzeniem kompleksowej i spójnej oferty turystycznej opartej na naturalnych zasobach środowiska,
- rozwoju infrastruktury turystycznej,
- lokalnym rozwojem turystyki przez wzrost aktywności mieszkańców i powstaniu nowych podmiotów gospodarczych związanych z turystyką.

Powodzenie projektu „Dolina Karpia” w dużej mierze uzależnione jest od skuteczności w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych oraz od współpracy pomiędzy 3 zaangażowanymi w projekt gminami. Zainteresowanie projektem jest bardzo duże, władze samorządowe sąsiednich gmin podjęły już współpracę z Gminą Zator w tym zakresie i obecnie w projekt (bezpośrednio lub pośrednio) zaangażowanych jest sześć gmin. Do projektu włączają się także inne instytucje publiczne, prywatne oraz społeczne, których udział zaznaczenie podnosi jego kompleksowość.

Bardzo dużym sukcesem jest wypromowanie karpia z Zatora jako Małopolskiego Produktu Regionalnego.

Działanie I.1.1 - Rozwój wędkarstwa - łowiska

Tło

Ponad 22 % obszaru gminy zajmują stawy i zalane wyrobiska po eksploatacji kruszywa, gminę przecina rzeka Skawa, która na terenie gminy wpada do Wisły. Tak duża powierzchnia akwenów wodnych stwarza szerokie możliwości rozwoju hodowli ryb i wędkarstwa. Na terenie gminy funkcjonują: Przedsiębiorstwo Produkcji i Hodowli Ryb Słodkowodnych oraz Rybacki Zakład Doświadczalny, przedsiębiorstwa te prowadzą hodowlę i sprzedaż karpia, amura, szczupaka, a także w przypadku Zakładu Doświadczalnego – działalność naukową i badawczą.

Część stawów jest dzierzawiona przez koła wędkarskie i udostępniana wędkarzom. Praktyka wskazuje na wzrastające zainteresowanie wędkarstwem komercyjnym, polegającym na odpłatnym korzystaniu z przygotowanych łowisk. Na terenie gminy istnieją już takie łowiska i liczba osób korzystających z tego rodzaju usługi wzrasta.

Opis działania

Rozwój wędkarstwa wymagał będzie okresowego zarybiania zbiorników, utrzymywania odpowiedniej jakości wód oraz promocji łowisk. Promowanie miejsca

to między innymi organizowanie corocznych zawodów wędkarskich lub też inne sposoby informowania o możliwościach jego uprawiania.

Działanie przewiduje zagospodarowanie istniejących stawów i przygotowanie wydzielonych łowisk. Wiąże się to również z zapewnieniem szeroko rozumianej infrastruktury towarzyszącej łowiskom takiej jak: pomosty, ogrodzenia, miejsca postoju samochodów, kosze na śmieci, drogi dojazdowe, tablice informacyjne i reklamowe.

Zadania kluczowe:

- Działania wspierające tworzenie nowych otwartych łowisk i rozwój istniejących.
- Wsparcie organizacji zrzeszających wędkarzy (Kół Wędkarskich).

Działanie I.1.2 - Zagospodarowanie zbiorników wodnych

Tło

W związku z eksploatacją kruszyw na terenie gminy powstało szereg wyrobisk, część z nich została zalana, tworząc rozległe zbiorniki wodne. Jednakże ich zagospodarowanie ograniczyło się jedynie do zalania. Zbiorniki te stwarzają szerokie możliwości w zakresie wykorzystania ich na cele rekreacyjne. Ukształtowanie terenu, czysta woda tworzą bazę na podstawie której można zagospodarować przestrzeń w atrakcyjny sposób.

Osobami korzystającymi ze zbiorników jako miejsca rekreacji mogą być po pierwsze mieszkańcy gminy, a po drugie mieszkańcy sąsiednich miejscowości, a w przypadku stworzenia bazy noclegowej także tzw. turyści weekendowi.

Opis działania

Niniejsze działanie jest w pełni komplementarne z działaniem II.1.1 Rozwój wędkarstwa – łowiska – dopiero realizacja projektów w ramach obydwu działań pozwoli na kompleksowe zagospodarowanie akwenów wodnych na terenie gminy.

Wykorzystanie zbiorników wodnych, obok hodowli ryb i rozwoju wędkarstwa będzie również ukierunkowane na rozwój funkcji rekreacyjnych. Rozwój funkcji rekreacyjnej zbiorników wiązał się zaś będzie z zapewnieniem sprzyjających warunków dla pobytu wypoczywających – tworzeniem plaż, parkingów, przystani na sprzęt pływający, miejsc na ognisko, itp. Działanie obejmuje wszelkie przedsięwzięcia zarówno w sferze inwestycyjnej jak i promocyjnej.

Zadania kluczowe:

- Opracowanie Zintegrowanej Strategii Wykorzystywania Zbiorników Wodnych w „Dolinie Karpia”.
- Poprawa infrastruktury usługowej „okołozbiornikowej”: Tęczak, Piastowski, Zakole A, Podolsze.
- Sprzedaż, dzierżawa niewykorzystanych zbiorników wodnych na organizację łowisk otwartych.

Działanie I.1.3 - Wsparcie agroturystyki, ekoturystyki, potrawy lokalne

Tło

Rozwój obu funkcji turystycznych opartych na zbiornikach wodnych (wędkarstwo, rekreacja) to konieczność powstania zaplecza noclegowego. Najłatwiej zaplecze takie, z uwagi na sezonowy charakter omawianych form rekreacji, tworzyć w oparciu o gospodarstwa rolne. Gospodarstwa te, dzięki rozwojowi agroturystyki będą mogły uzyskiwać dodatkowe sezonowe dochody. Właściciele kwater będą mogli również rozwijać dodatkowe usługi na rzecz gości: sprzedaż produktów rolnych z własnego gospodarstwa, jazdę konną, itp.

Ze względu na olbrzymie bogactwo fauny i flory na terenie gminy rozpropagowana powinna być również ekoturystyka, która z każdym rokiem znajduje coraz więcej amatorów. Możliwości w tym zakresie stwarza np. wstępowanie na terenie gminy rzadkich i chronionych gatunków ptaków (zwłaszcza ptaków wodnych). W przypadku klientów indywidualnych ekoturystyka w Polsce jest dopiero w fazie rozwoju, natomiast może to być już teraz szeroki rynek usług dla młodzieży szkolnej z terenu powiatu oświęcimskiego, ale także z dalszych okolic. W przypadku opracowania unikatowych w skali regionu ścieżek ekologicznych, zielonych szkół, itp. i ich odpowiedniej promocji będą one na pewno przyciągać dzieci i młodzież na teren gminy.

W przypadku branży gastronomicznej proponuje się wzbogacanie oferty o typowo lokalne dania bazujące na rybach.

Opis działania

Działanie polega głównie na podejmowaniu przedsięwzięć stymulujących oraz wspierających, a nie inwestycyjnych. Projekty inwestycyjne dotyczące bazy i infrastruktury turystycznej zostały ujęte w działaniach celu operacyjnego II.3.

Przewiduje się organizowanie spotkań i szkoleń z osobami zainteresowanymi prowadzeniem działalności w zakresie gospodarstw agroturystycznych lub ekologicznych. Spotkania takie będą prezentować możliwości w tym zakresie oraz doświadczenia osób już prowadzących taką działalność. Przewiduje się także pomoc ww. osobom w kwestiach formalnych związanych z rozpoczęciem działalności oraz z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych na rozwój w ramach działania III.2.2.

Działanie obejmuje również przedsięwzięcia zmierzające do dużej dostępności dań lokalnych bazujących na rybach oraz rozwój punktów oferujących dania rybne, w pobliżu zbiorników wodnych, ale także w mieście. Proponuje się również podkreślanie w nazwach potraw nazwy Gminy – np. „Karp po Zatorsku”.

W przypadku powyżej opisanych elementów największą rolę odegra promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego turystycznie. Działania promocyjne będą wspierać gospodarstwa agro - i eko - turystyczne oraz lokalne punkty gastronomiczne poprzez przedsięwzięcia wykorzystujące różne metody promocyjne.

Zadania kluczowe:

- Inicjowanie powstawania gospodarstw agroturystycznych w oparciu o gospodarstwa rolne.
- Edukacja rolników pod względem korzyści osiąganych z agroturystyki.

Działanie I.1.4 - Działania na rzecz ochrony krajobrazu i przyrody

Tło

Rozwój funkcji turystyczno rekreacyjnej gminy nie może naruszać czy wręcz niszczyć bogactwa jakim jest krajobraz i przyroda. Gmina obecnie już podejmuje działania mające na celu prawną ochronę niektórych obszarów, zwłaszcza w dolinie Skawy. Planowane działania muszą pozostawać w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju i w jak najmniejszym stopniu ingerować w środowisko naturalne.

Wszystkie zdefiniowane w strategii działania z zakresu budowy infrastruktury technicznej oraz infrastruktury związanej z turystyką będą uwzględniać aspekty ochrony przyrody, która w przypadku Gminy Zator stanowi jeden z jej największych atutów i jest potencjalną bazą dalszego rozwoju.

Opis działania

Działanie przewiduje podjęcie kroków formalnych i prawnych mających na celu ochronę bogactwa przyrody i krajobrazu poprzez odpowiednie uchwały Rady Gminy oraz poprzez działania dążące do uznania obszarów zagrożonych za tereny objęte ochroną.

Jednocześnie w ramach tego działania realizowane będą projekty związane z gromadzeniem odpadów na terenach rekreacyjnych (kosze, kontenery na śmieci) i zabezpieczeniem tych terenów przed dewastacją ze strony turystów.

Zadania kluczowe:

- Tworzenie i wytyczanie ścieżek edukacyjnych (Galeria Rzeźby Ludowej), ekologicznych, agroturystycznych.
- Współpraca z Kołami Wędkarskimi, Kołami Łowieckimi i in. organizacjami.
- Uwzględnienie w studium zagospodarowania przestrzennego znaczenia i walorów przyrodniczych gminy.

8.2 CEL OPERACYJNY I.2 - Obiekty historyczne

Działanie I.2.1 - Wykorzystanie istniejących na terenie gminy obiektów historycznych – Zamek Potockich

Tło

Na obszarze Zatorszczyzny ze względu na długą i bogatą historię miasta i gminy występuje cały szereg obiektów zabytkowych. Niestety większość z nich pomimo stosunkowo dobrego stanu nie jest wykorzystywana w ogóle lub wykorzystuje się je w bardzo ograniczonym stopniu.

Zamek Potockich to najistotniejszy zabytek zatorszczyzny powinien stanowić wizytówkę gminy i być obiektem po pierwsze dostępnym dla turystów i wykorzystywanym do organizacji imprez kulturalnych, a po drugie zaadaptowanym jako centrum szkoleniowo – konferencyjne.

Opis działania

Zamek Potockich jest najcenniejszym obiektem historycznym na terenie gminy, przewiduje się podjęcie działań we współpracy z jego właścicielem, które docelowo doprowadzą do adaptacji obiektu na centrum szkoleniowo – konferencyjne o wysokim standardzie.

Działanie przewiduje dwa rodzaje aktywności. Pierwsza z nich będzie polegała na podejmowaniu przedsięwzięć we współpracy z właścicielami obiektów mających na celu ich jak najefektywniejsze wykorzystanie.

Druga natomiast przewiduje prace remontowe ukierunkowane na zachowanie w jak najlepszej kondycji istniejących obiektów.

Zadania kluczowe:

- Zamek Potockich - centrum szkoleniowo - konferencyjne.
- Dwory w Graboszycach i w Rudzach.
- Kościoły drewniane.
- Średniowieczne zespoły stawów rybnych – Przyręb, Rudze, Bugaj.

Działanie I.2.2 – Oznakowanie atrakcji historycznych, stworzenie muzeum stawiarstwa

Tło

Istniejące na terenie gminy obiekty historyczne są oznakowane jedynie w części, poza tym system oznaczeń nie jest jednolity, co do ogólnej koncepcji, a także poszczególnych tablic informacyjnych. Opracowanie i realizacja kompleksowej formuły oznaczenia atrakcji zarówno historycznych jak i przyrodniczych na terenie gminy wpłynie na zwiększenie dostępności tych obiektów i miejsc oraz zwiększenie liczby osób je odwiedzających.

Gmina Zator jako jedna z niewielu w Małopolsce, a nawet w skali kraju może się poszczycić tak dużym udziałem stawów w ogólnej powierzchni gminy. Tradycje związane z hodowlą ryb na tym terenie sięgają kilkuset lat wstecz. Na terenie gminy funkcjonują dwie instytucje związane z ichtiologią zarówno od strony hodowlano - handlowej jak i naukowej. Jednocześnie wdrażanie projektu „Dolina Karpia” wzmacnia wizerunek Gminy jako odwiecznie związanej z hodowlą ryb. Wszystkie powyżej opisane aspekty uzasadniają pomysł utworzenia na terenie gminy Muzeum stawiarstwa. Ekspozycje do muzeum mogą być gromadzone wśród mieszkańców, gospodarstw rybnych, instytucji, itp. Muzeum oprócz części muzealnej powinno posiadać część dydaktyczną, która stwarzałaby warunki do poznania specyfiki hodowli ryb, a także wiedzy ogólnej i biologicznej na temat ryb. Głównym atutem muzeum będzie jego unikalność w skali regionu oraz możliwość organizowania zajęć dydaktycznych.

Opis działania

Działanie przewiduje opracowanie tablic informujących o obiektach zabytkowych na terenie gminy zarówno w formie drogowskazów jak i tablic informacyjnych opisujących historię danego obiektu.

W zakresie przedsięwzięcia polegającego na utworzeniu muzeum stawiarstwa w ramach działania przewiduje się sformalizowanie koncepcji muzeum oraz znalezienie partnera zainteresowanego udziałem w tym przedsięwzięciu, a w drugiej fazie realizację wypracowanej koncepcji.

Zadania kluczowe:

- Utworzenie i oznaczenie Lokalnego Szlaku Atrakcji Turystycznych „Dolina Karpia”.
- Opracowanie koncepcji *Muzeum Stawiarstwa w Zatorze*

8.3 CEL OPERACYJNY I.3 - Baza turystyczno – rekreacyjna

Działanie I.3.1 – Budowa ścieżek rowerowych, edukacyjnych, ekologicznych, szlaków, oznaczenia, mapy

Tło

Obecnie przeciętny turysta odwiedzający Gminę Zator (najczęściej wędkarz) korzysta jedynie ze zbiorników wodnych. Najczęściej na terenie gminy pozostawia tylko śmieci natomiast nie zostawia pieniędzy. Jednym z powodów takiej sytuacji są dotkliwe braki w bazie turystyczno - rekreacyjnej. Gmina pojęła już pierwsze kroki w zakresie wytyczania szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i opracowywania map gminy, jednakże konieczna jest intensyfikacja tych działań.

Istotne znaczenie ma koncepcja tworzenia ścieżek ekologicznych i edukacyjnych, do czego świetnie nadaje się teren gminy. Ścieżki te mogą być wykonywane (przy wsparciu gminy) przez uczniów lokalnych szkół w ramach zajęć szkolnych jako doskonała lekcja pogładowa na temat własnej okolicy. Natomiast ich promocja powinna odbywać się zwłaszcza wśród szkół z okolicznych gmin.

Opis działania

Przewiduje się wyznaczenie szlaków turystycznych, tras rowerowych, tras konnych itp., następnie włączenie ich w szersze systemy oraz intensywne promocje. Ważnym elementem promocji będzie umieszczanie przedmiotowych ofert w informatorach branżowych oraz na mapach turystycznych, a także szkołach.

Istotnym elementem będzie oznaczenie wytyczonych tras, szlaków i ścieżek, które powinny być spójne z oznaczeniami obiektów historycznych w gminie (działanie II.2.2)

Zadania kluczowe:

- Utworzenie sieci szlaków turystycznych i tras rowerowych:
Zator – Graboszyce, Grodzisko – Laskowa, Zator – Podolsze – Przyręb,
Łowiczki – Rudze – Zator, Zator – Podolsze – Smolice.

Działanie I.3.2 – Adaptacja i wykorzystanie istniejącej bazy noclegowej, przygotowanie pola biwakowego

Tło

Władze gminy winny aktywnie poszukiwać miejsc lokalizacji dla przedsięwzięć prowadzących do stworzenia i stopniowej rozbudowy (w miarę potrzeb) bazy noclegowej na terenie gminy oraz pełnić rolę wiodącą do momentu osiągnięcia zakładanych celów publicznych, które w tym przypadku związane są z rozwojem przedsiębiorczości oraz tworzeniem nowych miejsc pracy.

Na terenie gminy znajdują się obiekty, w oparciu o które możliwy jest rozwój bazy noclegowej. Tereny nad Skawą stwarzają dogodne warunki do zorganizowania pola biwakowego.

Opis działania

Działanie polegać będzie na podjęciu kroków stymulujących w zakresie zagospodarowania istniejących domków campingowych, a także stworzeniu warunków do powstawania nowych obiektów.

Przewiduje się również działania, które doprowadzą do zorganizowania pola biwakowego, jego oznaczenia, zapewnienia odpowiedniej infrastruktury i spopularyzowania go.

Zadania kluczowe:

- Utworzenie pola biwakowego i kempingowego w oparciu o bazę budynku „Parkowa 7”.
- Poszerzenie zakresu oferty i promocja Schroniska Młodzieżowego w Grodzisku.
- Stworzenie planu lokalizacji i adaptacji niewykorzystywanych terenów „dóbr wiejskich” pod pola namiotowe, kempingowe.

8.4 CEL OPERACYJNY I.4 - Promocja

Działanie I.4.1 – Stworzenie planu Promocji gminy

Tło

Gmina Zator wśród mieszkańców okolicznych powiatów oraz dużych aglomeracji (krakowska, śląska) kojarzona jest z karpim. Dzięki temu na tle innych jednostek o podobnych cechach struktury społeczno - gospodarczej posiada już na starcie znaczącą przewagę konkurencyjną w zakresie rozpoznawalności nazwy gminy. Problemem może być jedynie sposób prowadzenia działań promocyjnych oraz umiejętność osiągania efektów synergicznych wynikających z tego faktu.

W związku z powyższym konieczne jest stworzenie kompleksowego planu promocji gminy w kilkuletniej perspektywie czasowej.

Działania promocyjne nie mogą mieć charakteru działań doraźnych realizowanych w sytuacji pojawienia się wolnych środków w budżecie gminy.

Plan promocji musi uwzględniać kluczowe obszary i cele strategiczne wskazane w strategii, dlatego jego rola bezpośrednio przekłada się na wyniki innych działań podejmowanych przez władze samorządowe.

Plan promocji gminy musi być bezwzględnie skorelowany z działaniami promocyjnymi i reklamowymi w ramach programu „Dolina Karpia”.

Opis działania

Aby podejmowane zadania promocyjne okazały się skuteczne muszą być ze sobą zsynchronizowane. Konieczne jest precyzyjne zdefiniowanie grupy odbiorców oraz przygotowanie oferty na nich ukierunkowanej. Działanie będzie polegało na opracowaniu kompleksowego planu promocji i reklamy Gminy Zator. Plan obejmie następujące obszary związane z promocją i reklamą:

- produktu turystycznego „Dolina Karpia” – walory krajobrazowe i przyrodnicze
- atrakcji turystycznych i historycznych na terenie gminy
- stref rozwoju gospodarczego

Zadania kluczowe:

- Opracowanie wieloletniego planu promocji gminy.
- Utworzenie lokalnego ośrodka wsparcia usług turystycznych.

Działanie I.4.2 – Działania promocyjne

Tło

Gmina Zator będzie promować markę lokalną bazującą na Programie „Dolina Karpia”. Zator od wieków kojarzony był z karpim dlatego też „Dolina Karpia” ma szansę stać się marką o wysokiej rozpoznawalności w stosunkowo szybkim czasie. Nazwa ta funkcjonuje od 2003 roku i już w najbliższej okolicy (sąsiednie gminy i powiaty) jest dobrze rozpoznawalna. Dlatego też postanowiono podejmować działania promujące gminę Zator w połączeniu z marką lokalną „Dolina Karpia”. Istotnym jest również fakt, iż marka nie jest jedynie sloganem, a zbudowano ją w oparciu o element charakterystyczny dla gminy.

Działania promocyjne będą realizowane przy zastosowaniu odpowiednich technik i środków promocji i reklamy.

Wsparciem działań promocyjnych będzie utrzymywana i rozwijana współpraca międzynarodowa z innymi gminami.

Opis działania

Działania promocyjne odbywać się będą poprzez

- wydawnictwa pocztówek, folderów, map, przewodników
- prowadzenie strony www i jej rozbudowę o działy dla potencjalnych inwestorów oraz turystów
- udział w targach turystycznych i agroturystycznych
- imprezy cykliczne o charakterze promocyjnym (działanie II.4.3)
- bezpośrednie kontakty władz gminy z potencjalnymi inwestorami
- współpraca międzynarodowa
- innych ukierunkowanych form promocji.

Gmina może również podjąć się roli koordynatora działań promocyjnych związanych z turystyką i rekreacją podejmowanych przez różne podmioty z terenu gminy – dzięki współpracy możliwe będzie obniżanie kosztów promocji i reklamy.

Gmina zamierza rozwijać nawiązane już kontakty zagraniczne oraz poszukiwać nowych partnerów zainteresowanych współpracą na płaszczyźnie kulturalnej, sportowej, turystycznej, a także gospodarczej.

Zadania kluczowe:

- Promocja produktu turystycznego „Dolina Karpia”.
- Promocja atrakcji turystycznych i historycznych Gminy.
- Wydawanie aktualnej Mapy Łowisk Otwartych „Doliny Karpia”.
- Promocja stref rozwoju gospodarczego.
- Organizacja i udział w targach i imprezach promocyjnych.

Działanie I.4.3 – Kalendarz imprez cyklicznych

Tło

Od kilku lat gmina Zator organizuje imprezy o charakterze promocyjno rekreacyjnym dla mieszkańców gminy oraz turystów. Z roku na rok liczba tych imprez wrasta podobnie jak liczba uczestników. Imprezy tego typu wpływają na lepsze poznanie się, a także na aktywizację i współpracę społeczności lokalnej. Praktyka wskazuje, że jest to jedno ze skuteczniejszych narzędzi promocji gminy i ściągnięcia turystów do gminy. Te działania będą kontynuowane ze szczególnym naciskiem na stworzenie w miarę stałego rocznego kalendarza imprez oraz ich promocje.

Opis działania

W ramach działania przewiduje się koordynację w zakresie organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych i promocyjnych na terenie gminy. Wynikiem tych działań będzie opracowanie stałego kalendarza imprez powtarzanych corocznie. Szczególny nacisk będzie położony na promocje gminy podczas organizowanych imprez.

Zadania kluczowe:

Przygotowanie stałego kalendarza imprez „Doliny Karpia” w tym:

- Święto Karpia
- Zawody wędkarskie dzieci i młodzieży
- Konkurs o Najlepszego Gospodarza Zbiornika Wodnego
- Ogólnopolski Spływ Kajakowy
- Letni Gminny Turniej Piłki Nożnej
- Zimowy Turniej Piłki Siatkowej
- Turniej Gmin o Puchar Doliny Karpia
- Dożynki Gminne
- Turniej Wsi - rywalizacja KGW
- Ogólnopolski Turniej Wędkarski Dziennikarzy i Reporterów – Wędkarstwo i Strzelectwo
- 2004 Dzień Samorządowca w Dolinie Karpia – Urząd Marszałkowski.

9 Obszar Strategiczny Nr II – Aktywność gospodarcza

Cel strategiczny w ramach obszaru: Stworzenie korzystnych warunków dla inwestorów oraz pobudzenie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców gminy.

Zestawienie celów operacyjnych, działań oraz zadań kluczowych

CEL OPERACYJNY II.1		Realizacja stref rozwoju gospodarczego
	Działanie II.1.1	Pozyskanie terenu, budowa infrastruktury
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie gruntów. 2. Aktualizacja Studium Wykonalności. 3. Przygotowanie dokumentacji projektowej 4. Budowa infrastruktury technicznej
	Działanie II.1.2	Opracowanie systemu zachęt dla inwestorów, promocja „strefy”
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie zintegrowanego, wielopoziomowego systemu ulgi inwestycyjnych i uchwalenie zwolnień podatkowych dla inwestorów. 2. Opracowanie Planu Marketingowego Stref i oferty inwestycyjnej.
CEL OPERACYJNY II.2		Sieć dróg i infrastruktura około drogowa o odpowiedniej jakości dostosowana do potrzeb
	Działanie II.2.1	Usprawnienie połączenia gminy z autostradą, polepszenie dojazdu do lotniska, eliminacja ruchu tranzytowego z miasta - obwodnica
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania lobbingsowe na rzecz rozbudowy drogi Chrzanów - Wadowice 2. Obwodnica - pozyskiwanie gruntów, aktualizacja Studium Wykonalności, przygotowanie dokumentacji projektowej, budowa obwodnicy.
	Działanie II.2.2	Przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych miejskich i wiejskich
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa drogi gminnej we wsi Palczowice, gmina Zator. 2. Przebudowa sieci dróg gminnych na os. Królewiec w Zatorze. 3. Przebudowa sieci dróg gminnych w obrębie miasta Zator. 4. Przebudowa sieci dróg gminnych w wsiach (Grodzisko, Graboszyce, Palczowice, Smolice, Podolsze, Łowiczki, Laskowej, Trzebieńczyce).
	Działanie II.2.3	Budowa, remonty i modernizacja chodników oraz parkingów
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa, remont i budowa parkingów w centrum miasta. 2. Przebudowa, remont i budowa chodników przy drogach krajowych i wojewódzkich. 3. Przebudowa, remont i budowa chodników przy pozostałych drogach.
CEL OPERACYJNY II.3		Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz system doradczego i szkoleniowego
	Działanie II.3.1	Wsparcie inicjatyw mieszkańców
		<ol style="list-style-type: none"> 1. LEADER - Pobudzenie aktywności mieszkańców do udziału w kreowaniu polityki rozwoju gminy (lokalne grupy działania) 2. Opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich w „Dolinie Karpią”. 3. Dostosowanie systemów kształcenia dorosłych do potrzeb rynku pracy 4. Wsparcie doradcze i instytucjonalne oraz finansowe organizacji społecznych.

	Działanie II.3.2	Szkolenia zawodowe, doradztwo dla przedsiębiorców w zakresie rejestracji firmy, księgowości, podatków - pomoc przedsiębiorcom w zakresie przygotowywania wniosków do programów pomocowych.
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia zawodowe, podnoszenie kwalifikacji mieszkańców gminy - „nauka przez całe życie”. 2. Utworzenie <i>Punktu Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy</i> przy Urzędzie Miejskim w Zatorze. 3. Stworzenie Centrum Usług i Doradztwa – Inkubator Przedsiębiorczości.
CEL OPERACYJNY II.4		
Rozwój działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych		
	Działanie II.4.1	Współpraca z Rybackim Zakładem Doświadczalnym
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ścisła współpraca z Rybackim Zakładem Doświadczalnym w zakresie projektu Dolina Karpia
	Działanie II.4.2	Budowa nowego targowiska miejskiego w Zatorze
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprojektowanie tradycyjnego targowiska miejskiego (jarmarku) w Zatorze – częściowo w hali targowej. 2. Budowa nowego targowiska 3. Ustalenie zasad dzierżawy powierzchni targowej – preferencyjny dostęp lokalnych przedsiębiorców. 4. Promocja targowiska.
	Działanie II.4.3	Udział w programach wspierających rzemiosło, łowiska specjalne, działalność związana z przetwórstwem ryb
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie doradcze lokalnych rzemieślników i twórców. 2. Pomoc instytucjonalna. 3. Działania zmierzające do powstania przetwórstwa rolno-spożywczego, w szczególności przetwórstwa rybnego. 4. Inicjacja i lokalizacja <i>Cechu Rybackiego i Wędkarskiego w Zatorze</i>. 5. Wykorzystanie środków unijnych i budżetu państwa.
	Działanie II.4.4	Promocja lokalnych produktów i przedsiębiorców
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karp z hodowli zatorskiej tzn. „po zatorsku”. 2. „<i>Karp po zatorsku</i>” – potrawa regionalna. 3. Produkt lokalny – wikliniarstwo. 4. Agroturystyka jako produkt lokalny.

Bezrobocie jest obecnie najistotniejszym problemem gospodarczym jak również społecznym występującym na terenie gminy. Wiąże się ono bezpośrednio z postępującym zjawiskiem zubożenia części społeczności lokalnej.

Bezrobocie jest pochodną negatywnych zjawisk koncentrujących się w sektorze rolnictwa oraz w sferze szeroko rozumianej przedsiębiorczości.

Bezrobocie występujące w sektorze rolnictwa ma głównie charakter ukryty i praktycznie jest niemożliwe do oszacowania. Biorąc jednak pod uwagę liczbę osób pozbawionych jakiegokolwiek formy zabezpieczenia socjalnego można wnioskować, że jego skala jest znacząca.

Zjawisko bezrobocia jest powszechne wśród ludzi młodych wchodzących na rynek pracy. Rozpoczynanie życia zawodowego od pobierania zasiłku może wywoływać głębokie negatywne skutki w sferze społecznej, stąd też konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na problem bezrobocia wśród tej grupy ludności.

Zwraca uwagę brak systemowych rozwiązań na poziomie lokalnym służących różnym formom aktywizacji zawodowej ludzi młodych.

Główne problemy będące powodami trudnej sytuacji na rynku pracy to:

- niewielka liczba podmiotów gospodarczych,
- brak tradycji w sferze wytwórczości i związane z tym skromne zaplecze dla rozwoju przedsiębiorczości w tym segmencie,
- słabo rozwinięty sektor usług,
- nieefektywne rolnictwo, którego przyczyną jest rozdrobnienia gospodarstw i wynikającym z tego niewielkim potencjałem produkcyjnym,
- nierozwinięta działalność rekreacyjna i turystyczna.

Powyżej opisane zagadnienia wskazują, iż działania dążące do rozwoju przedsiębiorczości są jednym z celów strategicznych wyznaczonych przez Gminę.

9.1 CEL OPERACYJNY II.1 - Realizacja stref rozwoju gospodarczego

Działanie II.1.1 Pozyskanie terenu, budowa infrastruktury

Tło

W związku z ograniczonymi możliwościami inwestycyjnymi lokalnych przedsiębiorstw i mieszkańców gminy, dla zapewnienia rozwoju gospodarczego konieczne jest pozyskanie inwestorów zewnętrznych, którzy dzięki prowadzeniu działalności gospodarczej stworzą dodatkowe miejsca pracy na terenie gminy. Jedną z metod zachęcenia potencjalnych inwestorów do lokalizowania swojej działalności na danym obszarze jest tworzenie tzw. Stref Rozwoju Gospodarczego, czyli terenów uzbrojonych w pełen zakres infrastruktury technicznej koniecznej do prowadzenia działalności gospodarczej, jednocześnie wspartych systemem zachęt prawnych i finansowych dla inwestorów.

Gmina Zator podjęła już działania zmierzające do stworzenia Stref Rozwoju Gospodarczego. Opracowano projekt utworzenia Stref zakładający kompleksowe zagospodarowanie terenów pod zorganizowaną przestrzeń produkcyjną.

Opis działania

Niewątpliwym atutem jest fakt, iż część koncepcyjna i częściowo projektowa „Strefy Rozwoju Gospodarczego” zostały już zrealizowane. Kolejne działania będą obejmować pozyskanie części terenu nie będącego własnością gminy, a następnie wyposażenie go w infrastrukturę techniczną. W zakresie budowy infrastruktury przewiduje się budowę sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, przyłącza energetyczne o odpowiedniej mocy, sieć telekomunikacyjną, drogę dojazdową oraz drogi wewnętrzne i parkingi.

Strefa zgodnie z koncepcją ma obejmować 33 ha zlokalizowane w zachodniej części miasta (przy planowanej obwodnicy). W związku z bardzo wysokimi kosztami budowy infrastruktury na całym terenie zaplanowano realizację projektu w etapach dzieląc Strefę na 4 obszary. Obecnie przewiduje się realizację zadań w pierwszym obszarze strefy.

Zadania kluczowe:

Działania dotyczące pierwszego obszaru strefy (G1)

- Pozyskiwanie gruntów.
- Opracowanie Studium Wykonalności.
- Przygotowanie dokumentacji projektowej.
- Budowa infrastruktury technicznej

Działanie II.1.2 Opracowanie systemu zachęt dla inwestorów, promocja „Strefy”

Tło

O atrakcyjności oferowanego terenu dla inwestorów stanowić będą oprócz pełnego uzbrojenie terenu oraz dostępności komunikacyjnej i telekomunikacyjnej przede wszystkim zachęty dla inwestorów. Opracowany system zachęt musi być dostosowany do bieżącej sytuacji rynkowej oraz oczekiwań potencjalnych inwestorów. Oprócz przystępnej ceny gruntu (lub niskich kosztów najmu, dzierżawy) konieczne są ulgi w podatku od nieruchomości oraz innych opłatach wnoszonych na rzecz gminy. Kluczową rolę Urzędu będzie również zapewnienie profesjonalnej (szybkiej i jak najmniej biurokratycznej) obsługi potencjalnego inwestora w zakresie uzyskiwania pozwoleń na działalność, pozwoleń budowlanych, itp.

Kluczowym elementem powodzenia Strefy będzie jej promocja, działanie to wiąże się bezpośrednio z celem operacyjnym II.3. Konieczne będzie wykorzystanie kanałów i narzędzi promocji pozwalających dotrzeć do potencjalnych inwestorów i zainteresować ich oferta gminy.

Opis działania

Opracowany zostanie elastyczny system zachęt dla inwestorów uwzględniający rodzaj inwestycji, utworzone miejsca pracy oraz inne elementy specyficzne dla danej działalności.

W ramach opracowanego systemu stosowane będą dozwolone prawem ułatwienia fiskalne w formie ulg i zwolnień z podatków gminnych.

Potencjalny inwestor dla gminy nie jest petentem, a istotnym partnerem i tak też musi być traktowany, w związku z tym konieczne jest wyznaczenie stanowiska

w Urzędzie, które odpowiadałoby za kontakty i obsługę potencjalnych inwestorów. Pracownik zajmujący to stanowisko powinien „opiekować się” inwestorem, a także pomóc mu załatwić wszystkie „papierkowe” sprawy w Urzędzie.

Działania promocyjne związane ze strefą muszą skupić się na odbiorcach zainteresowanych ofertą gminy. Dlatego też oprócz reklamy poprzez Internet, czasopisma branżowe, foldery i inne materiały i narzędzia reklamowe konieczne jest także organizowanie spotkań i prezentacji dla izb gospodarczych, organizacji zrzeszających przedsiębiorców, udział w targach, itp. Dużą rolę powinny odegrać także bezpośrednie kontakty z przedsiębiorcami.

W ramach działania przewiduje się również kroki polegające na zbieraniu informacji na temat Stref Rozwoju Gospodarczego istniejących bądź tworzonych w sąsiednich gminach, a zwłaszcza na temat warunków, jakie oferują inwestorom. Pozwoli to na efektywne konkurowanie w pozyskiwaniu inwestorów.

Zadania kluczowe:

- Stworzenie zintegrowanego, wielopoziomowego systemu ulgi inwestycyjnych i uchwalenie zwolnień podatkowych dla inwestorów.
- Opracowanie Planu Marketingowego Stref i oferty inwestycyjnej.

9.2 CEL OPERACYJNY II.2 - Sieć dróg i infrastruktura około drogowa o odpowiedniej jakości dostosowana do potrzeb

Infrastruktura drogowa jest jednym z kluczowych czynników determinujących rozwój gospodarczy danego terenu. Rozbudowy lub modernizacji wymaga zarówno system komunikacji drogowej w zakresie powiązań lokalnych (drogi gminne i powiatowe), regionalnych (drogi wojewódzkie i krajowe) jak również ponadregionalnych (połączenie z autostradą, dojazd do lotniska).

Działanie II.2.1 – Usprawnienie połączenia gminy z autostradą, polepszenie dojazdu do lotniska, eliminacja ruchu tranzytowego z miasta - obwodnica.

Tło

Gmina pomimo swojej korzystnej lokalizacji i bliskości infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym odczuwa braki w zakresie dostępu do tej infrastruktury. Droga łącząca Zator z węzłem na autostradzie w Chrzanowie z powodu złej jakości nie spełnia swojego zadania, co przekłada się na utrudniony dojazd do lotniska.

W zakresie infrastruktury drogowej najistotniejszym problemem Gminy Zator jest brak obwodnicy miasta. Ruch tranzytowy na trasie Kraków – Oświęcim odbywa się przez centrum miasta (rynek). Sytuacja ta jest bardzo uciążliwa dla mieszkańców z powodu hałasu, zanieczyszczenia powietrza, a także wzmożonych zagrożeń związanych z ruchem drogowym. Ruch tranzytowy ma również katastrofalny wpływ na budynki (w części zabytkowe) zlokalizowane w centrum powodując ich pękanie, co potwierdził szereg ekspertów.

Opis działania

Konieczne jest podjęcie działań lobbingowych w zakresie wsparcia projektu rozbudowy drogi łączącej węzeł autostradowy w Chrzanowie z Wadowicami. Droga ta przebiega przez Zator.

Zgodnie z Porozumieniem zawartym pomiędzy gminą Zator, a Generalną Dyrekcją Dróg i Autostrad, która zarządza drogą krajową, budowa obwodnicy jest możliwa po spełnieniu szeregu warunków wstępnych.

Działanie przewiduje realizację prac przygotowawczych przed budową obwodnicy, które będą polegać na pozyskaniu gruntów, przez które przebiegać będzie wytyczona trasa obwodnicy, opracowaniu studium wykonalności oraz przygotowaniu pełnej dokumentacji projektowej.

Zadania kluczowe:

- Działania lobbingowe na rzecz rozbudowy drogi Chrzanów - Wadowice
- Obwodnica - pozyskiwanie gruntów, aktualizacja Studium Wykonalności, przygotowanie dokumentacji projektowej, budowa obwodnicy.

Działanie II.2.2 – Przebudowa i modernizacja sieć dróg gminnych

Tło

Gmina Zator posiada dobrze rozwinięty system dróg gminnych, który charakteryzuje się bardzo złym stanem technicznym, część dróg nie posiada poboczy oraz chodników. Koszty bieżącego utrzymania dróg gminnych są zbyt wysokie w stosunku do możliwości budżetu gminy, co powoduje rokroczne pogarszanie się stanu technicznego dróg.

Realizacja potrzeb modernizacyjnych ogranicza się do wybranych zadań, które w większości mają charakter jedynie remontowy. Realizacja przedsięwzięć obejmujących kompleksowe modernizacje ciągów dróg gminnych połączone z robotami w pasie około drogowym nie jest możliwa bez uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego.

Przebiegające przez teren gminy odcinki dróg krajowych oraz powiatowych nie w pełni spełniają oczekiwania mieszkańców zarówno z uwagi na stan techniczny poszczególnych fragmentów, a także miejscowo ograniczoną funkcjonalność.

Opis działania

Działanie obejmuje zadania inwestycyjne polegające na prowadzeniu robót remontowych lub modernizacyjnych na drogach gminnych.

Modernizacja i remonty dróg gminnych, z uwagi na ograniczone środki finansowe planowane (plany remontów) i realizowane będą etapowo. Zadania realizowane w ramach planów wybierane będą w oparciu o następujące kryteria:

- wielkość ruchu oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu,
- poprawę dostępu do obiektów użyteczności publicznej, węzłów przesiadkowych, podmiotów gospodarczych, wpływ na rozwój przedsiębiorczości,
- otwarcie nowych terenów do potencjalnego zainwestowania,
- ułatwienie dostępności do terenów atrakcyjnych turystycznie.

Drogi gminne użytkowane najintensywniej otrzymają status zadań priorytetowych i powinny być remontowane w sposób zapewniający najwyższe parametry techniczne realizacji.

Zadania kluczowe:

- Przebudowa drogi gminnej we wsi Palczowice, gmina Zator.
- Przebudowa sieci dróg gminnych na os. Królewiec w Zatorze.
- Przebudowa sieci dróg gminnych miejskich w obrębie miasta Zator.
- Przebudowa sieci dróg gminnych na wsiach (Grodzisko, Graboszyce, Palczowice, Smolice, Podolsze, Łowiczki, Laskowej, Trzebieńczyce).

Działanie II.2.3 – Budowa, remonty i modernizacja chodników oraz parkingów

Tło

Część dróg gminnych cechujących się nasilonym ruchem kołowym i dużą liczbą pieszych nie posiada chodników. Sytuacja ta powoduje szereg zagrożeń zwłaszcza dla pieszych poruszających się po drodze po zmroku oraz dla dzieci, które często na drodze znajdują się bez opieki osób dorosłych. W przypadku miasta część istniejących chodników wymaga remontów i modernizacji, co oprócz względów bezpieczeństwa wpłynie także na podniesienie estetyki.

W związku z bardzo szybkim wzrostem liczby pojazdów kołowych w ciągu ostatnich lat istniejące na terenie miasta parkingi są zbyt małe. Konieczny jest szereg inwestycji prowadzących do zwiększenia liczby miejsc parkingowych.

Opis działania

Działanie obejmuje realizację prac budowlanych dotyczących budowy, modernizacji, remontów miejsc parkingowych, chodników oraz pozostałej infrastruktury około drogowej.

Preferencje uzyskiwać będą kompleksowe projekty łączące remonty i modernizacje dróg, remonty, modernizacje lub budowy chodników, poboczy, itp.

W przypadku remontów obejmujących chodniki lub pobocza przy wyborze zadań do realizacji uwzględniane będą takie elementy jak wielkość ruchu pieszego (również rowerowego).

W przypadku zadań dotyczących miejsc parkingowych za priorytetowe uznane zostaną projekty, które jak najszybciej spełnią oczekiwania mieszkańców jednocześnie podnosząc estetykę miasta.

Zadania kluczowe:

- Przebudowa, remont i budowa chodników przy pozostałych drogach.
- Przebudowa, remont i budowa chodników przy drogach krajowych i wojewódzkich.
- Przebudowa, remont i budowa parkingów w centrum miasta.

9.3 CEL OPERACYJNY II.3 - Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz systemu doradczego i szkoleniowego

Działanie II.3.1 - Wsparcie inicjatyw mieszkańców

Tło

Metody szerokiej konsultacji społecznej działań podejmowanych przez władze gminne, czy też sposób i zakres informowania społeczności lokalnej o możliwościach korzystania z różnych środków pomocowych zarówno w ramach źródeł krajowych, jak i zagranicznych – to elementy, które powinny być wspierane przez gminę w celu pobudzenia aktywności mieszkańców.

Dzięki rozwijaniu współpracy pomiędzy administracją gminną, a lokalną społecznością możliwa będzie skuteczna i efektywna realizacja przyjętej strategii.

Wszelkie działania podejmowane przez społeczność lokalną winny być wspierane zarówno w płaszczyźnie finansowej jak i organizacyjnej. Waga tego typu przedsięwzięć jest szczególnie istotna, gdyż obrazują one bezpośrednie potrzeby mieszkańców i są aktywnością, której pomysł wychodzi prosto od mieszkańców, a nie jak w przypadku innych działań jest narzucony z góry i wymaga zabiegów, aby zaangażować społeczność lokalną.

Obecnie wspierane są najczęściej w formie małych dotacji przedsięwzięcia podejmowane przez mieszkańców – kluby, stowarzyszenia, towarzystwa, itp. Działania te będą kontynuowane w przyszłości ze szczególnym naciskiem na wsparcie tych przedsięwzięć, które angażują się w aktywne kreowanie rozwoju gminy i jej promowanie.

Instytucje, przedsięwzięcia oraz wszelkie inne rodzaje aktywności mieszkańców gminy w początkowym okresie swojego istnienia nie będą posiadać odpowiedniego potencjału organizacyjnego i merytorycznego, który umożliwiłby im skuteczne pozyskiwanie środków pomocowych na finansowanie realizowanych przez nie zadań. W przypadku udzielenia wsparcia merytorycznego w przygotowaniu odpowiedniej dokumentacji możliwe będzie podjęcie prób zdobycia środków pomocowych oferowanych organizacjom pozarządowym w ramach różnych programów pomocowych.

Opis działania

Realizacja działania będzie bezpośrednio powiązana z programem LEADER+ wdrażanym na terenie gminy Zator.

Działanie w początkowym okresie skoncentruje się na utworzeniu lokalnych grup działania, a co za tym idzie pobudzeniu aktywności mieszkańców do udziału w kreowaniu polityki rozwoju gminy. Działanie to oprze się o założenia programu „Dolina Karpią”, który zakłada szeroki udział społeczności lokalnej. Drugim przedsięwzięciem będzie opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich w „Dolinie Karpią”.

Działanie będzie polegało także na udzielaniu wsparcia finansowego w formie dotacji dla przedsięwzięć podejmowanych przez społeczności lokalne. Wsparcie będzie uzależnione od możliwości budżetu gminy oraz od specyfiki realizowanego

przedsięwzięcia w zakresie jego celów, zaangażowanych, środków, osiąganych korzyści i generowanych kosztów.

Wsparcie instytucjonalnym będzie realizowane poprzez usługi świadczone w ramach punktu doradczego, ponadto wydzielona komórka organizacyjna w urzędzie monitorować będzie dostępne programy pomocowe przeznaczone dla gminy jak i poszczególnych grup lokalnej społeczności.

Zadania kluczowe:

- LEADER - Pobudzenie aktywności mieszkańców do udziału w kreowaniu polityki rozwoju gminy (lokalne grupy działania)
- Opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich w „Dolinie Karpia”.
- Dostosowanie systemów kształcenia dorosłych do potrzeb rynku pracy
- Wsparcie doradcze i instytucjonalne oraz finansowe organizacji społecznych.

Działanie II.3.2 – Szkolenia zawodowe, doradztwo dla przedsiębiorców w zakresie rejestracji firmy, księgowości, podatków - pomoc przedsiębiorcom w zakresie przygotowywania wniosków do programów pomocowych.

Tło

Firmy prowadzące działalność gospodarczą na terenie gminy Zator to najczęściej firmy rodzinne zatrudniające 1 – 2 osoby, o ograniczonym zakresie działania i nie posiadające prawie żadnego zaplecza kapitałowego. Praktyka wskazuje, iż głównym problemem tego typu firm jest brak możliwości skutecznej promocji, niska wiedza z zakresu zarządzania ekonomi, marketingu. Firmy te nie posiadają środków finansowych, które umożliwiłyby korzystanie z profesjonalnych usług doradczych. Konieczne jest utworzenie punktu świadczącego usługi konsultacyjno doradcze dla małych i średnich przedsiębiorców.

Zadaniem takiego punktu byłoby świadczenie usług (bezpłatnie lub po bardzo niskich cenach) na rzecz przedsiębiorców w zakresie kwestii formalno – prawnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, marketingu, zarządzania, metod reklamy i promocji, a zwłaszcza w tematyce podatków i księgowości.

W etapie późniejszym przewidywane jest również utworzenie, bądź ułatwienie dostępu do funduszu poręczeń kredytowych.

Obecnie istnieje cały szereg programów pomocowych finansowanych głównie przez fundusze strukturalne Unii Europejskiej oferujących wsparcie finansowe dla przedsiębiorców. Małe lokalne firmy potrzebują wsparcia doradczego w zakresie zewnętrznych źródeł finansowania rozwoju. Wsparcie może dotyczyć zakupu usług doradczych oraz działań związanych z inwestycjami rzeczowymi. Programy oferujące największe możliwości na terenie Małopolski w ciągu najbliższych 3 lat to Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006 w zakresie działań 2.5 – wsparcie przedsiębiorczości oraz 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa.

Przeciętna mała firma nie jest w stanie opracować wniosku do ww. programów i dokumentacji towarzyszącej bez wsparcia zewnętrznego i doradztwa.

Działanie przewiduje świadczenie usług przedsiębiorcom w zakresie pomocy przy pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych.

Wśród mieszkańców gminy zarówno bezrobotnych jak i tych pracujących istnieje popyt na szkolenia w zakresie reorientacji zawodowej oraz podnoszenia kwalifikacji. Szansą na realizację tego typu szkoleń są programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Opis działania

Działanie będzie polegać na utworzeniu punktu doradztwa dla przedsiębiorców, znalezieniu dla niego odpowiedniej formy organizacyjno – prawnej i źródeł finansowania. Następnie na nawiązaniu współpracy z Powiatowym oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz instytucjami związanymi z wdrażaniem środków pomocowych dla MSP.

Ważną funkcją punktu doradztwa będzie również organizacja szkoleń lub pomoc w dostępie do szkoleń dla dwóch grup beneficjentów. Po pierwsze dla osób bezrobotnych w zakresie przekwalifikowań i reorientacji zawodowej, a po drugie dla osób pracujących zawodowo w ramach podnoszenia kwalifikacji (systemy szkoleń life – long learning).

Zadania kluczowe:

- Szkolenia zawodowe, podnoszenie kwalifikacji mieszkańców gminy - „nauka przez całe życie”.
- Utworzenie Punktu Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy przy Urzędzie Miejskim w Zatorze.
- Stworzenie Centrum Usług i Doradztwa – Inkubator Przedsiębiorczości.

9.4 CEL OPERACYJNY II.4 - Rozwój działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych

Działanie II.4.1 - Współpraca z Rybackim Zakładem Doświadczalnym

Tło

Rybacki Zakład Doświadczalny (RZD) jest strategicznym partnerem Gminy w zakresie działań rozwojowych. RZD jest jednym z największych pracodawców – zatrudnia około 60 osób, jednocześnie znaczna część gruntów i obiektów na terenie gminy jest własnością RZD. Min. Zamek Potockich obecnie należy do RZD.

Zakład obecnie znajduje się w trudnej sytuacji i konieczna jest jego restrukturyzacja. W zakresie gospodarki rybackiej RZD jest główną jednostką na terenie gminy, bez zaangażowania RZD w realizację projektu Dolina Karpia niemożliwe będzie osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Jednocześnie RZD będące częścią Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie jest jednostką naukową, której zaangażowanie w projekt „Dolina Karpia” znacznie podniesie jego rangę.

Obecna sytuacja RZD jak i całego Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie wymaga podjęcia działań w zakresie restrukturyzacji.

Opis działania

Władze RZD jak i Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie deklarują chęć współpracy z władzami Gminy Zator. RZD gotowe jest zaangażować się w projekty realizowane w gminie w zakresie przedsięwzięć związanych z wędkarstwem, rybactwem i zagospodarowaniem zbiorników wodnych.

Zadania kluczowe:

- Ścisła współpraca z RZD w zakresie projektu „Dolina Karpia”

Działanie II.4.2 - Budowa nowego targowiska miejskiego w Zatorze

Cechą charakterystyczną małych miejscowości jest olbrzymie znaczenie targu (jarmarku) zarówno w sensie handlowo – gospodarczym jak i społecznym. Targ jest miejscem wymiany handlowej i to nie tylko w zakresie tradycyjnych artykułów sprzedawanych na targu (np. płody rolne), ale również w zakresie pozostałych artykułów (odzież, żywność przetworzona, sprzęt gospodarstwa domowego, itp.) Istniejące obecnie miejsce odbywania targów nie spełnia wymagań sanitarnych, komunikacyjnych, ani estetycznych. Osoby i pojazdy biorące udział w targu paraliżują ruch w całym mieście, sytuacja ta stwarza również szereg zagrożeń w zakresie ruchu pojazdów i pieszych.

Istotnym jest również fakt, iż targ spełnia zasadniczą rolę dla mieszkańców gminy, ale także dla przyjezdnych.

Opis działania

Przewiduje się podjęcie działań mających na celu umocnienie roli targu jako ważnego elementu w życiu gminy. Opracowany zostanie projekt targowiska z halą targową, który następnie zostanie zrealizowany. Zakłada się opracowanie systemu zapewniającego dostęp do powierzchni targowej na preferencyjnych warunkach dla lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców gminy.

Zadania kluczowe:

- Zaprojektowanie tradycyjnego targowiska miejskiego (jarmarku) w Zatorze – częściowo w hali targowej.
- Budowa nowego targowiska
- Ustalenie zasad dzierżawy powierzchni targowej – preferencyjny dostęp lokalnych przedsiębiorców.
- Promocja targowiska.

Działanie II.4.3 - Udział w programach wspierających rzemiosło, łowiska specjalne, działalność związana z przetwórstwem ryb

Tło

Obserwuje się proces szczególnego kultywowania tradycji rzemieślniczych, ochrony ginących zawodów i zainteresowania rękodziełem ludowym. Proces ten pociąga za sobą szereg pozytywnych zjawisk i wskazane jest jego podtrzymywanie. Istnieją programy pomocowe ukierunkowane właśnie na działania wspierające rzemiosło. Na terenie gminy Zator istnieją tradycje rzemieślnicze, które warto kultywować i rozwijać. Po pierwsze pozwolą one zachować tradycyjny charakter gminy, a po drugie wyroby i usługi oferowane przez rzemiosło i rękodzieło mogą stać się także atutem gminy w zakresie atrakcyjności turystycznej.

Ryby słodkowodne to nieodłączny element Gmin Zator. W zakresie hodowli ryb gmina posiada olbrzymi potencjał. Mimo tak zasobnej bazy surowcowej na terenie gminy nie istnieje żaden zakład zajmujący się przetwórstwem ryb. Obecnie popyt na ryby słodkowodne jest stosunkowo ograniczony po pierwsze przez brak tradycji w zakresie jedzenia ryb, a po drugie poprzez stosunkowo wysokie ceny. Jednakże tendencja ta zmienia się i w ciągu najbliższych lat konsumpcja ryb będzie wzrastać zbliżając się do średnich europejskich.

Jednocześnie, bardzo istotne znaczenie ma fakt, iż w promieniu kilkudziesięciu kilometrów od gminy Zator zamieszkuje około 5 milionów ludzi stanowiących potencjalny rynek zbytu.

Zakładając utrzymanie się pozytywnych tendencji na rynku ryb, celowe wydaje się podjęcie działań zmierzających do powstania zakładu działającego w branży przetwórstwa ryb.

Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego winien być ukierunkowany w stronę produktów niszowych, w przypadku których istnieje mniejsza presja konkurencyjna, a ryby są właśnie takim produktem.

Opis działania

Działanie polegać na realizacji dwóch aktywności: pierwsza z nich to przedsięwzięcia mające na celu stymulowanie do działania rzemieślników, druga natomiast będzie dotyczyła poszukiwania możliwości wsparcia finansowego dla rozwoju i promocji rzemiosła na terenie gminy.

Działanie dotyczy także dłuższej perspektywy czasowej i przewiduje współpracę z gospodarstwem rybnym w zakresie rozpoczęcia działalności w zakresie przetwórstwa ryb. Przewiduje się także wsparcie przedsiębiorców w zakresie promocji oraz pomocy formalno – administracyjnej, którzy zamierzają rozwijać działalność związaną z wykorzystaniem lokalnych zasobów, w tym ryb i wikliny.

Zadania kluczowe:

- Wsparcie doradcze lokalnych rzemieślników i twórców.
- Pomoc instytucjonalna.
- Działania zmierzające do powstania przetwórstwa rolno-spożywczego, w szczególności przetwórstwa rybnego.
- Inicjacja i lokalizacja Cechu Rybackiego i Wędkarskiego w Zatorze.
- Wykorzystanie środków unijnych i budżetu państwa.

Działanie II.4.4 - Promocja lokalnych produktów i przedsiębiorców

Tło

Działanie jest bezpośrednio związane z działaniem II.4.2 w ramach II obszaru. Lokalne firmy nie posiadają odpowiednich środków finansowych, które umożliwiłyby odpowiednią reklamę i promocje oferowanych przez nie produktów i usług. Wsparcie gminy w tym zakresie może mieć istotne znaczenie dla przedsiębiorców.

Opis działania

Realizacja działania opierać się będzie na zamieszczaniu w materiałach promujących gminę informacji i reklam dotyczących lokalnych produktów oraz przedsiębiorstw. Przewiduję się również wsparcie w zakresie przygotowania i wydania wspólnych (grupowych) folderów reklamowych dla przedsiębiorców z terenu gminy

Zadania kluczowe:

- Karp z hodowli zatorskiej tzw. „karp po zatorsku”.
- „Karp po zatorsku” – potrawa regionalna.
- Produkt lokalny – wikliniarstwo.
- Agroturystyka jako produkt lokalny.

10 Obszar Strategiczny Nr III - Społeczeństwo

Cel strategiczny w ramach obszaru: **Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców gminy**

Zestawienie celów operacyjnych, działań oraz zadań kluczowych

CEL OPERACYJNY III.1		Zapewnienie oferty Edukacyjnej, Kulturalnej i Sportowej na wysokim poziomie
	Działanie III.1.1	Edukacja
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reorganizacja konsolidacja i racjonalizacja sieci szkolnej. 2. Przekazywanie prowadzenia szkół przez społeczności lokalne w ramach projektu „Mała Szkoła”. 3. Remonty i modernizacje obiektów szkolnych. 4. Utworzenie gminnej społecznej rady oświatowej. 5. Podniesienie poziomu nauczania w szkołach. 6. Edukacja ukierunkowana (lokalne rzemiosło, kultura, tradycja) – odpowiedni dobór profilów w szkołach średnich tj.: Liceum Profilowane w Zatorze i Filia Zespołu Szkół Kształcenia Ustawicznego w Zatorze.
	Działanie III.1.2	Kultura
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja sfery życia kulturalnego poprzez działania statutowe Ośrodka Kultury w Zatorze. 2. Realizacja porozumienia o współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie. 3. Budowa nowej siedziby Biblioteki Publicznej w Zatorze. 4. Doinwestowanie biblioteki w księgozbiór i wyposażenie biblioteczne. 5. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych. 6. Adaptacja budynku kina „Jaśmin” na cele oświatowo-kulturalne. 7. Stworzenie stałej zróżnicowanej oferty kulturalnej w oparciu o bazę i kadre Ośrodka Kultury w Zatorze uwzględniając możliwości placówek oświatowych.
	Działanie III.1.3	Sport
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont, budowa i rozbudowa przyszkolnych boisk sportowych. 2. Powołanie Gminnej Społecznej Rady Sportu. 3. Wykorzystanie bazy sportowej szkół i ludowych klubów sportowych. 4. Stworzenie rocznego kalendarza imprez sportowych. 5. Organizacja cyklicznych imprez sportowych o charakterze gminnym.
CEL OPERACYJNY III.2		Budownictwo mieszkaniowe
	Działanie III.2.1	Mieszkania socjalne, komunalne
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie dokumentacji i budowa nowych mieszkań socjalnych wchodzących w skład gminnych zasobów mieszkaniowych. 2. Aktualizacja i realizacja programu gospodarki mieszkaniowej gminy. 3. Poprawa jakości i stanu technicznego mieszkań komunalnych.
	Działanie III.2.2	Tereny pod budownictwo indywidualne

	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. 2. Scalanie i przygotowanie działek przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. 3. Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
CEL OPERACYJNY III.3		Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców
	Działanie III.3.1	Poprawa jakości usług medycznych
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja bazy lokalowej placówek służby zdrowia. 2. Doposażenie SZOS w Zatorze w nowy sprzęt medyczny. 3. Zwiększenie zakresu świadczonych usług medycznych.
	Działanie III.3.2	Walka z patologiami społecznymi
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami powołanymi do realizacji zadań z zakresu profilaktyki. 2. Przyjęcie i realizacja programów antyuzależnieniowych.
	Działanie III.3.3	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz bezpieczeństwo publiczne
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie Komisariatu Policji w Zatorze. 2. Monitoring ruchu i bezpieczeństwa drogowego. 3. Budowa elementów spowalniających i ograniczających prędkość ruchu samochodowego.
CEL OPERACYJNY III.4		Nowocześnie zarządzana Gmina
	Działanie III.4.1	Remont i modernizacja budynków użyteczności publicznej
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont starego ratusza. 2. Przebudowa i adaptacja nowego budynku U.M Zator.
	Działanie III.4.2	Informatyzacja obiektów publicznych – Urząd Miejski, ,
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informatyzacja (sprzęt, oprogramowanie, dostęp do Internetu) poszczególnych placówek na terenie gminy: Urząd Miejski, biblioteki, szkoły, pozostałe obiekty użyteczności publicznej.
	Działanie III.4.3	Podnoszenie kwalifikacji urzędników
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Systemu szkoleń. 2. Dobór kadry urzędniczej. 3. Wsparcie finansowe osób doskonalących swoje umiejętności i poszerzających wiedzę.

10.1 CEL OPERACYJNY III.1 - Zapewnienie oferty Edukacyjnej, Kulturalnej i Sportowej na wysokim poziomie

Działanie III.1.1 - Edukacja

Tło

Zagrożeniem dla finansowania edukacji na poziomie gminny jest spadek liczby urodzeń w ciągu ostatnich lat, przekładający się na zmniejszającą się liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach. Oznacza to stopniowy spadek przychodów budżetu gminy z tytułu subwencji oświatowej, co przy wzrastających kosztach utrzymania tych placówek powoduje coraz większe obciążenia finansowe dla budżetu gminy. Zmniejszająca się liczba dzieci powoduje także problemy z kompletowaniem kolejnych klas, co również negatywnie przekłada się na poziom nauczania.

Znaczne środki przeznaczone są na bieżące utrzymanie placówek (głównie płace nauczycieli), co ogranicza możliwości zakupu wyposażenia w tym pomocy dydaktycznych i finansowania doksztalania kadry nauczycielskiej.

Wiele do życzenia pozostawia również istniejąca oferta zajęć pozalekcyjnych oraz poziom wyposażenia w pomoce dydaktyczne oraz komputery.

Poważnym problemem jest ogólny poziom wykształcenia mieszkańców gminy. Znaczna część mieszkańców gminy kończy edukację na poziomie szkoły podstawowej lub zasadniczej zawodowej. Świadczy to o niewystarczającym poziomie rozwoju instrumentów wspierających proces kształcenia.

Opis działania

Spadek przyrostu naturalnego, niski poziom wykształcenia mieszkańców gminy oraz zbyt wysoki poziom wydatków budżetu gminy na oświatę oznacza konieczność podjęcia długofalowych działań na rzecz racjonalizacji systemu edukacji podstawowej i gimnazjalnej w gminie. W perspektywie długookresowej w celu racjonalizacji kosztów funkcjonowania szkół może zajść konieczność ograniczenia liczby placówek na terenie gminy. Rozwiązanie takie umożliwiłoby lepsze wyposażenie, modernizację i doinwestowanie pozostałych placówek, które skupiałyby większą liczbę uczniów. W ramach działania będą prowadzone analizy dotyczące kosztów funkcjonowania placówek szkolnych, nakładów remontowych, kosztów dojazdu dzieci do innych placówek szkolnych.

Funkcjonujące na terenie gminy szkoły podstawowe i gimnazjalne winny posiadać odpowiednią liczbę dobrze wyposażonych sal dydaktycznych, a także zaplecze zapewniające świadczenie najwyższej jakości usług na rzecz młodzieży, w tym biblioteki oraz obiekty sportowe.

Wsparcie placówek szkolnych stanowi ważny element w procesie kształcenia. Władze samorządowe dążyć będą do stałego polepszania warunków nauczania poprzez budowę, rozbudowę oraz utrzymanie pomieszczeń dydaktycznych w odpowiednim stanie technicznym, budowę oraz rozbudowę pomieszczeń zaplecza szkolnego, w tym bibliotek, pomieszczeń socjalnych, obiektów sportowych oraz bazy służącej na potrzeby dodatkowych zajęć.

W celu zapewnienia wysokiego poziomu nauczania przewiduje się systematyczne uzupełnianie bazy pomocy dydaktycznych. Planuje się również rozwijanie oferty zajęć pozaszkolnych oraz zaplecza materialnego służącego ich realizacji w tym pracowni komputerowych z dostępem do Internetu.

Bezpośrednio na jakość kształcenia przekłada się poziom kadry dydaktycznej. Podejmowane będą działania mające na celu opracowanie systemu podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli wszystkich typów placówek oświatowych. System będzie obejmował kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe.

Ponadto niezbędne jest rozwijanie oferty ukierunkowanej na nietypowe formy szkoleń, w trakcie których nabyta wiedza wykorzystywana będzie np. do prowadzenia zajęć pozaszkolnych.

Działanie przewiduje także podjęcie kroków mających na celu wzbogacenie oferty edukacyjnej lokalnych szkół o kształcenie ukierunkowane w zakresie lokalnego rzemiosła, historii i tradycji Zatorszczyzny.

Zadania kluczowe:

- Reorganizacja konsolidacja i racjonalizacja sieci szkolnej.
- Przekazywanie prowadzenia szkół przez społeczności lokalne w ramach projektu „Mała Szkoła”.
- Remonty i modernizacje obiektów szkolnych.
- Utworzenie gminnej społecznej rady oświatowej.
- Podniesienie poziomu nauczania w szkołach.
- Edukacja ukierunkowana (lokalne rzemiosło, kultura, tradycja) – odpowiedni dobór profilów w szkołach średnich tj.: Liceum Profilowane w Zatorze i Filia Zespołu Szkół Kształcenia Ustawicznego w Zatorze.

Działanie III.1.2 - Kultura

Tło

W sferze kultury lokalna oferta związana ze spędzaniem czasu wolnego jest dosyć skromna. Wzrasta liczba imprez kulturalnych i tendencja ta wymaga podtrzymania. Jednocześnie wsparcia finansowego wymaga sieć bibliotek na terenie gminy.

Opis działania

Działanie przewiduje przedsięwzięcia z zakresu szeroko rozumianej sfery usług kulturalnych świadczonych głównie na rzecz mieszkańców gminy, ale również uwzględniających potrzeby turystów.

Placówki kultury stopniowo rozwijać będą zakres świadczonych usług. Poszerzana oferta dopasowywana będzie do potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców. Rozwijane będą także różnego rodzaju zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.

W przypadku sieci bibliotek wsparcie inwestycyjne będzie dotyczyło 3 aspektów, po pierwsze inwestycji w bazę lokalową, po drugie powiększenie księgozbioru i po trzecie informatyzacja bibliotek.

Przewiduje się również działania zmierzające do adaptacji budynku Kina na cele kulturalno – oświatowe.

Zadania kluczowe:

- Promocja sfery życia kulturalnego poprzez działania statutowe Ośrodka Kultury w Zatorze.
- Realizacja porozumienia o współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie.
- Budowa nowej siedziby Biblioteki Publicznej w Zatorze.
- Doinwestowanie biblioteki w księgozbiór i wyposażenie biblioteczne.
- Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych.
- Adaptacja budynku kina „Jaśmin” na cele oświatowo-kulturalne.
- Stworzenie stałej zróżnicowanej oferty kulturalnej w oparciu o bazę i kadre Ośrodka Kultury w Zatorze uwzględniając możliwości placówek oświatowych.

Działanie III.1.3 - Sport

Tło

Aktywność sportowa jest jedną z najpopularniejszych i najskuteczniejszych form spędzania wolnego czasu. Uprawianie sportu oprócz dużych wartości wychowawczych angażuje także wolny czas młodzieży, zapobiegając w ten sposób nałogom i patologiom. Aktywizacja młodzieży w kierunku sportowym wymaga kilku uzupełniających się elementów. Konieczna jest odpowiednia baza sportowa, która będzie rozbudowywana i modernizowana głównie w oparciu o szkolne obiekty sportowe. Równie istotne znaczenie jak wsparcie materiale bazy i wyposażenia sportowego ma koordynacja i stymulacja aktywności sportowych.

Uwarunkowania terenowe i krajobrazowe na terenie gminy stwarzają doskonałe możliwości dla sportów związanych z kontaktem z naturą takich jak: rajdy rowerowe, bieg przełajowe, biegi na orientację, kolarstwo przełajowe, narciarstwo biegowe.

Opis działania

Obok sfery kultury rozwijana będzie oferta związana ze sportem. Planuje się stopniowe wzmacnianie zaplecza materialnego bazy sportowej poprzez remonty, modernizacje i rozbudowę istniejącej bazy oraz doposażenie. Pozwoli to na rozwiązanie bieżących problemów związanych ze skromną ofertą i wynikających z niej ograniczonymi możliwościami interesującego spędzania czasu wolnego, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.

Działanie obejmuje także wsparcie sekcji sportowych w szkołach, organizację zawodów międzyszkolnych i międzygminnych.

Dla zapewnienia powodzenia imprez sportowych i wzbudzenia zainteresowania nimi wśród młodzieży planuje się powołanie Gminnego Animatora Sportu. Animator zajmowałby się propagowaniem sportu wśród młodzieży oraz organizacją zawodów, meetingów, rywalizacji pomiędzy szkołami, itp.

Zadania kluczowe:

- Remont, budowa i rozbudowa przyszkolnych boisk sportowych.
- Powołanie Gminnej Społecznej Rady Sportu.
- Wykorzystanie bazy sportowej szkół i ludowych klubów sportowych.
- Stworzenie rocznego kalendarza imprez sportowych.
- Organizacja cyklicznych imprez sportowych o charakterze gminnym

CEL OPERACYJNY III.2 - Budownictwo mieszkaniowe

Działanie III.2.1 - Mieszkania socjalne, komunalne

Tło

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Zator wymaga podjęcia interwencji, która umożliwiłaby osobom najgorzej sytuowanym poprawę warunków mieszkaniowych.

Opis działania

Przedsięwzięcie będzie polegać na przeprowadzeniu analiz pozwalających oszacować potrzeby w tym zakresie. Wynikiem analiz będzie aktualizacja programu gospodarki mieszkaniowej gminy. Kolejnym krokiem będzie przygotowanie odpowiednich terenów pod obiekty budownictwa socjalnego. W związku z bardzo wysokimi kosztami przedsięwzięć budowlanych przewyższającymi możliwości budżetu gminy konieczne będzie poszukiwanie partnerów, którzy mogliby zaangażować się w to działanie. Jednocześnie przewiduje się roboty remontowe i modernizacyjne w istniejących mieszkaniach komunalnych

Zadania kluczowe:

- Przygotowanie dokumentacji i budowa nowych mieszkań socjalnych wchodzących w skład gminnych zasobów mieszkaniowych.
- Aktualizacja i realizacja programu gospodarki mieszkaniowej gminy.
- Poprawa jakości i stanu technicznego mieszkań komunalnych.

Działanie III.2.2 - Tereny pod budownictwo indywidualne

Tło

Z faktu osiedlania oraz budowania domostw się na terenie gminy wynikają pozytywne aspekty. Po pierwsze wzrastają wpływy do budżetu gminy z tytułu podatków lokalnych, po drugie generowany jest dodatkowy popyt na miejscowe usługi co bezpośrednio prowadzi do poprawy sytuacji gospodarczej. Aby stymulować rozwój budownictwa jednorodzinnego oraz osadnictwa na terenie gminy należy stworzyć odpowiednie warunki dla osób zainteresowanych mieszkaniem na terenie gminy.

Opis działania

Działanie obejmuje odpowiednie opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz ułatwienia dla osób zainteresowanych budownictwem jednorodzinnym w pozyskiwaniu odpowiednich pozwoleń i uzgodnień. Ponadto gmina przewiduje także możliwość sprzedaży terenów komunalnych o korzystnych warunkach dla budownictwa.

Zadania kluczowe:

- Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
- Scalanie i przygotowanie działek przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
- Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

10.2 CEL OPERACYJNY III.3 - Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców

Działanie III.3.1 - Modernizacja bazy lokalowej placówek służby zdrowia, doposażenie, zwiększenie zakresu usług

Tło

Poziom usług zdrowotnych oferowanych na terenie gminy zaspokaja jedynie podstawowe potrzeby. Brak jest nowoczesnego zaplecza, odpowiedniego sprzętu, skromna jest również sama oferta. Wielu pacjentów zmuszonych jest korzystać z usług medycznych poza gminą.

Usługi zdrowotne stanowią istotny czynnik wpływający na jakość życia społeczności lokalnej w związku z tym konieczne jest podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia ich zakresu oraz podniesienia standardu.

Opis działania

W celu zapewnienia bogatej oferty oraz wysokiego poziomu usług zdrowotnych na terenie gminy, zakłada się stopniową realizację zadań obejmujących:

- modernizację budynków służących celom podstawowej opieki zdrowotnej,
- zakupy sprzętu do diagnostyki i terapii,
- promocję profilaktyki zdrowotnej.

Stopniowy rozwój oferty oraz podnoszenie jakości usług zdrowotnych wpłynie na ograniczenie czasochłonnych wizyt pacjentów w placówkach zdrowotnych zlokalizowanych poza terenem gminy.

Zadania kluczowe:

- Modernizacja bazy lokalowej placówek służby zdrowia.
- Doposażenie SZOS w Zatorze w nowy sprzęt medyczny.
- Zwiększenie zakresu świadczonych usług medycznych.

Działanie III.3.2 - Walka z patologiami społecznymi

Tło

Część mieszkańców gminy z powodu bezrobocia oraz załamania się kondycji rolnictwa znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Sytuacja ta jest powodem szeregu problemów w sferze społecznej, najczęściej występującym jest ubóstwo dotyczące zwykle bezrobotnych i osoby starsze.

Wśród patologii najistotniejsze znaczenie ma problem alkoholizmu. W celu ochrony młodzieży przed uzależnieniami prowadzącymi do patologii konieczne jest prowadzenie działań zapobiegawczych i edukacyjnych

Opis działania

Sprawne zarządzanie systemem pomocy społecznej na terenie gminy wymaga zapewnienia odpowiedniej jakości usług na rzecz wszystkich uprawnionych do korzystania z tej formy wsparcia.

Podstawowe realizowane formy wsparcia w tym zakresie obejmować będą: pomoc finansową i rzeczową, a także specjalistyczną opiekę i poradnictwo.

W zakresie sfery społecznej i związanych z nią patologii alkoholizm stanowi największy problem na terenie gminy, działania w tym zakresie przewidują: rozwijanie indywidualnej opieki, pomoc terapeutyczną, pomoc w powrocie na rynek pracy, wsparcie dla rodzin alkoholików.

Prowadzona będzie również walka oraz działania zapobiegawcze i edukacyjne w zakresie innych patologii.

Zadania kluczowe:

- Współpraca z podmiotami powołanymi do realizacji zadań z zakresu profilaktyki.
- Przyjęcie i realizacja programów antyuzależnieniowych.

Działanie III.3.3 - Bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz bezpieczeństwo publiczne

Tło

Bezpieczeństwo ruchu drogowego jest istotnym problemem zwłaszcza na terenie miasta Zator z powodu bardzo nasilonego ruchu tranzytowego. Konieczne jest podjęcie działań podnoszących poziom tego bezpieczeństwa zwłaszcza w stosunku do dzieci i osób starszych – grupy najbardziej zagrożonych.

Istnienie na terenie gminy Posterunku Policji jest pozytywnie postrzegane przez mieszkańców i bezpośrednio wpływa na poziom bezpieczeństwa publicznego. Jednakże dla sprawnego funkcjonowania Policji konieczne jest wyposażenie posterunku w odpowiednie zasoby techniczne.

Opis działania

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego przewiduje się wykorzystanie technicznych elementów drogowych takich jak: wysepki, sygnalizacja, lustra, itp. Przewiduje się również działania edukacyjne w szkołach podstawowych w formie lekcji z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadzone przy udziale funkcjonariuszy Policji. Zajęcia takie będą wspierane wyposażeniem dzieci w odpowiednie materiały odblaskowe.

Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego wiązać się będzie z działaniami Policji. Władze lokalne zainteresowane będą umacnianiem pozytywnych relacji ze służbami Policji, zaś w miarę możliwości wspierać będą jej działania.

Zadania kluczowe:

- Doposażenie Komisariatu Policji w Zatorze.
- Monitoring ruchu i bezpieczeństwa drogowego.
- Budowa elementów spowalniających i ograniczających prędkość ruchu samochodowego.

10.3 CEL OPERACYJNY III.4 - Nowocześnie zarządzana Gmina

Działanie III.4.1 - Remont i modernizacja budynku Urzędu Miejskiego

Tło

Budynek Urzędu Miejskiego zlokalizowany jest centrum Zatora – przy Rynku. Powinien on stanowić wizytówkę zarówno miasta jak i gminy. Jego obecny stan bardzo negatywnie wpływa na wizerunek gminy.

Stan techniczny budynku Urzędu Gminy jest bardzo zły, warunki w zajmowanych pomieszczeniach praktycznie w wielu przypadkach uniemożliwiają efektywną pracę. Budynek nie spełnia norm BHP, niemożliwe jest także właściwe przechowywanie dokumentów. Zewnętrzna elewacja budynku oraz poszczególne pomieszczenia wymagają natychmiastowego remontu.

Wygląd siedziby Urzędu Miejskiego świadczy także o jego odbiorze przez osoby z zewnątrz gminy – turystów, potencjalnych inwestorów.

Złe warunki pracy przekładają się bezpośrednio na jakość obsługi klientów i ich zadowolenie z usług publicznych świadczonych przez urząd.

Opis działania

Działanie przewiduje remont i modernizację budynku, w którym znajduje się siedziba gminy. Przeprowadzone prace powinny doprowadzić do stworzenia nowocześnie wyposażonego i funkcjonującego budynku przy zachowaniu jego historycznego charakteru.

W fazie wstępnej konieczne jest opracowanie projektu remontu i modernizacji, uwzględniającego wymogi stawiane przed nowoczesnym Urzędem. Druga faza dotyczyłaby realizacji prac budowlanych, wykończeniowo – remontowych oraz zakupu wyposażenia.

Zadania kluczowe:

- Remont starego ratusza.
- Przebudowa i adaptacja nowego budynku UM Zator

Działanie III.4.2 - Informatyzacja obiektów publicznych – Urząd Miejski, Szkoły, Biblioteki

Tło

Na terenie gminy stopień rozwoju infrastruktury informatycznej niezbędnej dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest stosunkowo niski.

Część placówek świadczące usługi publiczne nie posiada odpowiedniej infrastruktury informatycznej oraz sprzętu, co umożliwiłoby świadczenie usług w oparciu o nowoczesne narzędzia.

Oprócz rozbudowy lokalnych sieci, które staną się częścią ogólnego układu krajowego konieczne jest uzupełnienie oferty w tym zakresie o tzw. Publiczne Punkty Dostępu do Internetu – PIAP. Zadaniem PIAP będzie realizacja zadań informacyjnych, a przede wszystkim edukacyjnych.

Opis działania

W zakresie działań w dziedzinie informatyzacji placówek publicznych na terenie gminy przewiduje się:

- modernizację i rozbudowę infrastruktury informatycznej oraz poprawę dostępu do sieci internetowej,
- podjęcie kroków zmierzających do odbiurokratyzowania Urzędu na rzecz wykorzystywania narzędzi informatycznych.
- tworzenie zintegrowanych baz danych dla obszaru gminy,
- tworzenie informatycznych systemów informacji przestrzennej (GIS).

Obok administracji samorządowej niezbędne jest rozwijanie infrastruktury informatycznej w placówkach szkolnych, bibliotekach, domach kultury, placówkach służby zdrowia oraz innych jednostkach świadczących usługi publiczne.

Stworzenie wspólnej sieci łączącej placówki usprawni przepływ informacji oraz ułatwi bieżącą obsługę klientów.

W zakresie PIAP przewiduje się działania polegające na wsparciu tworzenia PIAP. W początkowym okresie PIAP powstaną w placówkach użyteczności publicznej tj. szkoły, biblioteki, Ośrodek kultury, Urząd Miejski, itp.

Zadania kluczowe:

- Informatyzacja (sprzęt, oprogramowanie, dostęp do Internetu) poszczególnych placówek na terenie gminy: Urząd Miejski, biblioteki, szkoły, pozostałe obiekty użyteczności publicznej.

Działanie III.4.3 - Podnoszenie kwalifikacji urzędników

Tło

Profesjonalizm urzędników oraz ich sprawność administracyjna są czynnikami, które wpływają na jakość życia społeczności lokalnej. Z uwagi na istotny wpływ działań władzy samorządowej na kształtowanie ogólnego wizerunku gminy, konieczne jest stałe podnoszenie jakości usług publicznych oraz sprawności struktur instytucjonalnych. Najskuteczniejszą drogą prowadząca do realizacji tych zadań jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadr zarządzającej oraz kadry urzędniczej w Gminie.

Opis działania

W ramach działania przewiduje się udział w szkoleniach z zakresu tematyki związanej z działaniami urzędu gminy, szkolenia specjalistyczne z zakresu zarządzania, działań promocyjnych, przygotowywania wniosków w ramach poszczególnych programów pomocowych, itp. Jednocześnie przewiduje się korzystanie z profesjonalnego wsparcia doradczego w zakresie opracowywania specyficznych opracowań, dokumentów planistycznych, itp.

Zadania kluczowe:

- Opracowanie Systemu szkoleń.
- Dobór kadry urzędniczej.
- Wsparcie finansowe osób doskonalących swoje umiejętności i poszerzających wiedzę.

11 Obszar Strategiczny Nr IV – Ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny w ramach obszaru: Zachowanie walorów przyrodniczych i historycznych gminy.

Zestawienie celów operacyjnych, działań oraz zadań kluczowych

CEL OPERACYJNY IV.1		Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami
	Działanie IV.1.1	Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja istniejących odcinków
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa kolektorów sanitarnych w mieście Zator oraz do wsi Graboszyce, gmina Zator 2. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Laskowa, gmina Zator
	Działanie IV.1.2	Rozbudowa ujęć wody oraz modernizacja istniejącej sieci wodociągowej
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa studni-ujęć wodociągowych we wsi Graboszyce dla mieszkańców gminy Zator. 2. Budowa sieci wodociągowej w Zatorze. 3. Budowa nowej sieci wodociągowej w Grodzisku, Graboszycach, Zatorze i Podolszu.
	Działanie IV.1.3	Stworzenie systemu segregacji oraz gospodarowania odpadami
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i przyjęcie Programu Gospodarki Odpadami. 2. Realizacja Programu Gospodarki Odpadami.
CEL OPERACYJNY IV.2		Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe
	Działanie IV.2.1	Regulacja strumieni, cieków wodnych, melioracja rowów
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa potoku Łowiczanka w Podolszu. 2. Budowa Polderu w Podolszu 3. Remonty i modernizacja cieków wodnych i przepustów na Młynówce, Rudziance, Czarczówce i Łowiczance. 4. Zabezpieczenie brzegów i wałów rzeki Skawy, Wieprzówki i Wisły.
	Działanie IV.2.2	Zabezpieczenie osuwisk
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilizacja osuwiska przy Pl. Kościuszki - zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy Zamku i Kościele w Zatorze. 2. Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy cmentarzu komunalnym. 3. Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska wzdłuż ul. Wadowickiej. 4. Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy ul. Kongresowej.
	Działanie IV.2.3	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt „powodziowy”
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie i wyposażenie gminnego magazynu przeciwpowodziowego. 2. Doposażenie Gminnego Centrum Reagowania. 3. Doposażenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt bojowy. 4. Szkolenie jednostek OSP.
CEL OPERACYJNY IV.3		Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw
	Działanie IV.3.1	Opracowanie i realizacja planu rewitalizacji centrum miasta i sołectw
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Zator 2. Opracowanie i uchwalenie Programów Odnowy Centrów Miejscowości. (programy dla wszystkich miejscowości wchodzących w skład gminy). 3. Realizacja inwestycji priorytetowych wskazanych w Programach Odnowy Centrów Miejscowości.

	Działanie IV.3.2	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usunięcie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej (Urząd Miejski, Biblioteki, Placówki Oświatowe, Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej i pozostałe gminne instytucje. 2. Usunięcie barier architektonicznych w ramach infrastruktury około drogowej: parkingi, chodniki i inne.
	Działanie IV.3.3	Budowa nowego cmentarza komunalnego w Zatorze
	zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania przygotowawcze do budowy cmentarza 2. Budowa cmentarza.

11.1 CEL OPERACYJNY IV.1 - Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami

Na terenie gminy Zator występują braki w zakresie infrastruktury technicznej. Niedobory dotyczą zarówno infrastruktury wodno – ściekowej, drogowej jak i przeciwpowodziowej. Jako cel operacyjny została wskazana również estetyka miasta, która w chwili obecnej negatywnie wpływa na wizerunek gminy.

Działanie IV.1.1 - Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja istniejących odcinków

Tło

Problematyczne są braki w systemie kanalizacyjnym, część mieszkańców obszarów wiejskich gminy pozbawiona jest dostępu do kanalizacji jednakże budowa kolektorów na tych obszarach jest przedsięwzięciem bardzo kosztownym ze względu na rozproszoną zabudowę. Wynikiem tego jest wysoki koszt przyłączenia jednego gospodarstwa. Brak kanalizacji przekłada się na cały szereg negatywnych zjawisk, które zaobserwowano w sferze środowiskowej np.: zanieczyszczenie cieków wodnych, zanieczyszczanie gleb.

Kolejnym problemem związanym z gospodarką ściekową jest niepełne wykorzystanie mocy oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na terenie gminy. Oczyszczalnia została zaprojektowana jako obiekt o funkcji ponadgminnej i przystosowano ją do przerobu dużego zrztu ścieków, obecnie nie wszystkie planowane obszary z sąsiednich gmin zostały przyłączone do oczyszczalni, a także znacznie zmniejszyła się przeciętna ilość ścieków odprowadzana przez gospodarstwa. Rezultatem tej sytuacji jest stosunkowo wysoki poziom kosztów funkcjonowania oczyszczalni, (głównie koszty pracownicze).

Opis działania

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia obejmujące budowę sieci kanalizacyjnej na nieskanalizowanych obszarach wiejskich gminy wraz z podłączeniem do sieci indywidualnych użytkowników. Przewidywana jest również budowa systemu wodnokanalizacyjnego na terenach inwestycyjnych zaplanowanych jako „Strefa Rozwoju Gospodarczego”, analizy wskazują na znacznie niższe koszty skanalizowania terenu inwestycyjnego niż budowy sieci na obszarach wiejskich. Poszczególne zadania będą realizowane etapowo.

Działanie przewiduje również prace remontowe i modernizacyjne w zakresie istniejącej sieci kanalizacyjnej – głównie sieć kanalizacyjna na terenie miasta oraz projekty dotyczące kanalizacji deszczowej.

Jednym z kluczowych celów jest zwiększenie stopnia wykorzystania możliwości oczyszczalni ścieków po pierwsze przez zwiększenie zrztu ścieków z terenu gminy (nowe przyłącza) po drugie poprzez podjęcie przez władze samorządowe działań, które doprowadzą do podłączenia sąsiednich gmin do oczyszczalni.

Z uwagi na skalę potrzeb w zakresie kanalizacji oraz znaczne koszty realizacji inwestycji wybór zadań dokonywany będzie w oparciu o następujące kryteria:

- jednostkowy koszt przyłącza,
- liczba gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych objętych kanalizacją,
- szacowana wielkość odprowadzanych ścieków,
- wpływ na polepszenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru,
- kompleksowość przedsięwzięcia.

Zadania kluczowe:

- Budowa kolektorów sanitarnych w mieście Zator oraz do wsi Graboszyce, gmina Zator
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Laskowa, gmina Zator.

Działanie IV.1.2 - Rozbudowa ujęć wody oraz modernizacja istniejącej sieci wodociągowej

Tło

Istniejąca na terenie gminy sieć wodociągowa obsługuje prawie 100% gospodarstw i wymaga jedynie inwestycji w zakresie modernizacji (lub wymiany na nowe) odcinków budowanych najwcześniej, na których występują problemy techniczne. Sytuacja w zakresie ujęć wody pitnej wymaga zwiększenia ich liczby w związku z wzrastającym zapotrzebowaniem na wodę.

Opis działania

Zapewnienie odpowiedniej jakości oraz ilości wody pitnej wymaga przedsięwzięć związanych z modernizacją oraz rozbudową ujęć wody. Przewiduje się budowę nowych studni.

Zadania związane z utrzymaniem odpowiedniego stanu technicznego sieci wodociągowej oraz urządzeń towarzyszących realizowane będą poprzez remonty lub modernizację i wymiany wyeksploatowanych odcinków sieci oraz modernizację lub wymianę urządzeń towarzyszących. Kolejność realizacji zadań modernizacyjnych zależna będzie od stopnia dekapitalizacji, awaryjności sieci i wielkości występujących strat wody.

Zadania kluczowe:

- Budowa studni-ujęć wodociągowych we wsi Graboszyce dla mieszkańców gminy Zator
- Budowa sieci wodociągowej w Zatorze.
- Budowa nowej sieci wodociągowej w Grodzisku, Graboszycach, Zatorze i Podolszu.

Działanie IV.1.3 - Stworzenie systemu segregacji oraz gospodarowania odpadami

Tło

Istotnym problemem w gminie są trudności organizacyjne oraz egzekucyjne związane z koordynacją systemu gospodarowania odpadami, co skutkuje zaśmiecaniem

obszaru gminy. Dzięki wysypiska śmieci stanowią nie tylko poważne zagrożenie środowiskowe, lecz także wpływają negatywnie na wizerunek gminy.

Zgodnie z zapisami prawa na gminie spoczywa obowiązek opracowania i wdrożenia w życie systemu gospodarowania odpadami.

Gospodarstwa domowe objęte są obecnie zbiórką, jednak odsetek odpadów posortowanych jest bardzo niski.

Opis działania

W gminie sprawnie funkcjonuje system zbiórki odpadów oparty na umowie z podmiotem zewnętrznym, który odbiera odpady na składowisko zlokalizowane poza gminą. Analizy wskazują, iż nieopłacalne, a wręcz bezcelowe jest utworzenie składowiska na terenie gminy, zakładając zwłaszcza, iż gmina będzie rozwijać swoją funkcję turystyczną.

Działanie przewiduje opracowanie kompleksowego systemu segregacji oraz gospodarowania odpadami, co zapewni wieloletnią perspektywę oraz stabilizację w zakresie odbioru odpadów. System obejmie również zagadnienia związane z odpadami niebezpiecznymi oraz medycznymi.

W ramach działania podejmowane będą przedsięwzięcia mające na celu podniesienie odsetka odpadów segregowanych (segregacja odpadów „u źródła”) realizowane poprzez obniżanie kosztów w przypadku odbioru odpadów posegregowanych, a także poprzez edukację proekologiczną w szkołach.

Prowadzone będą okresowe akcje porządkowania terenu gminy, związane w szczególności z likwidacją dzikich wysypisk śmieci, ponadto realizowane będą zakupy sprzętu i wyposażenia niezbędnego do zapewnienia właściwego odbioru odpadów.

Zadania kluczowe:

- Opracowanie i przyjęcie Programu Gospodarki Odpadami.
- Realizacja Programu Gospodarki Odpadami.

11.2 CEL OPERACYJNY IV.2 - Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe

Działanie IV.2.1 – Regulacja strumieni, cieków wodnych, melioracja rowów

Tło

W związku z położeniem znacznej części gminy w Dolinie Wisły oraz Dolinie Skawy, a także faktem, iż ponad 20% powierzchni gminy pokrywają zbiorniki wodne Gmina jest szczególnie zagrożoną klęską powodzi.

Najistotniejszym aspektem związany z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym gminy jest trwająca od wielu lat budowa zbiornika Świnna – Poręba, jedynie ukończenie tej inwestycji „centralnej” może zapewnić bezpieczeństwo powodziowe na terenie gminy Zator.

Na terenie gminy konieczne jest podejmowanie zabezpieczających działań inwestycyjnych. Główne występujące problemy to przede wszystkim stan kanałów, rowów oraz urządzeń melioracyjnych, a także cieków wodnych.

Opis działania

Ograniczenie zagrożenia powodziowego wiązać się będzie z podejmowaniem przedsięwzięć ukierunkowanych na:

- zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego wałów rzecznych,
- korekty i naprawy rowów melioracyjnych oraz przepustów,
- odpowiednie utrzymanie i modernizacje urządzeń melioracji szczegółowych,
- odpowiednie utrzymanie i modernizacje urządzeń melioracji podstawowych,
- regulacje strumieni i cieków wodnych.

Zadania te nie w pełni mogą zabezpieczyć gminę przed powodziami i podtopieniami, jednak w znacznym stopniu przyczynią się do zmniejszenia liczby oraz skali tych zjawisk, co wpłynie na ograniczenie ponoszonych szkód materialnych.

Zadania kluczowe:

- Przebudowa potoku Łowiczanka w Podolszu.
- Budowa Polderu w Podolszu
- Zabezpieczenie brzegów i wałów rzeki Skawy, Wieprzówki i Wisły.
- Remonty i modernizacja cieków wodnych i przepustów na Młynówce, Rudziance, Czarczówce i Łowiczance.

Działanie IV.2.2 – Zabezpieczenie osuwisk

Tło

Na terenie gminy występuje problem osuwisk, w roku 2001 doszło do obsunięcia się kilkunastu skarp w większości na terenie miasta. Osuwiska stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, a także w kilku przypadkach niebezpieczeństwo obsunięcia się budynków w tym obiektów zabytkowych. Najpoważniejsze osuwisko dotyczy skarpy, na której usytuowany jest Zamek i w realny sposób zagraża jego konstrukcji.

Opis działania

Działanie przewiduje realizację prac budowlanych polegających na umocnieniu osuwających się lub zagrożonych osuwaniem skarp. Zadania przewidziane do realizacji będą wybierane w oparciu o poziom zagrożenia, jaki stwarza dane osuwisko.

Zadania kluczowe:

- Stabilizacja osuwiska przy Pl. Kościuszki - zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy Zamku i Kościele w Zatorze.
- Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy cmentarzu komunalnym
- Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska wzdłuż ul. Wadowickiej
- Zabezpieczenie i wzmocnienie osuwiska przy ul. Kongresowej.

Działanie IV.2.3 – Dopuszczenie jednostek OSP w sprzęt „powodziowy”

Tło

Najważniejszym elementem systemu doraźnej ochrony przeciwpowodziowej i walki z powodzią na terenie gminy Zator są jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Doświadczenia powodzi 1997 oraz powodzi 2001 wykazały bardzo duże zaangażowanie jednostek OSP oraz olbrzymie braki w zakresie sprzętu związanego z działaniami „powodziowymi”.

Dopuszczenie jednostek OSP w odpowiedni sprzęt znacznie poprawi ich skuteczność działania w przypadku wystąpienia klęski powodzi, co bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo gminy.

Opis działania

Działanie polega na zakupie dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej odpowiedniego wyposażenia stosowanego do walki z powodzią.

Zadania kluczowe:

- Utworzenie i wyposażenie gminnego magazynu przeciwpowodziowego.
- Dopuszczenie Gminnego Centrum Reagowania.
- Dopuszczenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt bojowy.
- Szkolenie jednostek OSP.

11.3 CEL OPERACYJNY IV.3 - Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw

Działanie IV.3.1 – Opracowanie i realizacja planu rewitalizacji centrum miasta i centrów sołectw

Tło

Zator ze względu na bogate dziedzictwo historyczne charakteryzuje się zabytkowym centrum miasta z zachowanym szeregiem obiektów historycznych. Centrum to powinno stanowić swego rodzaju wizytówkę miasta, a także być jedną z podstaw budowania wizerunku Gminy. Obecnie z powodu ruchu tranzytowego odbywającego się przez rynek, a także dużych braków w zakresie parkingów, chodników, małej architektury i zieleni centrum miasta nie spełnia oczekiwań mieszkańców, ani też turystów.

Obraz zadbanego miasta o spójnej koncepcji przestrzennej z wyraźnie zaakcentowanym historycznym układem urbanistycznym (w tym odpowiednio wyeksponowanymi obiektami zabytkowymi), a także estetycznie zagospodarowanych centrów miejscowości sołeckich stanie się najlepszą reklamą Gminy Zator.

Opis działania

W ramach działania przewidziane jest opracowanie koncepcji, a następnie planu rewitalizacji centrum Zatora i centrów miejscowości wchodzących w skład gminy. Plan definiowałby podstawowe zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy wizerunku centrum.

Realizowane będą zadania obejmujące odnowę rynku (nawierzchnie, uzbrojenie, zieleń itp.), parków, remonty elewacji budynków, remonty obiektów z przeznaczeniem na wynajem pod działalność gospodarczą (głównie drobne usługi), remonty obiektów zabytkowych, przyłącza (gaz, woda, telefon) oraz inne zadania o podobnym charakterze. Remontowane będą również obiekty charakterystyczne dla tradycji budownictwa miejskiego, zwłaszcza opuszczone, którym nadać można nowe funkcje.

Powyższe przedsięwzięcia należy bezwzględnie połączyć z systemem motywującym prywatnych właścicieli i najemców lokali znajdujących się w centrum do dbania o ich estetykę. Najskuteczniejsza będzie motywacja ekonomiczna polegająca na obniżeniu stawek podatku od nieruchomości jak również odpowiednie zapisy w umowach najmu, dzierżawy.

Zadania kluczowe:

- Opracowanie i uchwalenie Programów Odnowy Miejscowości (programy dla wszystkich miejscowości wchodzących w skład gminy).
- Realizacja inwestycji przyjętych w Programach Odnowy Miejscowości.
- Opracowanie Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Zator.

Działanie IV.3.2 – Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych

Tło

W związku z dużą liczbą niepełnosprawnych zamieszkujących w gminie Zator oraz faktem starzenia się społeczeństwa, konieczne jest dostosowanie budynków użyteczności publicznej, a także obiektów handlowych i usługowych do potrzeb tych osób.

Oznacza to konieczność realizacji przedsięwzięć polegających na likwidacji barier architektonicznych oraz komunikacyjnych w budynkach użyteczności publicznej – Urząd Miejski, Biblioteka, poczta, itp.

Opis działania

W ramach działania planuje się prowadzenie prac budowlanych w zakresie odpowiedniego dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Realizowana będzie budowa podjazdów, przebudowa wejść, itp. jako priorytetowe realizowane będą zadania w tych obiektach, do których dostęp dla niepełnosprawnych jest najtrudniejszy, a konieczny.

Zadania kluczowe:

- Usunięcie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej (Urząd Miejski, Biblioteki, Placówki Oświatowe, Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej i pozostałe gminne instytucje).
- Usunięcie barier architektonicznych w ramach infrastruktury około drogowej: parkingi, chodniki i inne.

Działanie IV.3.3 – Budowa nowego cmentarza komunalnego w Zatorze

Tło

Istniejący Cmentarz komunalny w Zatorze o pow. 1.41 ha, jest wypełniony w około 80 %. W związku z tym konieczne jest przygotowanie terenu i realizacja nowego obiektu. Władze gminy planują podjęcie działań zmierzających do budowy nowego cmentarza, aby nie dopuścić do sytuacji przepełnienia istniejącego obiektu.

Opis działania

Działanie przewiduje kroki polegające na wyznaczeniu lokalizacji nowego cmentarza komunalnego, pozyskaniu terenu, opracowaniu dokumentacji projektowej i technicznej, wprowadzeniu go do planu zagospodarowania przestrzennego, uzyskanie wymaganych pozwoleń.

Zadania kluczowe:

1. Działania przygotowawcze do budowy cmentarza.
2. Budowa cmentarza.

12 WDRAŻANIE STRATEGII

Za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze gminy Zator. W przypadku realizacji poszczególnych zadań wynikających ze Strategii odpowiedzialność spoczywa na poszczególnych pracownikach / kierownikach w Urzędzie Miejskim (ewentualnie w jednostkach Gminy) lub osobach zaangażowanych przez władze gminy do realizacji tych zadań.

Strategia Rozwoju Gminy Zator obejmuje okres od 2005 o 2013 r. Dla potrzeb związanych z realizacją zadań strategii, a także ich monitoringiem czas ten podzielono na 3 okresy:

- okres I lata 2005 - 2006,
- okres II lata 2007 - 2010,
- okres III lata 2010 - 2013.

12.1 Okres I lata 2005 - 2006

Podstawą wdrażania strategii rozwoju w pierwszym okresie będzie Plan Rozwoju Lokalnego, jednocześnie możliwa jest realizacja zadań, które nie znajdują się w Planie Rozwoju Lokalnego, a będą wpisywać się w cele i działania strategii.

Dokument – Plan Rozwoju Lokalnego będzie miał charakter programu operacyjnego wynikającego bezpośrednio z zapisów strategii i skupi się głównie na zadaniach, które w strategii wskazano jako zadania kluczowe. Ponadto do Planu Rozwoju Lokalnego wprowadzane będą także inne zadania wpisujące się w cele oraz działania strategii gminy i wykazujące powiązania z zadaniami realizowanymi w ramach planu. W przypadku podjęcia stosownych decyzji przez władze gminy, wspartej zabezpieczeniem środków finansowych w pierwszym okresie możliwa jest również realizacja innych programów o charakterze operacyjnym, np. Planu Odnowy Wsi.

12.2 Okres II - lata 2007 - 2010 oraz okres III - lata 2010 - 2013

W okresach II i III zakłada się, iż zadania będą realizowane w oparciu o programy operacyjne (analogicznie do okresu I), definiujące przedsięwzięcia, które będą podjęte przez gminę. Jednocześnie przewiduje się realizację zadań wpisujących się w cele oraz działania strategii poza tymi programami.

Forma realizacji zadań strategii w II i w III okresie będzie również uzależniona od systemu wdrażania środków pomocowych Unii Europejskiej w kolejnym okresie programowania funduszy strukturalnych 2007 – 2013. Realizacja zadań strategicznych zostanie przygotowana w sposób umożliwiający pozyskanie jak największych środków zewnętrznych.

13 Monitoring i ocena strategii

W ramach monitoringu sporządzane będą coroczne raporty dotyczące wdrażania Strategii Rozwoju po zakończeniu każdego roku budżetowego od 2005 do 2013. Raporty będą stanowiły podsumowanie zadań zrealizowanych w ramach poszczególnych celów operacyjnych. Przewiduje się (w raportach) analizę rzeczową i finansową wykonanych zadań jako główne narzędzie monitoringu wdrażania strategii.

Raporty przygotowywane będą przez Urząd Miejski, a następnie przedstawiane Radzie Gminy. Jednocześnie Raporty dostępne będą dla mieszkańców (strona internetowa gminy) oraz prezentowane na spotkaniach z mieszkańcami i liderami lokalnymi.

W zakresie pomiaru rezultatów osiągniętych poprzez wdrażanie zadań kluczowych wskazanych w strategii wykorzystany będzie zestaw wskaźników produktów. Wskaźniki pogrupowano z godnie z podziałem na obszary strategiczne w 4 grupy główne. W ramach obszarów każdemu celowi operacyjnemu przyporządkowano zestaw wskaźników. Wskaźniki dotyczą produktów powstałych w wyniku realizacji poszczególnych zadań kluczowych. Analiza wskaźnikowa opierająca się na podanych poniżej wartościach oprócz funkcji monitoringowej zostanie przede wszystkim wykorzystana do oceny okresowej oraz końcowej procesu wdrażania strategii.

13.1 Realizacja celów strategii – wskaźniki Monitoringu

Obszar Strategiczny Nr I - „Dolina Karpia”		
CEL OPERACYJNY I.1	Wdrożenie programu „Dolina Karpia”	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych łowisk specjalnych - liczba zagospodarowanych zbiorników wodnych na cele rekreacyjne - liczba zarejestrowanych gospodarstw agro- i ekoturystycznych - liczba i wartość projektów z zakresu ochrony przyrody i krajobraz - liczba punktów gastronomicznych serwujących potrawy o charakterze lokalnym
CEL OPERACYJNY I.2	Obiekty historyczne	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zaadaptowanych i wykorzystanych obiektów historycznych - remonty przeprowadzone w obiektach historycznych - liczba tablic informacyjnych promujących obiekty historyczne
CEL OPERACYJNY I.3	Baza turystyczno - rekreacyjna	<ul style="list-style-type: none"> - wybudowane, oznaczone ścieżki edukacyjne, rowerowe, ekologiczne [mb] - wydane mapy, broszury, foldery [szt.] - utworzone miejsca noclegowe [szt.]
CEL OPERACYJNY I.4	Promocja	<ul style="list-style-type: none"> - wydane foldery, broszury - udział w targach turystycznych, agroturystycznych, itp. - liczba reklam w Internecie, czasopismach branżowych, itp. - nawiązana współpraca z gminami partnerskimi z zagranicy - zorganizowane imprezy cykliczne promujące gminę
Obszar Strategiczny Nr II - Aktywność gospodarcza		
CEL OPERACYJNY II.1	Realizacja stref rozwoju gospodarczego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - wpływy do budżetu gminy z podatku PIT oraz CIT - liczba bezrobotnych - przygotowane tereny inwestycyjne [ha]

CEL OPERACYJNY II.2	Sieć dróg i infrastruktura okołodrogowa o odpowiedniej jakości dostosowana do potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> - długość wybudowanych / wyremontowanych dróg [km] - długość wybudowanych chodników [m] - liczba nowych miejsc parkingowych [szt.] - powierzchnia zbudowanych / zmodernizowanych parkingów [m²] - wielkość nakładów na bieżące utrzymanie dróg [tys. zł] - liczba wypadków drogowych
CEL OPERACYJNY II.3	Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz systemu doradczego i szkoleniowego	<ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięcia zrealizowane przez Lokalne Grupy Działania - liczba udzielonych porad - liczba i wartość udzielonych dotacji - liczba opracowanych wniosków do programów pomocowych dla MSP - liczba przygotowanych wniosków do programów pomocowych dla NGO
CEL OPERACYJNY II.4	Rozwój działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy z RZD - liczba przedsiębiorców podejmujących działalność w zakresie przetwórstwa ryb - liczba zakładów rzemieślniczych
Obszar Strategiczny Nr III - Społeczeństwo		
CEL OPERACYJNY III.1	Zapewnienie oferty Edukacyjnej, Kulturalnej i Sportowej na wysokim poziomie	<ul style="list-style-type: none"> - poziom wyposażenia szkół w przyrządy i pomoce naukowe - liczba uczniów posiadających bezpośredni dostęp do zaplecza sportowego i socjalnego - koszty utrzymania placówek oświaty i wychowania
CEL OPERACYJNY III.2	Budownictwo mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkań - powierzchnia mieszkań
CEL OPERACYJNY III.3	Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uzależnionych od alkoholu - liczba korzystających z placówek służby zdrowia - wskaźnik przestępczości - liczba zrealizowanych zadań związanych z bezpieczeństwem
CEL OPERACYJNY III.4	Nowocześnie zarządzana Gmina	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wyremontowanych pomieszczeń w budynku Urzędu Miejskiego - liczba osób pozytywnie oceniających działalność urzędu gminy (badanie ankietowe) - liczba PIAP - liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Urzędu
Obszar Strategiczny Nr IV - Ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowego		
CEL OPERACYJNY IV.1	Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami	<ul style="list-style-type: none"> - wybudowana / zmodernizowana sieci kanalizacyjna [km] - wybudowana / zmodernizowana sieci wodociągowa [km] - liczba domostw (innych obiektów) podłączonych do sieci kanalizacyjnej/wodociągowej [szt.] - zbudowane / zmodernizowane ujęcia wody [szt.] - ilość ścieków oczyszczonych [m³] - wykorzystanie możliwości przerobu ścieków przez oczyszczalnię [%] - liczba mieszkańców (innych podmiotów) objętych programem selektywnej zbiórki odpadów [szt.] - liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci [szt.]

CEL OPERACYJNY IV.2	Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe	<ul style="list-style-type: none"> - zmodernizowane / uregulowane cieki wodne [m] - odmulone rowy melioracyjne [m] - liczba zrealizowanych projektów - zabezpieczone osuwiska [szt.] - liczba i wartość sprzętu dla OSP
CEL OPERACYJNY IV.3	Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i wartość zrealizowanych projektów z zakresu małej architektury, terenów zielonych, itp. - liczba wyremontowanych elewacji, nawierzchni, - liczba budynków przystosowanych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych - usunięte bariery architektoniczne

Dwukrotnie, po okresie I i po okresie II przewidziano ewaluację podjętych działań w ramach strategii – jako narzędzie, które pozwoli określić konieczność i zakres zmian wprowadzanych do strategii w II i III okresie wdrażania. Ocena ta wskaże w szczególności, jakie nowe zadania kluczowe należy wprowadzić w okresach II i III, jakich zmian należy dokonać na poziomie działań oraz na poziomie celów.

W trakcie trwania III okresu tj. w roku 2013 zostanie przeprowadzona całościowa ocena strategii 2005 – 2013, która będzie stanowiła podstawę do prac nad strategią na kolejne lata.

Wyżej opisane ceny strategii przeprowadzone zostaną w formie warsztatów z udziałem liderów lokalnych. Społeczność gminy będzie informowana o ich wynikach oraz o modyfikacjach wprowadzonych do Strategii.

14 Finansowanie Strategii

Podstawowym źródłem finansowania części zadań wyznaczonych w Strategii są środki budżetu gminy Zator. Jednakże, aby możliwa była pełna realizacja założeń strategii niezbędne jest pozyskanie zewnętrznych (pozabudżetowych) środków finansowych.

Montaż finansowy przewiduje zatem następujące źródła:

Budżet gminy

Środki zewnętrzne

- z budżetu państwa,
- z funduszy celowych,
- z programów pomocowych Unii Europejskiej, Banku Światowego, innych zagranicznych instytucji finansowych,
- wkładu prywatnego,
- innych źródeł.

Jednym z priorytetowych celów władz gminy będzie pozyskiwanie środków z programów pomocowych. Środki te w pierwszej kolejności skierowane zostaną na realizację zadań wskazanych w strategii jako kluczowe uzupełniając wkład własny gminy.

Przewiduje się zabezpieczenie w ramach budżetu gminy w kolejnych latach kwot przeznaczonych na przygotowanie dokumentacji dla projektów wpisujących się w cele strategii i przygotowywanych do realizacji.

Dokonana we wcześniejszych rozdziałach analiza kluczowych problemów występujących na terenie gminy oraz planowanych do realizacji przedsięwzięć strategicznych wskazała na konieczność przeznaczenia największych środków na zadania zamieszczone w obszarze nr I - Infrastruktura techniczna. Wartość ta jest także spotęgowana z powodu bardzo wysokich kosztów realizacji zadań z zakresu budowy podstawowej infrastruktury.

Zaproponowany poniżej podział środków finansowych na realizację zadań w ramach obszarów ma jedynie charakter szacunkowy.

Obszar Nr I - „Dolina Karpia” -

Obszar Nr II – Aktywność gospodarcza -

Obszar Nr III - Społeczeństwo -

Obszar Nr IV – Ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowego -

15 Zbieżność ze Strategią Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego

Zapisy Strategii rozwoju Gminy Zator były opracowywane przy założeniu jej pełnej harmonii ze strategiami wyższego rzędu w sensie terytorialnym.

Strategia Rozwoju Gminy Zator jest w pełni zgodna ze Strategią Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego.

Realizacja zadań wynikających ze Strategii rozwoju Gminy Zator przyczyni się do realizacji celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego oraz w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego.

W dwóch poniższych tabelach dokonano zestawienia Strategii Gminy Zator ze Strategią Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego.

W obydwu przypadkach analizy dokonano na poziomie celów operacyjnych (Gmina Zator), które skonfrontowano z celami strategicznymi (zarówno powiat Oświęcimski jak i Województwo Małopolskie).

Tabele zbudowano na zasadzie macierzy, zbieżność pomiędzy poszczególnymi celami została zaznaczona znakiem „⊙”.

Dzięki spójności Strategii z dokumentami wyższych szczebli samorządowych (Województwo, Powiat) działania podejmowane przez gminę powinny spotkać się z poparciem władz powiatowych oraz regionalnych, które w pozytywny sposób wpłynę na realizację celów wyznaczonych w strategii.

Tabela zgodności strategii Gminy Zator ze strategią Powiatu Oświęcimskiego

Cele operacyjne Strategii Rozwoju GMINY ZATOR		I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	II.4	III.1	III.2	III.3	III.4	IV.1	IV.2	IV.3
		Wdrożenie programu „Dolina Karpia”	Obiekty historyczne	Baza turystyczno - rekreacyjna	Promocja	Realizacja stref rozwoju gospodarczego	Sieć dróg i infrastruktura około drogowa o odpowiedniej jakości	Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz systemu doradczego i szkoleniowego	Rozwoj działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych	Zapewnienie oferty Edukacyjnej, Kulturalnej i Sportowej na wysokim poziomie	Budownictwo mieszkaniowe	Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców	Nowocześnie zarządzana Gmina	Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami	Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe	Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw
1. A	Potencjał gospodarczy					⊙	⊙	⊙	⊙							
1. B	Dostępność komunikacyjna i telekomunikacyjna						⊙									⊙
1. C	Turystyka	⊙		⊙												
2. A	Oświata i wykształcenie							⊙		⊙						
2. B	Dziedzictwo historyczne i kulturalne	⊙	⊙					⊙								⊙
2. C	Kultura	⊙						⊙		⊙						
3. A	Ochrona zdrowia											⊙				
3. B	Bezpieczeństwo publiczne															
3. C	Patologie społeczne															
3. D	Pomoc społeczna															
4. A	Ochrona środowiska	⊙												⊙	⊙	
4. B	Infrastruktura techniczna na terenach wiejskich					⊙	⊙							⊙	⊙	
5. A	Budownictwo mieszkaniowe										⊙					
5. B	Zasoby sportowe									⊙						
5. C	Oferta rekreacyjna	⊙														
6. A	Wizerunek powiatu i jego promocja	⊙			⊙											⊙
6. B	Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu															
7. A	Integracja wewnętrzna															
7. B	Integracja zewnętrzna															

Tabela zgodności strategii Gminy Zator ze strategią Województwa Małopolskiego

Cele operacyjne Strategii Rozwoju GMINY ZATOR	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	II.4	III.1	III.2	III.3	III.4	IV.1	IV.2	IV.3
	Wdrożenie programu „Dolina Karpią”	Obiekty historyczne	Baza turystyczno - rekreacyjna	Promocja	Realizacja stref rozwoju gospodarczego	Siec dróg i infrastruktura około drogowa o odpowiedniej jakości	Wsparcie inicjatyw mieszkańców oraz systemu doradczego i szkoleniowego	Rozwoj działalności gospodarczej opartej na zasobach lokalnych	Zapewnienie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej na wysokim poziomie	Budownictwo mieszkaniowe	Zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców	Nowocześnie zarządzana Gmina	Uporządkowana gospodarka wodno – ściekowa oraz gospodarka odpadami	Odpowiednie zabezpieczenia przeciwpowodziowe	Rewitalizacja centrum Zatora i sołectw
A.1 Elastyczny, łatwo dostosowujący się do zmian społeczno gospodarczych – gospodarczych system edukacji									⊙				⊙		
A.2 Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli					⊙		⊙								
A.3 Spójne, solidarne i bezpieczne społeczności											⊙				⊙
A.4 Silna rodzina i zdrowy styl życia	⊙		⊙	⊙						⊙					
A.5 Sprawny i przyjazny pacjentowi system ochrony zdrowia											⊙				
B.1 Zlikwidowane zaniechania w ochronie środowiska	⊙												⊙		
B.2 Racjonalne gospodarowanie środowiskiem	⊙													⊙	
B.3 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	⊙														
B.4 Kształtowanie krajobrazu kulturowego	⊙	⊙													
C.1 Restrukturyzacja i podniesienie konkurencyjności tradycyjnych działów przemysłu								⊙							
C.2 Konkurencyjne rynkowe rolnictwo							⊙								
C.3 Innowacyjne firmy															
C.4 Rozwinięty przemysł regionalnej szansy	⊙		⊙	⊙											
C.5 Rozwinięte otoczenie biznesu							⊙								
C.6 Wysoki poziom inwestycji					⊙										
D.1 Dobrze rozwinięty system powiązań komunikacyjnych regionu z otoczeniem						⊙									
D.2 Sprawny system transportu wewnętrznego						⊙									
D.3 Infrastruktura niezbędna dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego								⊙							⊙
E.1 Rozwinięta sieć powiązań gospodarczych															
E.2 Regionalny obieg kultury															
E.3 Regionalny wspólny rynek informacji															

16 Wnioski

Pomimo faktu, iż gmina Zator nie posiadała wcześniej dokumentu o kompleksowym charakterze wyznaczającego strategię gminy w perspektywie długookresowej w gminie istniała świadomość potrzeby opracowania takiego dokumentu.

Przebieg prac nad przygotowaniem strategii pokazał, iż lokalni partnerzy społeczno – gospodarczy są żywotnie zainteresowani rozwojem gmin, w której mieszkają, posiadają wolę działania i dążenia do wyznaczonych celów.

Strategia Rozwoju Gminy Zator powstała w wyniku zaangażowania pracowników Urzędu, zewnętrznego koordynatora, a przede wszystkim w swojej warstwie koncepcyjnej osób reprezentujących mieszkańców Gminy. Dzięki temu dokument ten jest wyrazem zarówno potrzeb jak i dążeń oraz ambicji lokalnej społeczności. Sformułowana została misja gminy, wyznaczono cele i obszary strategiczne, jak również cele operacyjne i działania.

Proces wdrażania zapisów strategii zakłada oprócz wykorzystania potencjału gminy w zakresie walorów materialnych oraz jej otwartości na otoczenie przede wszystkim wykorzystanie potencjału ludzkiego, który stanowi podstawę do podjęcia jakichkolwiek działań rozwojowych.

Rozwój gminy w ujęciu generalnym jest pochodną rozwoju w zakresie poszczególnych obszarów aktywności: Turystyka, Przedsiębiorczość, Społeczeństwo, Infrastruktura, Ochrona Środowiska, trwały i harmonijny rozwój w zakresie każdego z poszczególnych obszarów jest warunkiem koniecznym do realizacji misji gminy.

Wzrost atrakcyjności turystycznej i wzrost gospodarczy związane są inwestycjami generującymi miejsca pracy, to wiąże się z infrastrukturą techniczną (warunkującą inwestycje), podnoszeniem poziomu wykształcenia i kwalifikacji oraz przedsiębiorczości mieszkańców (potencjał ludzki).

Aby zrealizować ambitne cele wyznaczone w Strategii konieczne jest podjęcie działań o charakterze partnerskim pomiędzy władzami gminy, urzędem i społecznością lokalną i ich rzetelna realizacja, monitoring i ocena.

Kluczowe znaczenie w tym procesie będzie przypisane promowaniu strategii i dystrybucji informacji na temat jej wdrażania jako czynnikom, które zapewnią zainteresowanie i aktywny udział mieszkańców w kreowaniu polityki rozwojowej gminy.

17 Źródła danych wykorzystane podczas opracowywania strategii

1. Informacje opracowane przez poszczególne działy Urzędu Miejskiego w Zatorze oraz z jednostek podległych gminie.
2. Informacje dostarczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu.
3. Dane publikowane na oficjalnej stronie internetowej Gminy Zator: www.zator.iap.pl
4. *Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Zator w jej granicach administracyjnych*, Kraków 2004.
5. *Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – ZATOR*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.
6. *Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002 – Województwo Małopolskie*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2003.
7. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Zator - Kierunki i strategia rozwoju przestrzennego miasta i gminy Zator*, Katowice 1999.
8. *Ludność, ruch naturalny i migracje w Województwie Małopolskim w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004.
9. *Studium wykonalności – Strefa Rozwoju Gospodarczego w Zatorze*, Kraków 2003.
10. *Rynek pracy w Województwie Małopolskim w latach 2000 – 2003*, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2004.